

V Bruseli 26. júna 2026
(OR. en)

11228/26

Medziinštitucionálny spis:
2025/0399(COD)

ENER 477
TRANS 462
RELEX 922
ECOFIN 939
ENV 865
CODEC 1329
IA 190

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	26. júna 2026
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	10746/26 + COR 1 REV 1
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/942, (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2022/869 – všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame znenie všeobecného smerovania k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/942, (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2022/869, ku ktorému sa dospelo na zasadnutí Rady (doprava, telekomunikácie a energetika) 26. júna 2026.

Týmto všeobecným smerovaním sa stanovuje predbežná pozícia Rady k uvedenému návrhu a vytvára sa základ pre rokovania s Európskym parlamentom.

2025/0399 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/942, (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2022/869

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 172,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

¹ Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

² Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

- (1) V oznámení Komisie z 26. februára 2025 o „Dohode o čistom priemysle“³ sa stanovuje spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie. Zabezpečenie cenovo dostupnej energie je kľúčovou podmienkou konkurencieschopnosti priemyslu Únie, najmä pre energeticky náročné odvetvia. Prístup k cenovo dostupnej energii je preto základom Dohody o čistom priemysle, ako aj Akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu⁴. Dekarbonizačné politiky sú zároveň silným faktorom rastu, ak sú dobre integrované s priemyselnou politikou, politikou hospodárskej súťaže, hospodárskou politikou a obchodnou politikou, ako sa uvádza v oznámení Komisie z 29. januára 2025 o „Kompase konkurencieschopnosti pre EÚ“⁵. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119⁶ stanovila Únia ambiciózny rámec na dosiahnutie dekarbonizácie hospodárstva do roku 2050.

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 26. februára 2025: „Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie [COM(2025) 85 final].

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 26. februára 2025: Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu – Využitie skutočnej hodnoty našej energetickej únie na zabezpečenie cenovo dostupnej, efektívnej a čistej energie pre všetkých európskych občanov [COM(2025) 79 final].

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 29. januára 2025 s názvom Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ [COM(2025) 30 final].

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) V rámci ambícií nariadenia (EÚ) 2021/1119 sa záväzný cieľ na úrovni Únie pre energiu z obnoviteľných zdrojov na rok 2030 zvýšil na 42,5 % energie z obnoviteľných zdrojov v energetickom mixe Únie do roku 2030, pričom cieľom je dosiahnuť 45 %⁷, a záväzný cieľ na úrovni Únie pre energetickú efektívnosť sa stal ambicióznejším, pričom do roku 2030 sa má konečná spotreba energie v Únii znížiť o 11,7 % v porovnaní s prognózami z roku 2020⁸. Keďže priebežný cieľ znížiť čistú bilanciu emisií skleníkových plynov do roku 2030 o najmenej 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 je na dobrej ceste, Komisia 2. júla 2025 navrhla zmenu nariadenia (EÚ) 2021/1119⁹, ktorým sa stanovuje cieľ Únie v oblasti klímy na rok 2040, a to znížiť čistú bilanciu emisií skleníkových plynov o 90 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.

⁷ Smernica (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final z 2. júla 2025.

- (3) Je potrebné mať infraštruktúru na podporu energetickej transformácie Únie v súlade s týmito cieľmi vrátane rýchlej elektrifikácie, rozšírenia výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov a bez použitia fosílnych palív, zvýšeného využívania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, integrácie energetického systému, zníženia energetickej izolácie neprepojených alebo veľmi málo prepojených systémov a väčšieho využívania inovačných riešení. Súčasné investície do cezhraničnej energetickej infraštruktúry zjavne nepostačujú na transformáciu a budovanie energetickej infraštruktúry potrebnej na podporu týchto cieľov a existuje značný rozdiel medzi našimi potrebami cezhraničnej elektrickej infraštruktúry a rýchlosťou a úrovňou rozvoja infraštruktúry na úrovni prenosovej aj distribučnej siete.¹⁰ Pokiaľ ide o elektrinu, približne polovica cezhraničných potrieb elektriny na rok 2030 (41 z 88 GW) zostane nevyriešená a očakáva sa, že tento nedostatok sa v nasledujúcom desaťročí ešte zvýši. Do roku 2040 bude potreba cezhraničnej elektrickej kapacity predstavovať 108 GW.¹¹ Preto je potrebné zvýšiť investície do energetickej infraštruktúry a v Draghiho správe¹² sa poukázalo najmä na potrebu rýchleho zvýšenia zavádzania cezhraničnej energetickej infraštruktúry s cieľom dekarbonizovať európsky priemysel. V Dohode o čistom priemysle¹³ a v sprievodnom Akčnom pláne pre cenovo dostupnú energiu¹⁴ Komisia zdôraznila kľúčovú úlohu dobudovania energetickej únie prostredníctvom investícií do energetickej infraštruktúry a cezhraničných sietí pre zabezpečenie konkurencieschopnosti priemyslu Únie a prosperity ľudí, ako aj cenovej dostupnosti a bezpečnosti dodávok energie.

¹⁰ ACER (2024): *Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system* (Rozvoj elektrickej infraštruktúry na podporu konkurencieschopného a udržateľného energetického systému), správa o monitorovaní za rok 2024.

¹¹ ENTSO-E (2025), desaťročný plán rozvoja siete z roku 2024. *Opportunities for a more efficient European power system by 2050. Infrastructure Gaps Report* (Príležitosti pre efektívnejší európsky elektroenergetický systém do roku 2050. Správa o nedostatkoch v infraštruktúre).

¹² M. Draghi (2025): *The future of European competitiveness* (Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti).

¹³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 26. februára 2025: „Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie“ [COM(2025) 85 final].

¹⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 26. februára 2025: „Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu – Využitie skutočnej hodnoty našej energetickej únie na zabezpečenie cenovo dostupnej, efektívnej a čistej energie pre všetkých európskych občanov“ [COM(2025) 79 final].

- (4) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869¹⁵ sa stanovili usmernenia pre včasný rozvoj a interoperabilitu prioritných koridorov a oblastí transeurópskej energetickej infraštruktúry s cieľom prispieť k zmierneniu zmeny klímy, najmä k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, a k zabezpečeniu prepojení, energetickej bezpečnosti, integrácie trhu a systému, a hospodárskej súťaže, ktoré sú prínosom pre všetky členské štáty, ako aj dostupných cien energie. V nariadení (EÚ) 2022/869 sa predovšetkým stanovuje identifikácia projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme, uľahčuje sa ich realizácia a určujú sa podmienky oprávnenosti týchto projektov na finančnú pomoc Únie. Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme však vzhľadom na svoj cezhraničný charakter nielenže vytvárajú významné pozitívne externality a podporujú solidaritu, ale pre realizátorov projektov znamenajú aj špecifické výzvy, a to z dôvodu ich viacnásobnej jurisdikčnej povahy, koordinačných problémov a často asymetrického rozdelenia nákladov a prínosov. Preto si naďalej vyžadujú rámec na úrovni Únie.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (5) Hoci niektoré členské štáty, najmä vnútrozemské, čelia v krátkodobom horizonte osobitným výzvam vyplývajúcim z vykonávania plánu REPowerEU, a preto musia pokračovať vo svojom úsilí o diverzifikáciu, a to aj posilnením dodávateľskej infraštruktúry a rozvojom alternatívnych dodávateľských trás, ciele nariadenia (EÚ) 2022/869 zostávajú vo veľkej miere platné a súčasný rámec transeurópskych energetických sietí by sa mal upraviť tak, aby v plnej miere odrážal očakávané zmeny energetického systému, ktoré vyplynú z nového politického kontextu, a najmä z cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a navrhovaného prechodného cieľa na rok 2040. Potrebné je najmä integrovanejšie plánovanie siete na podporu čoraz viac vzájomne závislého a decentralizovaného vnútorného trhu s energiou, rýchlejšie vydávanie povolení a zaistenie bezpečnosti a odolnosti cezhraničnej energetickej infraštruktúry, ktoré sa primerane zohľadnia v revidovanom rámci transeurópskych energetických sietí. Okrem nového politického kontextu a cieľov bol v poslednom desaťročí rýchly aj technologický rozvoj. Uvedený rozvoj by sa mal zohľadniť v kategóriách energetickej infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v kritériách výberu projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme, ako aj v prioritných koridoroch a oblastiach. Súčasne by ustanovenia tohto nariadenia nemali ovplyvniť právo členského štátu určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, jeho voľbu medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecnú štruktúru jeho zásobovania energiou v súlade s článkom 194 zmluvy.
- (6) Realizácia identifikovaných 13 prioritných koridorov a tematických oblastí transeurópskej energetickej infraštruktúry je nevyhnutná na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy vrátane ďalšej integrácie trhu, energetickej bezpečnosti, cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, ako aj cenovej dostupnosti energie. Tieto priority zahŕňajú investície do prenosu a uskladňovania elektriny, sústav pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, inteligentných sietí, zariadení a vybavenia určených na zabezpečenie ochrany a odolnosti existujúcich kritických prvkov siete, prepravy, uskladňovania a terminálov vodíka, elektrolyzérů a prepravy a ukladania oxidu uhličitého, ako aj monitorovacích, ovládacích a digitalizačných zariadení a vybavenia nevyhnutných pre existujúce vysokonapäťové siete cezhraničného významu.

- (7) Energetická infraštruktúra Únie by sa mala modernizovať, aby sa zvýšila jej odolnosť voči prírodným katastrofám alebo katastrofám spôsobeným človekom, nepriaznivým účinkom zmeny klímy, úmyselným nepriateľským akciám a ohrozeniu jej bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o európsku kritickú infraštruktúru podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2022/2557¹⁶.
- (8) V súčasnom geopolitickom kontexte je dôležité zabezpečiť nepretržitý tok elektriny cez hranice, aby sa zaistila bezpečnosť dodávok. To závisí nielen od odolnosti spojovacích vedení medzi členskými štátmi, ale aj od odolnosti kritických prvkov siete. Týmto nariadením by sa preto mala zaviesť nová kategória infraštruktúry v podobe investícií do zariadení a vybavenia priamo spojených s kritickými prvkami siete a určených na zvýšenie ich odolnosti a ochrany. Táto nová kategória infraštruktúry by mala zahŕňať kritické prvky siete, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943¹⁷, ktoré podporujú bezpečnosť siete a bezpečnosť dodávok v súlade s krízovými scenármi a plánmi pripravenosti na riziká členských štátov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941¹⁸. S cieľom zabezpečiť účinnú odolnosť a ochranu sieťovej infraštruktúry sa pri výbere projektov môžu vo vhodných prípadoch náležite zvážiť riešenia v rámci Únie, najmä pokiaľ ide o technológie elektrizačnej sústavy.

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 1 – 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

- (8a) Vzhľadom na narastajúci výskyt úmyselných rušivých udalostí je okrem toho potrebné posilniť solidaritu v Únii s cieľom podporiť najmä tie členské štáty, na ktoré má geopolitická situácia najväčší dosah, a to aj prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy v oblasti energetiky. Únia by preto mala podporovať aj investície do kritických komponentov osobitne určených na núdzovú opravu a obnovu kritickej elektrickej infraštruktúry s cezhraničným významom s cieľom zvýšiť pripravenosť Únie na opravy závažných úmyselných rušivých udalostí týkajúcich sa energetickej infraštruktúry. V tejto súvislosti by nová kategória infraštruktúry mala zahŕňať aj komponenty núdzových opráv, pokiaľ sú takéto investície prísne obmedzené na zabezpečenie rýchlej opravy kritických prvkov siete v dôsledku úmyselných rušivých udalostí. Mohlo by to zahŕňať aj regionálne núdzové rezervy kritických komponentov, ktorými sa zabezpečí rýchla oprava takýchto kritických komponentov siete. Vzhľadom na regionálny vplyv možných narušení kritickej infraštruktúry cezhraničného významu a v záujme nákladovo optimálnejšieho prístupu by do takýchto projektov mali byť zapojené aspoň dva členské štáty alebo aspoň jeden členský štát a zmluvná strana Energetického spoločenstva alebo tretia krajina, pričom tieto projekty môžu zahŕňať regionálne zásoby kritických komponentov. Financovanie opatrení na opravu kritických prvkov siete po úmyselných rušivých udalostiach by malo byť výnimočné a malo by sa poskytovať len vtedy, ak nie je k dispozícii dostatočné alternatívne financovanie.
- (8aa) Rozsah tejto kategórie by sa mal obmedzovať na cezhraničnú vysokonapäťovú elektrickú infraštruktúru, ktorá bola predtým podporovaná v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE), alebo na kritické podmorské elektrické spojovacie vedenia, ktoré sú súčasťou cezhraničnej vysokonapäťovej elektrickej siete. Tým sa zabezpečí, že podpora Únie zostane cielená a bude v súlade s cieľmi Akčného plánu EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov, v ktorom sa podmorské elektrické káble, najmä spojovacie vedenia, identifikujú ako kritické infraštruktúry vystavené zvýšenému riziku úmyselných narušení, najmä v Baltskom mori.

- (8b) Pri vykonávaní ustanovení stanovených v tejto novej kategórii by sa úmyselné rušivé udalosti mali chápať ako nepriateľské činy alebo séria nepriateľských činov, ako sú sabotáže, fyzické útoky alebo kybernetické útoky, alebo ich kombinácia, ktoré spôsobujú značné škody na infraštruktúre alebo znemožňujú jej prevádzku.
- (8c) Okrem toho sa v nariadení (EÚ) 202X/XXX [nariadenie o NRPP] stanovuje špecifický cieľ, aby plány národného a regionálneho partnerstva prispievali k posilneniu bezpečnosti Únie zlepšením spôsobilostí odhaľovania hrozieb, ich prevencie a reakcie na ne, a to aj posilnením kritickej energetickej a dopravnej infraštruktúry a kybernetickej bezpečnosti. V rámci tohto špecifického cieľa môžu členské štáty do svojich plánov národného a regionálneho partnerstva zahrnúť opatrenia na podporu energetickej infraštruktúry. V prípade krízy s vplyvom na energetickú infraštruktúru môžu členské štáty zmeniť svoje plány národného a regionálneho partnerstva a použiť svoju sumu flexibility na podporu opráv a obnovy po incidente.
- (8d) S cieľom zabezpečiť vyvážené vykonávanie cieľov tohto nariadenia by Komisia mala zabezpečiť primerané využívanie novej kategórie infraštruktúry zahŕňajúcej vybavenie a zariadenia zamerané na posilnenie kapacít v oblasti odolnosti, ochrany a opráv existujúcej cezhraničnej elektrickej infraštruktúry, aby sa zabezpečilo, že pre všetky politické ciele sledované podľa tohto nariadenia zostanú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky. Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme v kategórii infraštruktúry týkajúce sa bezpečnosti, odolnosti a opráv existujúcej elektrickej infraštruktúry by mali predstavovať maximálne 5 % celkovej finančnej podpory, ktorá sa vo viacročnom finančnom rámci na roky 2028 – 2034 plánuje v rámci Nástroja na prepájanie Európy na projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme.

- (9) Zahraničné investície síce môžu priniesť výhody, ako napríklad väčšie možnosti financovania kapitálovo náročných projektov, ale môžu takisto zvýšiť vystavenie Únie rizikám súvisiacim s energetickou bezpečnosťou, ako je narušenie alebo znížená spoľahlivosť cezhraničných tokov, najmä ak takéto zahraničné investície pochádzajú z tretích krajín s odlišnými geopolitickými záujmami ako Únia. Transparentnosť, pokiaľ ide o konečných užívateľov výhod vrátane informácií o konečnom investorovi a kapitálovej účasti, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452¹⁹, cezhraničnej energetickej infraštruktúry a projektov s cezhraničným vplyvom, je preto kľúčová, aby sa zabránilo vzniku závislosti Únie od nedôveryhodných tretích krajín, a mala by sa zohľadniť pri výbere projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme.
- (10) V záujme zabezpečenia nákladovo efektívneho a urýchleného rozvoja sietí a prístupu k sieťam v Únii by popri fyzickom posilnení siete mali zohrávať významnú úlohu pri riešení systémových potrieb aj niesieťové riešenia, keďže ich možno zaviesť rýchlejšie a s nižšími nákladmi. Zavedenie takýchto technológií by sa malo zvážiť pred investíciami do rozšírenia sieťovej infraštruktúry. Na tento účel by nová kategória infraštruktúry mala zahŕňať investície do niesieťových technológií a digitálnych riešení vrátane softvérových riešení, ak sú nasadené na existujúcich kritických prvkoch siete relevantných pre cezhraničný obchod a ak prinášajú kvantifikované výhody pre integráciu trhu v zmysle zvýšenia cezhraničnej kapacity.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79I, 21.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (11) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789²⁰ a smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788²¹ bol prijatý legislatívny balík pre dekarbonizovaný plyn a vodík s cieľom stanoviť spoločné pravidlá na úrovni Únie pre prechod na obnoviteľné a nízkouhlíkové plyny. Kategórie infraštruktúry stanovené v tomto nariadení by mali byť plne v súlade s cieľmi tohto balíka a malo by sa nimi zabezpečiť, aby projekty energetickej infraštruktúry mali významný cezhraničný vplyv. V prípade uskladňovania energie zodpovedajú cezhraničné vplyvy na stabilitu a flexibilitu systému inštalovanej kapacity zásobníkov. Ak je to technicky možné a najefektívnejšie, pri príprave takýchto projektov by sa mala zohľadniť možnosť zmeny účelu existujúcej infraštruktúry a zariadení.
- (12) Mali by sa vytvoriť regionálne skupiny s cieľom navrhnuť a preskúmať projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme, ktoré budú základom vypracovania regionálnych zoznamov projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme. V záujme dosiahnutia širokej zhody by uvedené skupiny mali zahŕňať a zabezpečiť úzku spoluprácu medzi členskými štátmi, národnými regulačnými orgánmi, realizátormi projektov a príslušnými zainteresovanými stranami. V súvislosti s touto spoluprácou by národné regulačné orgány mali v prípade potreby radiť skupinám okrem iného v otázkach realizovateľnosti regulačných aspektov navrhovaných projektov a uskutočniteľnosti navrhovaného harmonogramu regulačného schvaľovania.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 z 13. júna 2024 o vnútornom trhu s obnoviteľným plynom, zemným plynom a vodíkom, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011, (EÚ) 2017/1938, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2022/869 a rozhodnutie (EÚ) 2017/684 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (13) S cieľom zvýšiť efektívnosť procesov plánovania siete a rozvoja projektov by sa mala posilniť spolupráca medzi skupinami. Je potrebné, aby Komisia zohrávala dôležitú úlohu pri uľahčovaní tejto spolupráce vzhľadom na riešenie možného vplyvu projektov vypracovaných v jednom regióne na iné regióny.
- (14) S cieľom doplniť skupiny bolo s podporou Komisie zriadených niekoľko fór regionálnej spolupráce. Regionálna spolupráca v rámci fór a skupín a medzi nimi je kľúčovým nástrojom na zabezpečenie hlbšej integrácie európskeho energetického systému. Štyri skupiny na vysokej úrovni pokrývajú rôzne európske regióny aj so zapojením tretích krajín: plán prepojenia baltského trhu s energiou (BEMIP), Energetická spolupráca v Severnom mori (NSEC), Skupina na vysokej úrovni pre prepojenia juhozápadnej Európy a Skupina na vysokej úrovni pre energetickú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe (CESEC). Regionálnou spoluprácou na týchto fórach sa úspešne podporilo monitorovanie a urýchlenie realizácie kľúčových projektov energetickej infraštruktúry regionálneho rozmeru a opatrení na integráciu trhu. Preto by sa tieto fóra regionálnej spolupráce mali čoraz viac využívať na podporu dosahovania cieľov tohto nariadenia.
- (15) Každé dva roky by sa mal vypracovať nový zoznam Únie týkajúci sa projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme (ďalej len „zoznam Únie“). Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme, ktoré sa už dokončili alebo už nespĺňajú príslušné kritériá a požiadavky stanovené v tomto nariadení, by sa nemali objaviť v ďalšom zozname Únie.

- (16) Existujúce projekty spoločného záujmu a existujúce projekty vo vzájomnom záujme, ktoré majú byť zaradené do následného zoznamu Únie, by mali podliehať rovnakému výberovému procesu na zostavenie regionálnych zoznamov a na zostavenie zoznamu Únie, aký sa uplatňuje na navrhované projekty, pokiaľ nezískali schválenie príslušného národného regulačného orgánu alebo konečné investičné rozhodnutie, ktoré poskytuje dostatočnú záruku výstavby projektov, alebo ich výstavba prebieha a vo výročnej správe vykazujú dostatočný pokrok; v takom prípade by mali zostať na zozname Únie.
- (17) Ak existujúce projekty spoločného záujmu a existujúce projekty vo vzájomnom záujme, ktoré sa majú zahrnúť do nasledujúceho zoznamu Únie, podliehajú rovnakému výberovému procesu na zostavenie regionálnych zoznamov a na zostavenie zoznamu Únie, ktorý sa uplatňuje na navrhované projekty, administratívna záťaž by sa mala v čo najväčšej miere znížiť, napríklad použitím informácií o projektoch predložených predtým pri posudzovaní, ak sú stále aktuálne.
- (18) Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme by mali byť v súlade so spoločnými, transparentnými a objektívnymi všeobecnými a špecifickými kritériami so zreteľom na ich príspevok k cieľom politiky v oblasti energetiky. Aby boli navrhované projekty v oblasti elektriny, s výnimkou inteligentných sietí a projektov osobitne určených na zabezpečenie ochrany a odolnosti existujúcich kritických prvkov siete, oprávnené na zaradenie do zoznamu Únie, mali by byť súčasťou najnovšieho dostupného desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu. Podobne by navrhované projekty týkajúce sa vodíka a elektrolyzérov mali byť súčasťou najnovšieho dostupného desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu.
- (19) Udržateľnosť z hľadiska zníženia emisií skleníkových plynov predovšetkým integráciou obnoviteľných zdrojov energie do siete je kľúčovým kritériom na zabezpečenie súladu politiky transeurópskych energetických sietí s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy a s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050, pričom sa zohľadňujú špecifiká každého členského štátu pri dosahovaní cieľa klimatickej neutrality. Na tento účel je udržateľnosť jedným z hodnotiacich kritérií, ktoré sa uplatňujú na všetky kategórie projektov.

- (20) Rastie potreba silnejšej integrácie trhu a prepojenia sietí Únie so sieťami Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a Energetického spoločenstva. Preto by sa prínosy a náklady projektov spoločného záujmu medzi členským štátom a krajinou v EHP alebo zmluvnou stranou Energetického spoločenstva mali posudzovať kumulatívne pre Úniu a pre príslušnú krajinu v EHP alebo príslušnú zmluvnú stranu v Energetickom spoločenstve.
- (21) Únia by mala uľahčovať infraštruktúrne projekty, ktoré priamo prepájajú siete Únie so sieťami tretích krajín, ktoré sú vzájomne prospešné a potrebné pre energetickú transformáciu a dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a ktoré spĺňajú aj osobitné kritériá príslušných kategórií infraštruktúry podľa tohto nariadenia. S cieľom posilniť zameranie na cezhraničné projekty a zachovať komplementárnosť s vonkajšou politikou Únie by v prípade projektov vo vzájomnom záujme mali projekty priamo spájať členský štát s prvým miestom pripojenia k elektrickej sieti alebo prvým bodom pripojenia k vodíkovej sieti alebo k sieti oxidu uhličitého v tretej krajine.
- (21a) Pokiaľ ide o vodík, nie všetky členské štáty majú prístup ku geologickým útvarom vhodným na jeho uskladňovanie. Zásobník vodíka, ktorý sa nachádza v tretej krajine, však môže priniesť významný prínos nielen v tretej krajine, ale aj v členskom štáte, ku ktorému je pripojený prostredníctvom priameho vodíkového potrubia. Takéto vodíkové potrubia môžu požiadať o štatút projektu vo vzájomnom záujme podľa tohto nariadenia, čím možno poskytnúť ďalšie stimuly na výstavbu takýchto zásobníkov vodíka v tretej krajine.
- (22) Pokiaľ ide o projekty vo vzájomnom záujme týkajúce sa elektrických sietí, oprávnené by mali byť len projekty prepojenia energetických systémov za predpokladu, že ich prenosová kapacita by sa mohla plne využívať na výmeny na trhu. Zodpovednosťou príslušných prevádzkovateľov prenosových sústav (PPS) je vopred posúdiť vplyv akýchkoľvek projektov na bezpečnosť a stabilitu siete, aby sa potvrdilo, že projekt môže byť plne integrovaný do elektrických sietí príslušných krajín.

- (23) Je potrebné zabezpečiť, aby projekty vo vzájomnom záujme, ktorým sa poskytuje prednostné zaobchádzanie, skutočne podporovali ciele vnútorného trhu Únie, bezpečnosti dodávok a klimatickej neutrality. Projekty vo vzájomnom záujme by preto mali byť oprávnené na zaradenie do zoznamu Únie len v prípade, že politický rámec dotknutej tretej krajiny má vysokú úroveň konvergenzie a je podporovaný mechanizmami presadzovania a takéto projekty preukazujú prínos k celkovým cieľom politiky Únie a tretích krajín v oblasti energetiky a klímy z hľadiska bezpečnosti dodávok a dekarbonizácie.
- (24) Vysoká úroveň konvergenzie politického rámca by mala byť predpokladom pre zmluvné strany EHP alebo Energetického spoločenstva alebo ho možno preukázať v prípade iných tretích krajín prostredníctvom dvojstranných dohôd, ktoré obsahujú príslušné ustanovenia o cieľoch politiky v oblasti klímy a energetiky v oblasti dekarbonizácie a ktoré ďalej posúdi príslušná skupina s podporou Komisie. Okrem toho by tretia krajina, s ktorou Únia spolupracuje pri vypracúvaní projektov vo vzájomnom záujme, mala uľahčiť podobný harmonogram urýchlenu vykonávania a iné opatrenia na podporu politiky, ako sa stanovuje v tomto nariadení.
- (25) Zúčastnená tretia krajina by mala zabezpečiť, aby sa časť projektu vo vzájomnom záujme, ktorá sa nachádza v tretej krajine, a všetky ďalšie investície potrebné na realizáciu celkových prínosov projektu vo vzájomnom záujme, ako je napríklad posilnenie vnútornej siete, takisto považovali za prioritu a aby sa včas nasadili s cieľom zabezpečiť plné využitie projektu.
- (25a) V čoraz prepojenejšej európskej elektrizačnej sústave sa nepriame sociálno-ekonomické prínosy prejavujú v členských štátoch, kde fyzické toky elektriny prechádzajú sústavami tretích krajín. Takéto medzisústavové vplyvy by sa mali identifikovať a zohľadniť v metodikách analýzy nákladov a prínosov. S cieľom zabezpečiť transparentnosť by siete ENTSO mali zverejňovať výsledky analýzy nákladov a prínosov pre všetky projekty, z ktorých vyplynie, ako sú prínosy rozdelené medzi jednotlivé krajiny, a to vrátane hostiteľských aj nehostiteľských krajín.

- (26) S cieľom zabezpečiť, aby projekty na ukladanie oxidu uhličitého, ktoré zahŕňajú tretie krajiny, prispievali k cezhraničnej preprave a ukladaniu oxidu uhličitého spôsobom, ktorý je v súlade s klimatickými a environmentálnymi požiadavkami Únie, by takéto projekty mali byť oprávnené len vtedy, ak sú potrebné na fungovanie cezhraničnej prepravy a ukladania oxidu uhličitého a ak tretia krajina zachováva a účinne presadzuje primeraný právny rámec. Týmto právnym rámcom v tretej krajine by sa malo zabezpečiť uplatňovanie noriem a záruk, ktorými sa zabráni úniku oxidu uhličitého a zaručí bezpečnosť a účinnosť trvalého ukladania oxidu uhličitého na ochranu klímy, ľudského zdravia a ekosystémov. Tieto normy a záruky by mali poskytovať úroveň ochrany prinajmenšom rovnocennú s úrovňou stanovenou v práve Únie. Malo by sa predpokladať, že zmluvné strany EHP alebo Energetického spoločenstva tieto normy a záruky splňajú.

- (27) Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme by sa mali realizovať čo najskôr a príslušné národné orgány, agentúra a skupiny by ich mali podrobne sledovať, pričom by sa mali náležite rešpektovať požiadavky účasti zainteresovaných strán a dodržiavať právne predpisy v oblasti životného prostredia a administratívne zaťaženie realizátorov projektov by malo byť čo najmenšie. Osobitná pozornosť by sa mala venovať posúdeniu rizík, pokiaľ ide o prispôsobenie sa zmene klímy a fyzickú a kybernetickú bezpečnosť, pričom by sa v náležitých prípadoch malo vychádzať z požiadaviek smernice (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o odolnosť kritických subjektov, a z požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2022/2555²², pokiaľ ide o opatrenia na zaistenie vysokej úrovne kybernetickej bezpečnosti v celej Únii, a realizátori projektov by mali príslušným národným orgánom podať správu o opatreniach prijatých na základe posúdených rizík. Realizátori projektov by mali takisto podávať správy o súlade s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a preukázať, že projekty výrazne nenarušia životné prostredie v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852²³. V prípade existujúcich projektov spoločného záujmu, ktoré dosiahli dostatočnú pripravenosť, by tieto aspekty mali zohľadniť skupiny pri výbere projektov na zaradenie do následného zoznamu Únie.
- (28) Komisia by mala mať možnosť vymenovať európskych koordinátorov pre projekty, pri ktorých nastali osobitné ťažkosti alebo oneskorenia, s cieľom uľahčiť realizáciu problematických projektov.

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (29) Postup vydávania povolení by nemal viesť k administratívnej záťaži, ktorá je vzhľadom na veľkosť a zložitosť projektu neúmerná, ani by nemal vytvárať prekážky rozvoju transeurópskych sietí a prístupu na trh.
- (30) Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme by mali mať „prioritný status“ na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie a naliehavé riešenie v rámci všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov riešenia sporov.
- (31) Členské štáty, ktoré v súčasnosti nepripisujú projektom energetickej infraštruktúry najväčší možný vnútroštátny význam, pokiaľ ide o postup vydávania povolení, sa nabádajú, aby zvážili zavedenie takéhoto vysokého vnútroštátneho významu, najmä ak by to viedlo k rýchlejšiemu postupu vydávania povolení. Ak bol takýto status pridelený, členské štáty by ho mali zohľadniť pri územnom plánovaní a v prípadoch, keď sa v rámci projektov získavajú práva priechodu, pokiaľ takýto status nevedie k negatívnemu vplyvu na národnú bezpečnosť a obranu.
- (32) Členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú zavedené zrýchlené alebo naliehavé súdne konania uplatniteľné na projekty energetickej infraštruktúry, by sa mali nabádať, aby zvážili zavedenie takýchto konaní, a najmä aby posúdili, či by to viedlo k rýchlejšiemu vykonávaniu takýchto projektov.
- (33) Projekty týkajúce sa vodíkových aktív, elektrolyzérov a aktív súvisiacich s oxidom uhličitým prispievajú k cieľom v oblasti energetiky a klímy, a to aj vzhľadom na potrebu urýchliť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov a jej integráciu do energetického mixu v záujme dosiahnutia cieľov Únie. Preto by sa všetky projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme týkajúce sa vodíka, elektrolyzérov a aktív súvisiacich s oxidom uhličitým mali z hľadiska energetickej politiky považovať za projekty verejného záujmu a členské štáty by mali mať možnosť považovať ich za projekty nadradeného verejného záujmu s výnimkou kultúrneho dedičstva a prípadov, keď existujú jasné dôkazy, že tieto projekty majú významné nepriaznivé účinky na životné prostredie, ktoré nemožno zmierniť alebo kompenzovať.

- (34) Projekty elektrickej infraštruktúry sa považujú za nevyhnutné na dosiahnutie klimatickej neutrality vzhľadom na ich úlohu pri integrácii aktív súvisiacich s energiou z obnoviteľných zdrojov, riešení flexibility, uskladňovania energie a elektrifikácie vo všeobecnosti. Preto by sa až do dosiahnutia cieľa Únie v oblasti klimatickej neutrality malo predpokladať, že takéto projekty sú v nadradenom verejnom záujme a slúžia verejnému zdraviu a bezpečnosti, ak sa vyvažujú konkurenčné právne záujmy, s výnimkou kultúrneho dedičstva a ak existujú jasné dôkazy, že tieto projekty majú významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ktoré nemožno zmierniť ani kompenzovať, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944²⁴. Tento predpoklad nebráni členským štátom v tom, aby vyvažovali konkurenčné právne záujmy spôsobom, pri ktorom sa zohľadňuje prioritná povaha iných záujmov, ako sú napríklad obranné aspekty, ani im nebráni v tom, aby v jednotlivých prípadoch dospeli k záveru, že tieto aspekty môžu mať v príslušných prípadoch prednosť v konkrétnom zákone o územnom plánovaní, postupe nadobudnutia práv prechodu alebo v akýchkoľvek iných konkrétnych správnych alebo právnych aktoch a postupoch.

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (35) Vzhľadom na ich význam pre dosiahnutie klimateckej neutrality a ich strategický význam ako projektov na zozname Únie by členské štáty mali mať možnosť povoliť projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme týkajúce sa elektriny²⁵, ktoré boli výslovne zahrnuté do národného plánu rozvoja, ktorý bol predmetom strategického environmentálneho hodnotenia v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES²⁶, a ak je pravdepodobné, že budú mať významný vplyv na lokality Natura 2000, príslušného posúdenia podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43/EHS, aby boli vyňaté z posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, z posudzovania ich vplyvov na ochranu druhov podľa článku 12 ods. 1 smernice 92/43/EHS a článku 5 smernice 2009/147/ES a z posudzovania ich vplyvov na lokality Natura 2000. Takéto výnimky by mali byť možné až do dosiahnutia klimateckej neutrality.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30, <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

- (36) S cieľom zmierniť akýkoľvek možný vplyv takýchto výnimiek by členské štáty mali v prípade, že projekt, pri ktorom sa pravdepodobne využije výnimka, požiada o povolenie, preveriť, či projekt nemá významný vplyv na životné prostredie, ktorý sa líši od vplyvu, ktorý sa už očakáva a zohľadňuje v environmentálnych hodnoteniach národného plánu rozvoja. Okrem toho by členské štáty mali určiť, či je pravdepodobné, že projekt bude mať významný vplyv na životné prostredie v inom členskom štáte, čo si vyžaduje posúdenie vplyvu na životné prostredie v cezhraničnom kontexte. Po vykonaní takéhoto preverenia a za predpokladu, že príslušné orgány nezistili, že je pravdepodobné, že projekt bude mať neočakávané alebo významné účinky na životné prostredie v inom členskom štáte, by tieto orgány mali zabezpečiť, aby sa uplatňovali vhodné a primerané opatrenia na zmiernenie, pričom by sa malo zvážiť použitie najlepších dostupných technológií. Ak nie je možné uplatňovať takéto zmiernujúce opatrenia, príslušné orgány by mali zabezpečiť, aby realizátori projektu prijali vhodné kompenzačné opatrenia na riešenie týchto účinkov, ktoré, ak nie sú k dispozícii iné primerané kompenzačné opatrenia, môžu zahŕňať platbu peňažnej kompenzácie za programy ochrany druhov, ak je to povolené podľa vnútroštátneho práva. Ak sa zistí, že projekt má neočakávané účinky, v dôsledku ktorých príslušný orgán nedokáže určiť uvedené vhodné a primerané opatrenia na zmiernenie alebo v príslušných prípadoch kompenzačné opatrenia, by orgán mal mať možnosť požiadať realizátora projektu, aby vykonal environmentálne posúdenie konkrétneho projektu zamerané na identifikované riziká, čím sa umožní posúdiť, ktoré opatrenia je vhodné zaviesť. Ak je pravdepodobné, že projekt bude mať významné negatívne účinky na životné prostredie iného členského štátu, príslušné národné orgány by mali zabezpečiť, aby dotknuté členské štáty spolupracovali pri určovaní opatrení na zabránenie významným vplyvom, prípadne na ich zmiernenie alebo kompenzáciu.

- (37) V záujme urýchlenia zavádzania transeurópskej energetickej siete by mali byť jasné podmienky uplatňovania osobitných výnimiek stanovených v právnych predpisoch Únie v oblasti životného prostredia. Najmä pri posudzovaní, či existujú uspokojivé alternatívne riešenia energetických projektov, by sa mal rozsah takéhoto posudzovania obmedziť na alternatívne riešenia, ktorými sa zabezpečí dosiahnutie rovnakého cieľa v rovnakom alebo podobnom časovom rámci a bez toho, aby viedli k výrazne vyšším nákladom. Pri porovnávaní časového rámca a nákladov na uspokojivé alternatívne riešenia by príslušné orgány mali mať možnosť zohľadniť potrebu urýchleného a nákladovo efektívneho nasadenia projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme v súlade s prioritami stanovenými v ich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch a ich aktualizáciách predložených Komisii podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999.
- (38) Podobne pri uplatňovaní príslušnej výnimky stanovenej v smernici 92/43/EHS je vhodné, aby príslušné orgány mohli v odôvodnených prípadoch a ak možno primerane preukázať, že plán alebo projekt pred zavedením opatrení nezvratne neovplyvní celkovú súdržnosť sústavy Natura 2000, zachová sa environmentálna integrita lokality a zabezpečí sa vysoká úroveň ochrany lokalít Natura 2000, povoliť, aby sa súbežne s realizáciou plánu alebo projektu vykonávali kompenzačné opatrenia.

- (39) S cieľom znížiť zložitosť, zvýšiť efektívnosť a transparentnosť a prispieť k posilneniu spolupráce medzi členskými štátmi by členské štáty mali zabezpečiť, aby existoval jediný príslušný orgán zodpovedný za uľahčenie a koordináciu všetkých postupov vydávania povolení smerujúcich k vydaniu komplexného rozhodnutia, za spoluprácu s ostatnými dotknutými orgánmi a príslušnými národnými orgánmi iných členských štátov, za pôsobenie ako jednotné kontaktné miesto pre realizátorov, ktoré uľahčuje ich kontakt s inými orgánmi, a za monitorovanie vývoja a oneskorenia projektov na zozname Únie, a to pri dodržiavaní vnútroštátneho ústavného poriadku. S cieľom poskytnúť flexibilitu by členské štáty mali mať možnosť vybrať si druh režimu udeľovania povolení, ktorý je v súlade s existujúcou právomocou relevantných príslušných národných orgánov v rámci ich právnych systémov. Spoluprácou s príslušnými národnými orgánmi iných členských štátov by nemala byť dotknutá výlučná právomoc národných orgánov rozhodovať o projektoch nachádzajúcich sa na ich území.
- (40) V záujme zvýšenia efektívnosti postupov by príslušné národné orgány mali byť zodpovedné aj za to, aby v prípade hybridných projektov prenosu a výroby elektriny bol časový harmonogram vydávania povolení zosúladený v súvislosti so všetkými aktivitami projektu tak, aby sa pre aktíva výroby a prenosu elektriny urýchlil postup vydávania povolení.

- (41) S cieľom zjednodušiť a urýchliť postup vydávania povolení pre projekty na zozname Únie, ktoré sa nachádzajú v dvoch alebo viacerých členských štátoch, by dotknuté členské štáty mali spomedzi príslušných národných orgánov spoločne určiť jedinečné kontaktné miesto na uľahčenie postupu a vydanie jedného konečného komplexného rozhodnutia. Toto komplexné rozhodnutie musí rešpektovať zvrchovanosť členských štátov, a tým aj právomoc národných orgánov rozhodovať o projektoch na ich území. Konečné komplexné rozhodnutie vydané jedinečným kontaktným miestom by malo mať formu nezáväzného dokumentu, v ktorom sa identifikuje záväzné rozhodnutie príslušných národných orgánov a dotknutých orgánov každého členského štátu a odkazuje sa naň. Existencia jedného referenčného dokumentu, hoci aj nezáväzného, by mala znížiť administratívne zaťaženie pre predkladateľov projektov a znížiť zložitosť, zvýšiť efektívnosť a urýchliť postup vydávania povolení, najmä ak členské štáty stanovujú spoločné postupy so zosúladenými časovými harmonogramami a hodnoteniami. S cieľom zabezpečiť účinnú cezhraničnú spoluprácu by sa Komisia mala zamerať na identifikované prioritné projekty prepojenia a posilniť koordináciu a monitorovanie ich realizácie a povoľovania. Na tento účel by Komisia mala podporovať členské štáty pri identifikovaní spoločných postupov pre účinný a efektívny postup vydávania povolení.
- (42) Členské štáty by mali mať možnosť vo vhodných prípadoch zahrnúť do komplexných rozhodnutí rozhodnutia prijaté v rámci rokovaní s jednotlivými majiteľmi pôdy o udelení prístupu k majetku, jeho vlastníctve a práve na jeho obývanie, v súvislosti s územným plánovaním, ktoré určuje všeobecné využívanie pôdy vymedzeného regiónu vrátane ďalšej zástavby, ako sú diaľnice, železnice, budovy a chránené prírodné oblasti, a ktoré sa nevykonáva na konkrétny účel plánovaného projektu a vydania povolení na prevádzku. V súvislosti s postupmi vydávania povolení projekt spoločného záujmu by mal mať možnosť zahŕňať súvisiacu infraštruktúru, pokiaľ je podstatná na vybudovanie či fungovanie projektu.

- (43) Toto nariadenie, najmä ustanovenia o vydávaní povolení, účasti verejnosti a realizácii projektov spoločného záujmu, by sa malo uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie a medzinárodné právo vrátane ustanovení o ochrane životného prostredia a zdravia ľudí a ustanovení prijatých podľa spoločnej rybárskej politiky a integrovanej námornej politiky, najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ²⁷.
- (44) Je nevyhnutné, aby sa zainteresovaným stranám vrátane občianskej spoločnosti poskytovali informácie a konzultovalo sa s nimi s cieľom zabezpečiť úspech projektov a obmedziť námietky proti nim. Napriek tomu, že existujú zavedené normy zabezpečujúce účasť verejnosti na postupoch environmentálneho rozhodovania, ktoré sa v plnej miere vzťahujú na projekty spoločného záujmu, mali by sa vyžadovať ďalšie opatrenia, aby sa zabezpečila čo najvyššia úroveň transparentnosti a účasti verejnosti na všetkých príslušných otázkach v rámci postupu vydávania povolení pre projekty spoločného záujmu. Ak sú predbežné konzultácie pred postupom vydávania povolení už zahrnuté vo vnútroštátnych pravidlách podľa rovnakých alebo vyšších noriem ako v tomto nariadení, mali by sa stať nepovinnými a malo by sa zabrániť duplicite právnych požiadaviek.

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

- (45) Správne a koordinované uplatňovanie smerníc 2001/42/ES a 2011/92/EÚ a v príslušných prípadoch Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia²⁸ podpísaného 25. júna 1998 v Aarhuse (ďalej len „Aarhuský dohovor“) a Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice²⁹ podpísaného v Espoo 25. februára 1991 (ďalej len „Dohovor z Espoo“) by malo zabezpečiť harmonizáciu hlavných zásad posudzovania vplyvov na životné prostredie a klímu, a to aj v cezhraničnom kontexte. Komisia vydala usmernenie na pomoc členským štátom na zjednodušenie postupov environmentálneho hodnotenia energetickej infraštruktúry a na zabezpečenie jednotného uplatňovania postupov environmentálneho hodnotenia vyžadovaných podľa práva Únie pre projekty spoločného záujmu.
- (46) Je dôležité, aby sa zefektívnil a zlepšil postup vydávania povolení, pričom by sa mali súčasne v čo najväčšej miere a s náležitým ohľadom na zásadu subsidiarity rešpektovať vnútroštátne právomoci a postupy na budovanie novej energetickej infraštruktúry. Vzhľadom na naliehavosť rozvoja energetických infraštruktúr by sa v rámci zjednodušenia postupov vydávania povolení mala stanoviť jednoznačná lehota, v ktorej majú príslušné orgány prijať rozhodnutie o výstavbe projektu. Touto lehotou by sa malo stimulovať efektívne vymedzenie a spracovanie postupov. V tomto nariadení by sa mali stanoviť maximálne lehoty. Členské štáty sa však môžu usilovať o dosiahnutie kratších lehôt, ak je to možné, najmä pokiaľ ide o projekty, ako sú inteligentné sústavy, ktoré si nemusia vyžadovať zložitý postup vydávania povolení, ako je to v prípade prenosovej infraštruktúry.

²⁸ Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 4.

²⁹ Ú. v. ES C 104, 24.4.1992, s. 7.

- (47) Nedostatok zdrojov orgánov vydávajúcich povolenia a nedostatočná digitalizácia postupov vydávania povolení a dostupnosť údajov sú prekážkami, ktoré spomaľujú procesy vydávania povolení. Očakáva sa, že digitalizáciou a vhodným využívaním prvkov umelej inteligencie sa urýchlia postupy a zvýši sa efektívnosť procesov, pretože umožnia rýchlejšie vybavovanie žiadostí a zvýšenie transparentnosti prostredníctvom lepšieho prístupu k informáciám o procesných krokoch a požiadavkách. Digitalizácia procesov vydávania povolení však zaostáva, pričom údaje sú často rozptýlené medzi rôznymi príslušnými orgánmi bez jednotných digitálnych procesov alebo platforiem a bez zabezpečenia interoperability. To vedie k neprehľadnosti stavu žiadostí a bráni identifikácii úzkych miest. Sprístupnením digitálneho portálu alebo viacerých prepojených portálov pre všetky kroky postupov vydávania povolení pre projekty energetickej infraštruktúry vrátane projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme sa preto môže zabezpečiť, aby bola digitalizácia postupov transparentná a vo vhodných prípadoch interoperabilná, čím sa maximalizujú jej výhody z hľadiska urýchlania postupu vydávania povolení. Takýto portál alebo portály by mohli umožniť realizátorom projektov podávať žiadosti a kontrolovať ich stav, priradovať ich príslušným orgánom a umožniť orgánom ich spracúvanie, pretože budú mať prístup ku všetkým relevantným údajom a informáciám bez toho, aby bolo potrebné vykonávať medzistupne v papierovej forme. Okrem toho by takýto portál alebo portály mohli umožniť získavanie štatistických údajov o celkovom priebehu postupov vydávania povolení v členských štátoch. Ak je zriadený viac ako jeden portál, prepojenie medzi portálmi je zabezpečené za predpokladu, že každý portál presmerováva používateľov alebo obsahuje odkazy na iné portály. Členské štáty majú naďalej možnosť zaviesť vyššie stupne prepojenosti, interoperability a komunikácie medzi portálmi. Takýto portál alebo portály by mali využívať bezpečné a interoperabilné prostriedky poskytované prostredníctvom európskych peňaženiek digitálnej identity v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) č. 910/2014 pre fyzické osoby a v budúcnosti s európskymi podnikovými peňaženkami v súlade s [nariadením (EÚ) č. XXX/20YY] pre právnické osoby, ktoré umožňujú elektronickú identifikáciu a autentifikáciu, podpisovanie alebo zapečatenie dokumentov, predkladanie dokumentov a zasielanie alebo prijímanie oznámení medzi príslušnými orgánmi a hospodárskymi subjektmi.

- (48) Príslušné orgány by mali byť zodpovedné za zabezpečenie dodržiavania lehôt stanovených v tomto nariadení. V súlade s naliehavosťou zavádzania energetických infraštruktúr a so strategickým významom projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy a v rozsahu, v akom existuje koncepcia tichého súhlasu podľa vnútroštátneho práva, by členské štáty okrem toho mali mať možnosť určiť, aby sa v prípade, ak príslušné národné orgány neodpovedia v lehote stanovenej v tomto nariadení alebo ak dotknutý orgán neodpovie v lehote stanovenej príslušným národným orgánom alebo v spolupráci s ním, konkrétne priebežné administratívne kroky pozostávajúce zo všetkých administratívnych krokov prijatých dotknutými orgánmi počas povoľovacieho konania vrátane konzultácií alebo žiadostí o stanovisko rôznych subjektov a orgánov alebo konečné komplexné rozhodnutie mlčky schválili alebo sa na ne odpovedalo kladne s výnimkou environmentálnych rozhodnutí a prípadov, keď by takéto schválenie viedlo k tomu, že by v rámci projektu bolo možné začať so stavebnými prácami. Ustanoveniami tohto nariadenia nie je dotknutá možnosť členských štátov uplatňovať tichý súhlas na environmentálne a konečné rozhodnutia, ak sa takáto možnosť poskytuje v ich právnych systémoch. S cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie tohto opatrenia a zaručiť práva tretích strán na súdnu ochranu by príslušné orgány mali zverejniť všetky prijaté rozhodnutia.

- (49) V postupe vydávania povolení by sa mali stanoviť dve konania, a to nepovinné konanie pred podaním žiadosti, v rámci ktorého sa pracuje na dokončení súboru žiadosti, ktorý príslušný národný orgán prijme, a povinné zákonné povoľovacie konanie v období od prijatia súboru do momentu, keď orgány vydajú komplexné rozhodnutie. Vo fáze pred podaním žiadosti by príslušné národné orgány mali vykonať niekoľko úloh. Mali by preskúmať projekt a informovať realizátora projektu o tom, aké oprávnenia, štúdie, povolenia a posúdenia sú potrebné na ukončenie postupu vydávania povolení vrátane environmentálnych hodnotení a zmierňujúcich alebo kompenzačných opatrení, ktoré by sa mali zaviesť. Mali by vymedziť rozsah a úroveň podrobnosti dokumentácie uvedenej v záveroch preskúmania a zabezpečiť, aby sa od realizátora projektu nevyžadovala žiadna ďalšia dokumentácia, okrem prípadov, keď došlo k podstatnej zmene projektu alebo jeho okolitého prostredia, v dôsledku ktorej sa podmienky a predpoklady použité na určenie rozsahu nedajú použiť. Mali by vypracovať podrobný harmonogram postupu vydávania povolení. Po doručení návrhu súboru žiadosti vrátane všetkých prípravných dokumentov by mali rozhodnúť, či sa súbor považuje za úplný, alebo požiadajú o chýbajúce informácie v súlade s tým, čo bolo zistené v rámci konania pred podaním žiadosti.
- (50) Ak sa to považuje za efektívne, príslušné národné orgány môžu koncipovať požiadavky v rámci postupu vydávania povolení a verejné konzultácie určitého projektu tak, aby sa uskutočnili vo fázach, ak sa tým proces vydávania povolení zjednoduší a urýchli.
- (51) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať len na vydávanie povolení projektom spoločného záujmu a projektom vo vzájomnom záujme, účasť verejnosti na nich a regulačné aspekty projektov. Členské štáty by však napriek tomu mali mať možnosť prijímať vnútroštátne predpisy s cieľom uplatňovať rovnaké alebo podobné pravidlá na iné projekty, ktoré nemajú štatút projektov spoločného záujmu alebo projektov vo vzájomnom záujme v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

- (52) Proces desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu poskytuje spoľahlivý základ pre identifikáciu projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme. Hoci Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (sieť ENTSO pre elektrinu), Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (sieť ENTSO pre plyn), Európska sieť prevádzkovateľov vodíkových sietí (sieť ENNOH) a PPS naďalej zohrávajú v tomto procese dôležitú úlohu, je potrebné ho viac zefektívniť a riadiť, najmä pokiaľ ide o definovanie scenárov do budúcnosti, identifikáciu dlhodobých nedostatkov v infraštruktúre a úzkych miest energetickej infraštruktúry a riešenie týchto nedostatkov pomocou najvhodnejších riešení, aby sa zvýšila politická váha, relevantnosť a robustnosť tohto procesu. Agentúra a Komisia by preto mali zohrávať väčšiu úlohu v procese vypracúvania desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu podľa nariadení (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789.

- (53) Vzhľadom na to, že zvolený scenár a jeho základné predpoklady zohrávajú významnú úlohu v procese plánovania rozvoja siete pre celú Úniu, Komisia by mala zohrávať ústrednú úlohu pri jeho definovaní, a to v úzkej spolupráci so sieťami ENTSO. To by malo pomôcť zefektívniť vstupy a zabezpečiť lepši súlad s politickými cieľmi Únie. Je dôležité, aby sa vo východiskových predpokladoch zohľadňoval celkový cieľ, ktorým je zvýšenie integrácie vnútorného trhu, a to aj znížením izolácie okrajových a ostrovných členských štátov. Je takisto vhodné, aby desaťročné plány rozvoja siete pre celú Úniu vychádzali z jedného centrálného scenára s pripojenými analýzami citlivosti, v ktorých sa skúmajú napríklad alternatívne štruktúry dodávok, modely dopytu alebo zaznamenané systémové trendy. Tieto citlivé otázky by mali pomôcť preskúmať celý rad realistických spôsobov dekarbonizácie, a tým posilniť spoľahlivosť rámca EÚ pre plánovanie infraštruktúry, pričom by sa mala zohľadniť skutočná dynamika európskeho energetického systému a rozhodnutia členských štátov v oblasti plánovania. Hlavným účelom scenára je poskytnúť spoločný základ na posúdenie nedostatkov v infraštruktúre a prínosov kandidátskych projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme vzhľadom na dosiahnutie integrácie trhu a cenovej konvergencie. Spoločný scenár, ktorý sa má použiť pre desaťročný plán rozvoja siete podľa článku 55 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788, by mal byť v súlade s centrálnym scenárom. V záujme prijatia informovanejších investičných rozhodnutí by sa tiež mohli zväziť analýzy citlivosti vypracované v súlade s článkom 11 tohto nariadenia, ako aj ďalšie scenáre alebo analýzy citlivosti. Zvýšený význam centrálného scenára si vyžaduje úzku spoluprácu siete ENTSO pre elektrinu, siete ENNOH a siete ENTSO pre plyn, členských štátov a agentúry, aby sa zabezpečilo poskytovanie relevantných údajov a informácií a zosúladenie scenára s vývojom na vnútroštátnej úrovni, ako aj to, aby scenár zodpovedal národným energetickým a klimatickým plánom a zohľadňoval vnútroštátne a regionálne špecifiká vrátane rozdielov v cenách energie medzi regiónmi. Použité predpoklady by mali členské štáty overiť. Referenčná skupina zainteresovaných strán by mala naďalej poskytovať koordinované vstupy zainteresovaných strán a poradenstvo v súvislosti s vypracovaním scenárov.

- (53a) S cieľom riešiť potreby infraštruktúry s veľkým cezhraničným významom by sa posilnenie vnútornej siete v rámci členského štátu mohlo vo vhodných prípadoch zoskupiť s inými investíciami zameranými na riešenie cezhraničnej potreby, aby sa považovalo za jeden projekt a posúdilo sa ako jeden projekt podľa tohto nariadenia, a to za predpokladu, že takéto zoskupenia projektov a zahrnuté investičné položky spĺňajú príslušné kritériá projektu spoločného záujmu.
- (54) Proces identifikácie potrieb infraštruktúry by mal zohrávať významnejšiu úlohu pri usmerňovaní plánovaných investícií do infraštruktúry. V porovnaní so súčasnou praxou by mal byť tento proces širší a mali by sa v ňom dôkladnejšie zohľadňovať medziodvetvové prepojenia a niesieťové riešenia, aby sa jasne určilo, ktoré riešenia najlepšie poslúžia energetickému systému pri dosahovaní cieľov v oblasti energetiky a klímy. Agentúra by mala byť viac zapojená do stanovovania rámca procesu a jeho overovania, aby sa zvýšila akceptácia následných riešení potrebných na odstránenie nedostatkov. Agentúra by mala vypracovať metodiky pre proces určovania potrieb infraštruktúry, ktorý majú vykonávať sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH, aby sa zabezpečilo, že výsledky budú dostatočne spoľahlivé a v súlade so zásadami stanovenými v tomto nariadení. Konečné schválenie správy o identifikácii potrieb rozhodovacím orgánom skupiny TEN-E by malo byť silným signálom pre realizátorov projektov, kde sú potrebné prípadné projekty.

- (55) Komplexnejší a podrobnejší proces identifikácie potrieb infraštruktúry by mal umožniť lepšie zosúladienie plánovaných projektov s potrebami rozšírenia prenosovej kapacity. Zároveň by mal umožniť následný proces vedúci k identifikácii nových riešení neuspokojených potrieb. PPS by mali byť primárnym subjektom, ktorý navrhne možné projekty na odstránenie nedostatkov, ale mali by sa zväžiť aj alternatívne riešenia pochádzajúce od iných zainteresovaných strán. Preto by mal byť proces zosúladovania potrieb výsledkom regionálnej spolupráce a do diskusií by sa mali zapojiť príslušné zainteresované strany. Vďaka ústrednej úlohe Komisie v tomto procese by sa mala posilniť regionálna spolupráca a zapojenie členských štátov, národných regulačných orgánov, realizátorov projektov a ďalších príslušných zainteresovaných strán do úsilia o vypracovanie najvhodnejších projektov, či už ide o nesieťové alebo infraštruktúrne riešenia, ktoré by zodpovedali prípadným neriešeným potrebám. V krajnom prípade by Komisia mala mať právo vyhlásiť výzvu na predkladanie návrhov na prekonanie nedostatočného pokroku pri riešení pretrvávajúcich nedostatkov. Malo by sa zabezpečiť, aby boli oprávnené projekty v súlade s uplatniteľnými postupmi čo najskôr zahrnuté do následných národných plánov rozvoja, desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu a zoznamu Únie.
- (56) Analýza nákladov a prínosov na úrovni celého energetického systému je potrebná na zabezpečenie toho, aby plánovanie infraštruktúry zodpovedalo vyvíjajúcim sa potrebám integrovaného a dekarbonizovaného systému, a to dôsledným posúdením všetkých relevantných nákladov a prínosov s cieľom identifikovať najefektívnejšie riešenia na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy. Pri riešení potrieb siete z hľadiska prevádzky aj rozšírenia by mali zohrávať väčšiu úlohu nesieťové riešenia, ako napríklad dynamické zaťažovanie vedení a transformátorov, pokročilé systémy riadenia toku energie alebo platformy digitálnych dvojčiat, a preto by sa na ne mala takisto vzťahovať analýza nákladov a prínosov pre celý energetický systém.

- (57) Desaťročný plán rozvoja siete pre celú Úniu by mal poskytnúť komplexný prehľad plánovaných projektov infraštruktúry s cezhraničným vplyvom v Únii. Nesieťové riešenia a riešenia flexibility by mali byť neoddeliteľnou súčasťou plánu, aby poskytoval úplný obraz o budúcich investíciách potrebných na optimálnu prevádzku elektrických a vodíkových sietí. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj projektom na zvýšenie bezpečnosti a odolnosti siete.
- (58) Sieť ENTSO pre elektrinu, sieť ENNOH, agentúra a Komisia by pri vykonávaní svojich úloh pred prijatím desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu mali uskutočniť rozsiahly konzultačný postup, do ktorého sa zapoja všetky príslušné zainteresované strany. Medzi tieto zainteresované strany by mal patriť Európsky subjekt prevádzkovateľov distribučných sústav v Európskej únii, združenia pôsobiace na trhoch s elektrinou, plynom a vodíkom, zainteresované strany v oblasti vykurovania a chladenia, zachytávania a ukladania CO₂ a zachytávania a využívania CO₂, nezávislí agregátori, subjekty zabezpečujúce reakciu strany spotreby, organizácie zapojené do riešení v oblasti energetickej účinnosti, priemyselné odvetvia vrátane dopravy, digitalizácie a údajov, ako aj spotrebiteľské združenia odberateľov energie, Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy a prípadne zástupcovia občianskej spoločnosti. Referenčná skupina zainteresovaných strán sa osvedčila ako účinné fórum spolupráce zainteresovaných strán a jej ďalší príspevok k desaťročnému plánu rozvoja siete v celej Únii by sa mal podporovať. Konzultácia by mala byť otvorená a transparentná a mala by sa organizovať včas, aby umožnila spätnú väzbu zainteresovaných strán pri príprave kľúčových fáz desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu, ako je identifikácia nedostatkov v infraštruktúre a metodika analýzy nákladov a prínosov na posudzovanie projektov. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH by mali náležite zohľadniť informácie získané počas konzultácií od zainteresovaných strán a mali by vysvetliť, ako tieto informácie pri predkladaní konečných návrhov zohľadnili.

- (59) Pri plánovaní energetickej infraštruktúry by sa malo náležite zohľadňovať prepojenie sektorov a vzájomné väzby medzi nosičmi energie. Vypracovanie scenárov, proces identifikácie potrieb infraštruktúry a metodiky analýzy nákladov a prínosov by mali byť založené na integrovanej, dlhodobej a optimalizovanej koncepcii „jedného energetického systému“ a modelovaní, v ktorom sa využívajú spoločné predpoklady a konzistentné metodiky. Lepšia koordinácia plánovania infraštruktúry medzi jednotlivými sektormi by mala pomôcť optimálnejšiemu stanoveniu priorít a zavádzaniu nových infraštruktúrnych riešení.
- (60) Dôležitosť zabezpečenia toho, aby štatút projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme mohli získať len tie infraštruktúrne projekty, pre ktoré neexistujú primerané alternatívne riešenia, znamená aj to, že pri plánovaní energetickej infraštruktúry a pri práci skupín pri zostavovaní regionálnych zoznamov navrhovaných projektov by sa mala zohľadniť zásada prvoradosti energetickej efektívnosti. V súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti by sa mali na zabezpečenie budúcich potrieb infraštruktúry zvážiť všetky relevantné ekonomicky a technicky uskutočniteľné alternatívy novej infraštruktúry. Osobitnú pozornosť treba venovať nesieťovým alebo digitálnym riešeniam, využívaniu reakcie na strane spotreby alebo nefosílnej flexibilitate, ktorými by sa mohla zlepšiť celková efektívnosť sietí. Na tento účel by mali prevádzkovatelia sústav a sietí pri posudzovaní projektov na rozšírenie sústavy/siete prednostne zvážiť tieto riešenia. Takéto riešenia môžu dopĺňať potrebné fyzické posilnenie sústavy/siete, ale nemusia byť samy osebe dostatočné na riešenie identifikovaných potrieb systému. Podporovať by sa malo aj nákladovo efektívne využívanie sietí, najmä prostredníctvom využívania lokačných a časových cenových signálov v sieťových poplatkoch a systémoch podpory.

- (61) Ak chce Únia splniť svoj cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050, musí výrazne rozšíriť výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov. Investície do energie z obnoviteľných zdrojov na mori by sa mali zvýšiť s cieľom dosiahnuť aspoň 350 GW inštalovanej výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori v súlade s kumulatívnymi nezáväznými regionálnymi cieľmi členských štátov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori aktualizovanými v decembri 2024 a podporenými v oznámení Komisie z 24. októbra 2023 s názvom Plnenie ambícií EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori³⁰. Prvé plány rozvoja sústav na mori, ktoré sieť ENTSO pre elektrinu uverejnila v januári 2024, znamenali významný pokrok a zakotvili regionálne ambície členských štátov v oblasti plánovania sústav na mori. Tým by sa mala podporiť identifikácia cezhraničných projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori vrátane hybridných projektov a cezhraničných radiál s cieľom zabezpečiť optimalizovaný a nákladovo efektívny rozvoj sústav na mori na úrovni morských oblastí. Strategická dlhodobá logika obsiahnutá v plánoch rozvoja sústav na mori by sa mala uplatniť na prenosové sústavy na pevnine, ako aj na vodíkové siete.
- (62) Vypracovaním posúdenia prínosov a nákladov prioritných koridorov sústav pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori by sa mali podporiť členské štáty, aby vykonali predbežnú analýzu zdieľania nákladov na úrovni prioritných koridorov sústav na mori s cieľom podporiť následné spoločné politické záväzky týkajúce sa cezhraničných projektov sústav na mori. Usmernenia Komisie o rámcoch kooperatívnych investícií do projektov na mori z 27. júna 2024 by mali slúžiť ako podklad pre posúdenie prínosov a nákladov prioritných koridorov sústav pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori a Komisia ich môže aktualizovať za účasti členských štátov, príslušných PPS, agentúry a národných regulačných orgánov, ak to považuje za relevantné.

³⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 24. októbra 2023 – Plnenie ambícií EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori [COM(2023) 668 final].

- (63) Náklady na rozvoj, výstavbu, prevádzku a údržbu projektov spoločného záujmu by vo všeobecnosti mali hradiť používatelia infraštruktúry. Rozdelením nákladov by sa malo zabezpečiť, aby koncoví používatelia neboli neprimerane zaťažení, najmä ak by to mohlo viesť k energetickej chudobe. Projekty spoločného záujmu by mali byť oprávnené na cezhraničné rozdelenie nákladov, ak by z hodnotenia dopytu na trhu alebo očakávaných účinkov na poplatky vyplynulo, že nemožno očakávať návratnosť nákladov prostredníctvom poplatkov, ktoré platia používatelia infraštruktúry. Treba poznamenať, že ustanovenia týkajúce sa cezhraničného rozdelenia nákladov sa nevzťahujú na tie projekty spoločného záujmu, ktoré nepatria do právomoci národných regulačných orgánov a v súvislosti s ktorými sa preto nemôže prijať rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov, ako sú projekty prečerpávacích vodných elektrární, ktoré nie sú regulované a nie sú financované prostredníctvom vnútroštátnych tarifných systémov.

- (64) Na čoraz prepojenejšom vnútornom trhu s energiou sú potrebné jasné a transparentné pravidlá na cezhraničné rozdelenie nákladov s cieľom urýchliť investovanie do cezhraničnej infraštruktúry a do projektov s cezhraničným vplyvom. Keďže cezhraničná energetická infraštruktúra je čoraz integrovanejšia, čoraz viac projektov prináša výhody aj mimo územia, na ktorom sa budujú. Preto je spravodlivé a transparentné zdieľanie nákladov nevyhnutné, aby sa zabránilo neprimeranému zaťaženiu miestnych spotrebiteľov. Diskusia o primeranom rozdelení nákladov by mala vychádzať z analýzy nákladov a prínosov projektu infraštruktúry vykonanej na základe harmonizovanej metodiky analýzy na úrovni celého energetického systému s použitím centrálného scenára a akejkol'vek analýzy citlivosti stanovených na účel desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu vypracovaných podľa nariadení (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789, čo umožní dôkladnú analýzu prínosu projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme k energetickej politike Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok. Členské štáty a národné regulačné orgány, v ktorých sa nachádza aspoň 10 % čistých prínosov projektu chápaných ako rozdiel medzi peňažne vyjadrenými pozitívnymi prínosmi a negatívnymi prínosmi projektu pre spoločnosť alebo časti spoločnosti, by sa mali zúčastňovať na diskusiách o posúdení nákladov a prínosov a posúdení zdieľania nákladov. Takouto účasťou by sa mala zabezpečiť transparentnosť v počiatočnom štádiu vývoja projektu, podporiť spravodlivé rozdelenie nákladov a prínosov a uľahčiť účinná realizácia projektu a dosahovanie jeho prínosov. Zároveň by sa ňou nemala uložiť povinnosť niesť náklady na projekt. . Okrem toho by sa v cezhraničných dohodách o rozdelení nákladov mali zvážiť následné opatrenia na zabezpečenie spravodlivej a primeranej účasti nehostiteľských krajín za predpokladu, že takéto úpravy sú jasne vymedzené a štruktúrované spôsobom, ktorý zaručuje investičnú istotu.

- (65) Je preto nevyhnutné zabezpečiť stabilný rámec financovania v prospech rozvoja projektov spoločného záujmu a zároveň minimalizovať potrebu finančnej podpory a zároveň podporovať investorov so záujmom, to všetko vhodnými stimulmi a finančnými mechanizmami. Pri rozhodovaní o cezhraničnom rozdeľovaní nákladov by mali národné regulačné orgány cezhranične a v celom rozsahu rozdeliť efektívne vynaložené investičné náklady, ako je to relevantné vzhľadom na ich vnútroštátne prístupy a metodiky pre podobnú infraštruktúru, a zahrnúť ich do vnútroštátnych taríf. Národné regulačné orgány by potom v relevantných prípadoch mali určiť, či by ich vplyv na vnútroštátne tarify mohol predstavovať neprimeranú záťaž pre spotrebiteľov v ich príslušných členských štátoch. Národné regulačné orgány by sa mali vyhýbať rizikám dvojitej podpory projektov zohľadňovaním skutočných alebo odhadovaných poplatkov a príjmov. Uvedené poplatky a príjmy by sa mali zohľadniť, len pokiaľ sa týkajú projektov a sú určené na pokrytie príslušných nákladov.
- (66) Na uľahčenie diskusií o zdieľaní nákladov medzi príslušnými členskými štátmi a tretími krajinami by sa mala poskytnúť možnosť združovať projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme. Tým, že sa skupinám členských štátov umožní pristupovať k združeným projektom ako k vzájomne výhodným, možno podporiť riešenia výhodné pre obe strany, znížiť riziká a transakčné náklady pri rokovaniach a zvýšiť pravdepodobnosť realizácie. Dodatočnou podporou na úrovni Únie, napríklad prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy alebo na regionálnej úrovni s využitím príjmov z preťaženia, by sa mohli ďalej uľahčiť takéto dohody a mohla by sa podporiť včasná realizácia prioritnej infraštruktúry. S cieľom uľahčiť určenie takýchto balíkov projektov a diskusie o nich môžu členské štáty a národné regulačné orgány zohľadniť príslušnú dobrovoľnú regionálnu prácu na analýze nákladov a prínosov a na zdieľaní nákladov v rámci balíka projektov.

- (67) V nariadení (EÚ) 2019/943 sa v článku 19 ods. 2 stanovujú tri prioritné ciele pre využívanie príjmov z pridelovania medzioblastnej kapacity, a to: a) garantovanie skutočnej dostupnosti pridelenej kapacity vrátane kompenzácie za garantovateľnosť; b) zachovanie alebo zvýšenie medzioblastných kapacít prostredníctvom optimalizácie existujúcich spojovacích vedení alebo pokrytím nákladov vyplývajúcich z investícií do siete, ktoré sú relevantné pre zníženie preťaženia spojovacích vedení, a c) kompenzácia prevádzkovateľov zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori za okolností v ňom uvedených. PPS by mali zabezpečiť splnenie všetkých troch prioritných cieľov vrátane cieľa uvedeného v písmene b). S cieľom uľahčiť financovanie projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme, ktorými sa znižuje preťaženie spojovacích vedení, a vnieť predvídateľnosť a transparentnosť do diskusií o rozhodnutiach o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 16 tohto nariadenia je vhodné požadovať od PPS, aby na takéto investície pridelili obmedzený podiel príjmov z preťaženia na osobitnom internom účte v rámci účtovníctva alebo mimo neho, a to v súlade s vnútroštátnymi právnymi alebo regulačnými ustanoveniami vymedzenými príslušným orgánom a s relevantnou metodikou agentúry ACER. Touto požiadavkou nie je dotknutá zodpovednosť PPS rozhodovať o prioritách financovania pod dohľadom regulačných orgánov a v súlade s metodikou schválenou podľa článku 19 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2019/943. Táto požiadavka by sa nemala uplatňovať v prípadoch, keď možno na základe najnovšej schválenej správy ENTSO-E o identifikácii potrieb infraštruktúry preukázať, že na hraniciach dotknutého členského štátu nie je potrebné vybudovať dodatočnú cezhraničnú kapacitu.
- (67a) Niektoré členské štáty, najmä členské štáty s viacerými ponukovými oblasťami, zaznamenali vzhľadom na svoju špecifickú geografickú polohu značný nárast príjmov z preťaženia. Požiadavka prideliť časť príjmov z preťaženia na projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme by sa preto nemala vzťahovať na príjmy z preťaženia vyplývajúce z vnútorných hraníc ponukových oblastí v rámci členského štátu.

- (67b) Samotnými prepojeniami nie je možné primerane riešiť výzvy súvisiace s primeranosťou zdrojov. Zvýšenou výrobou elektrickej energie bez použitia fosílnych palív v blízkosti spotreby sa môže podporiť prebiehajúca elektrifikácia, prispieť k efektívnejšiemu využívaniu existujúcich sústav a zlepšiť primeranosť zdrojov. Členské štáty si zachovávajú právo určiť si svoj energetický mix a všeobecnú štruktúru svojich dodávok energie.
- (68) Ak v členskom štáte neexistuje PPS, zmienky o PPS v celom tomto nariadení sa primerane uplatňujú na prevádzkovateľov distribučných sietí (ďalej len „PDS“).
- (69) Podľa právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou sa vyžaduje, aby poplatky za prístup k sieťam poskytovali vhodné investičné stimuly. Viacero typov projektov spoločného záujmu však pravdepodobne bude mať externality, ktoré nemusia byť plne zachytené a získané naspäť prostredníctvom bežného systému poplatkov. Národné regulačné orgány by pri uplatňovaní právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou mali zabezpečiť stabilný a predvídateľný regulačný a finančný rámec so stimulmi pre projekty spoločného záujmu vrátane dlhodobých stimulov, ktoré sú primerané úrovni konkrétneho rizika projektu. Uvedený rámec by sa mal vzťahovať najmä na cezhraničné projekty, inovačné technológie prenosu elektriny, ktoré umožňujú plošnú integráciu energie z obnoviteľných zdrojov, distribuovaných zdrojov energie alebo reakcie na strane spotreby v prepojených sieťach, a projekty v oblasti energetických technológií a digitalizácie, ktoré buď pravdepodobne prinesú vyššie riziká ako podobné projekty umiestnené v jednom členskom štáte, alebo ktoré prinesú Únii väčšie výhody. Okrem toho by aj projekty s vysokými operačnými výdavkami mali mať prístup k vhodným investičným stimulom. Najmä sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ktoré majú dvojakú funkciu elektrických spojovacích vedení a spájajú projekty výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, pravdepodobne prinesú vyššie riziká ako porovnateľné projekty infraštruktúry na pevnine, a to vzhľadom na ich vnútorné prepojenie s výrobnými aktívami, čo so sebou prináša regulačné riziká, finančné riziká, ako je potreba anticipačných investícií, trhové riziká a riziká súvisiace s používaním nových inovačných technológií.

- (70) Nariadenie (EÚ) 2022/869 preukázalo pridanú hodnotu využívania súkromného financovania prostredníctvom významnej finančnej pomoci Únie s cieľom umožniť realizáciu projektov celoúnijného významu. Vzhľadom na hospodársku a finančnú situáciu a rozpočtové obmedzenia by cieľná podpora mala naďalej pokračovať na základe viacročného finančného rámca, a to aj s cieľom znížiť riziko projektov a pritiahnuť súkromné investície, a tým maximalizovať vplyv verejného financovania a jeho výhody pre občanov Únie a pritiahnuť nových investorov do prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I k tomuto nariadeniu a zároveň minimalizovať príspevok z rozpočtu Únie.
- (71) Projekty spoločného záujmu by mali byť oprávnené na finančnú pomoc Únie na štúdie a, za určitých podmienok, na práce podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153³¹ vo forme grantov alebo inovačných finančných nástrojov s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné poskytnúť individualizovanú podporu tým projektom spoločného záujmu, ktoré nie sú životaschopné podľa existujúceho regulačného rámca a trhových podmienok. Je potrebné zabrániť každému narušeniu hospodárskej súťaže najmä medzi projektmi prispievajúcimi k realizácii rovnakých prioritných koridorov Únie. Takáto finančná pomoc by mala zabezpečiť potrebné synergie s inými fondmi Únie dostupnými na financovanie inteligentných energetických distribučných sietí a s mechanizmom Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov zriadeným na základe vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/1294³².

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 (Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

³² Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1294 z 15. septembra 2020 o mechanizme Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 303, 17.9.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

(71a) Pri rozvoji trhu s vodíkom je potrebné zohľadniť celý hodnotový reťazec. Balík opatrení týkajúcich sa trhu s vodíkom a dekarbonizovaným plynom už obsahuje ustanovenia o tarifách, návratnosti nákladov pre prevádzkovateľov vodíkových sietí, finančných prevodoch medzi regulovanými službami a možnosti členských štátov zaviesť na vnútroštátnej úrovni mechanizmy rozdelenia nákladov v čase vrátane možnosti zaviesť opatrenia, ako sú štátne záruky, na pokrytie finančného rizika prevádzkovateľov vodíkových sietí spojeného s počiatočným výpadkom návratnosti nákladov vyplývajúcim z uplatňovania rozdelenia nákladov v čase. Členské štáty, ktoré vykonávajú projekty spoločného záujmu v oblasti vodíka, môžu zaviesť takéto rozdelenie nákladov v čase v prípadoch, ktoré sa týkajú viac ako jedného členského štátu. Rozdelenie nákladov v čase a jeho základná metodika by podobne ako v prípadoch v rámci jedného členského štátu mali podliehať schváleniu regulačnými orgánmi zúčastnených členských štátov. Vzhľadom na možnosť stanovenú v článku 5 ods. 3 nariadenia 2024/1789 zaviesť na úrovni členských štátov opatrenia, ako je štátna záruka, na pokrytie finančného rizika prevádzkovateľov vodíkových sietí spojeného s počiatočným výpadkom návratnosti nákladov vyplývajúcim z uplatňovania rozdelenia nákladov v čase, by Komisia mala posúdiť výzvy v súvislosti s otázkou cezhraničných projektov v oblasti vodíka. V uvedenom posúdení by sa mali integrovaným a vyváženým spôsobom zmapovať alternatívne riešenia problému vrátane ich vplyvov, nákladov a prínosov. V tejto súvislosti by Komisia mala uskutočniť štruktúrovanú výmenu informácií s relevantnými zainteresovanými stranami o účinnosti existujúcich opatrení pre cezhraničné projekty, ako aj o potenciálnych opatreniach na riešenie výziev, s cieľom ďalej znižovať riziko projektov spoločného záujmu v oblasti vodíkových potrubí s mimoriadne vysokým cezhraničným významom a strategickou hodnotou pre Úniu, a v relevantných prípadoch o vypracovaní plánu vykonávania v záujme ďalšej podpory rozvoja vodíkových sietí.

- (71b) V nariadení Komisie (EÚ) č. 838/2010 sa stanovujú pravidlá kompenzácie prevádzkovateľov prenosových sústav za náklady vyplývajúce z prijímania cezhraničných tokov elektrickej energie, zatiaľ čo v článku 17 tohto nariadenia sa stanovuje rámec pre cezhraničné rozdelenie nákladov na projekty spoločného záujmu medzi členské štáty. Tieto mechanizmy však už v plnej miere neodrážajú všetky kapitálové a prevádzkové náklady na infraštruktúru, ktoré znášajú členské štáty, v ktorých sa uskutočňujú významné tranzitné toky v prospech vnútorného trhu s energiou. Komisia by preto mala v spolupráci s agentúrou a relevantnými zainteresovanými stranami preskúmať primeranosť existujúcich dojednaní vzhľadom na súčasné modely tranzitu a skutočne vzniknuté náklady a posúdiť, či sú na zabezpečenie spravodlivejšieho rozdelenia nákladov súvisiacich s tranzitom potrebné ďalšie opatrenia na úrovni Únie.
- (72) Pri investovaní do projektov spoločného záujmu by sa mala uplatniť postupnosť troch krokov. Po prvé, investovať by mal prioritne trh. Po druhé, ak investície nerealizuje trh, mali by sa preskúmať regulačné riešenia, príslušný regulačný rámec by sa mal podľa potreby upraviť a malo by sa zabezpečiť správne uplatňovanie príslušného regulačného rámca. Po tretie, ak prvé dva kroky nestačia na zabezpečenie potrebných investícií do projektov spoločného záujmu, malo by byť možné prideliť finančnú pomoc Únie, ak projekt spoločného záujmu spĺňa platné kritériá oprávnenosti, pričom sa v relevantných prípadoch zohľadní možné neprimerané zvýšenie taríf, a to pod podmienkou posúdenia príslušnými národnými regulačnými orgánmi.

- (73) Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme by nemali byť oprávnené na finančnú pomoc Únie, ak sa realizátori projektov, prevádzkovatelia alebo investori nachádzajú v jednej zo situácií vedúcich k vylúčeniu uvedených v článku 138 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509³³, ako sú prípady odsúdenia za podvod, korupciu alebo konanie súvisiace so zločineckou organizáciou. Malo by byť možné projekt spoločného záujmu vyradiť zo zoznamu Únie, ak jeho zaradenie do tohto zoznamu vychádzalo z nesprávnych informácií, ktoré boli určujúcim faktorom na toto zaradenie, alebo ak projekt nie je v súlade s právom Únie. V prípade projektu spoločného záujmu, ktorý sa nachádza v členských štátoch využívajúcich výnimku podľa tohto nariadenia, by tieto členské štáty mali pri podpore akýchkoľvek žiadostí o financovanie podľa nariadenia (EÚ) 2022/869 pre takéto projekty zabezpečiť, aby z týchto projektov nemali priamy ani nepriamy prospech osoby alebo subjekty, ktoré sa nachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie, ako sa uvádza v článku 138 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.
- (74) Granty na práce súvisiace s projektmi vo vzájomnom záujme by mali byť k dispozícii za rovnakých podmienok ako pre projekty spoločného záujmu, ak prispievajú k celkovým cieľom politiky Únie v oblasti energetiky a klímy a ak sú ciele tretej krajiny v oblasti dekarbonizácie v súlade s Parížskou dohodou.

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (75) Únia by mala uľahčovať energetické projekty v znevýhodnených, menej prepojených, okrajových, najvzdialenejších alebo izolovaných regiónoch s cieľom umožniť prístup k transeurópskym energetickým sieťam, a urýchliť tak proces dekarbonizácie a znížiť závislosť od fosílnych palív. V tých regiónoch, kde nízka prepojenosť môže byť pretrvávajúcim problémom, zohrávajú kľúčovú úlohu pri integrácii energie z obnoviteľných zdrojov aj riešenia flexibility a uskladňovanie energie, ktoré majú významný pozitívny vplyv na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy. Takéto projekty by nemali byť vylúčené z finančnej pomoci Únie len z dôvodu nízkeho fyzického prepojenia a ich cezhraničný vplyv a príspevok k integrácii trhu by mali odrážať ich systémovú úlohu v dekarbonizovaných izolovaných alebo nízko prepojených energetických systémoch.
- (76) V súlade so závermi Európskej rady zo 4. februára 2011, podľa ktorých by žiadny členský štát nemal zostať izolovaný od európskych plynárenských a elektrických sietí po roku 2015 a podľa ktorých by jeho energetická bezpečnosť nemala byť ohrozená nedostatkom vhodných prepojení, je cieľom tohto nariadenia zabezpečiť prístup k transeurópskym energetickým sieťam ukončením energetickej izolácie Cypru a Malty, ktoré stále nie sú prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou. Uvedený cieľ by sa mal dosiahnuť tak, že sa umožní, aby si projekty vo fáze vývoja alebo plánovania, ktorým bol udelený štatút projektu spoločného záujmu podľa nariadenia (EÚ) 2022/869, zachovali svoj štatút dovtedy, kým Cyprus a Malta nebudú prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou alebo do 31. decembra 2033 podľa toho, čo nastane skôr. Vzhľadom na ich jedinečné geografické podmienky zostáva potrubné pripojenie týchto dvoch ostrovných členských štátov k transeurópskej plynárenskej sieti pre Úniu dôležitým cieľom. Okrem toho, že by tieto projekty prispeli k rozvoju trhu s energiou z obnoviteľných zdrojov, flexibility a odolnosti energetického systému a bezpečnosti dodávok, zabezpečili by prístup na budúce trhy s energiou vrátane vodíka a prispeli k dosiahnutiu celkových cieľov politiky Únie v oblasti energetiky a klímy.

- (77) S cieľom zabezpečiť súlad navrhovaných zmien podľa tohto nariadenia s rámcom Únie pre trhy s elektrinou, plynmi a vodíkom sa navrhujú zodpovedajúce zmeny článkov 3 a 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942³⁴, článku 48 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článkov 60 a 61 nariadenia (EÚ) 2024/1789. Tieto zmeny sa týkajú použitia centrálného scenára v desaťročnom pláne rozvoja siete pre celú Úniu, zváženia nesieťových riešení a iných alternatív rozšírenia systému a objasnenia časového rozsahu plánov. Uvedené nariadenia by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (78) S cieľom zabezpečiť včasný rozvoj projektov základnej energetickej infraštruktúry pre Úniu by tretí zoznam projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme Únie mal zostať v platnosti dovtedy, kým nenadobudne účinnosť prvý zoznam projektov spoločného záujmu Únie a projektov vo vzájomnom záujme zostavený podľa tohto nariadenia. Okrem toho na to, aby sa umožnilo vypracovanie, monitorovanie a financovanie projektov spoločného záujmu uvedených v treťom zozname Únie podľa nariadenia (EÚ) 2022/869, mali by zostať v platnosti určité ustanovenia nariadenia (EÚ) 2022/869 a mali by mať účinky až do nadobudnutia účinnosti prvého zoznamu projektov spoločného záujmu Únie a projektov vo vzájomnom záujme zostaveného podľa tohto nariadenia.
- (79) S cieľom zabezpečiť, aby sa zoznam Únie obmedzil na projekty, ktoré najviac prispievajú k realizácii strategických prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I k tomuto nariadeniu, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 zmluvy s cieľom zmeniť prílohy k tomuto nariadeniu, aby sa zostavil a preskúmal zoznam Únie pri súčasnom rešpektovaní práva členských štátov schvaľovať projekty na zozname Únie týkajúce sa ich území.

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>).

- (80) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania ustanovení tohto nariadenia, pokiaľ ide o vypracovanie centrálneho scenára, stanoviť podmienky, za ktorých môžu PPS využívať príjmy z preťaženia, a stanoviť podmienky, za ktorých sa cieľ článku 19 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2019/943 považuje za dostatočne splnený, by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.
- (82) Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva³⁵. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

³⁵ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

- (83) Diskusie v skupinách majú zásadný význam pre Komisiu pri prijímaní delegovaných aktov, ktorými sa zostavuje zoznam Únie. Preto je vhodné, aby boli Európsky parlament a Rada v čo najväčšej možnej miere informovaní o výsledkoch a aby mohli vyslať expertov na zasadnutia skupín v súlade s Medziinštitucionálnou dohodou z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Vzhľadom na potrebu zabezpečiť dosiahnutie cieľov tohto nariadenia by celkový počet projektov na zozname Únie vzhľadom na doterajší počet projektov na zoznamoch Únie mal zostať zvládnutelný, a preto by nemal výrazne presiahnuť hodnotu 220.
- (84) Preto by sa nariadenia (EÚ) 2019/942, (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a nariadenie (EÚ) 2022/869 by sa malo zrušiť.
- (85) Keďže ciele tohto nariadenia, a to rozvoj a interoperabilita transeurópskych energetických sietí a napojenie na takéto siete, ktoré prispievajú k zabezpečeniu zmiernenia zmeny klímy, najmä k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, a k zabezpečeniu prepojení, energetickej bezpečnosti, integrácie trhu a sústavy, hospodárskej súťaže, ktoré sú prínosom pre všetky členské štáty, a dostupných cien energie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa stanovujú usmernenia pre včasný rozvoj a interoperabilitu prioritných koridorov a oblastí transeurópskej energetickej infraštruktúry (ďalej len „prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry“) stanovených v prílohe I, ktoré prispievajú k zabezpečeniu zmiernenia zmeny klímy, najmä dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, a k zabezpečeniu prepojení, energetickej bezpečnosti, integrácie trhu a systému, a hospodárskej súťaže, ktoré sú prínosom pre všetky členské štáty, ako aj dostupných cien energie.
2. Týmto nariadením sa najmä:
 - a) stanovuje identifikácia projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme na zozname Únie;
 - b) uľahčuje včasná realizácia projektov na zozname Únie zefektívnením, užšou koordináciou a urýchlením postupov vydávania povolení a posilnením transparentnosti a účasti verejnosti;
 - c) poskytujú pravidlá pre cezhraničné rozdelenie nákladov a stimuly pre projekty na zozname Únie súvisiace s rizikom;
 - d) určujú podmienky oprávnenosti projektov na zozname Únie na finančnú pomoc Únie.

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa okrem vymedzenia pojmov uvedených v nariadeniach (EÚ) 2018/1999, (EÚ) 2019/942, (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 a v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001³⁶ a smerniciach (EÚ) 2019/944 a (EÚ) 2024/1788 uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „energetická infraštruktúra“ je akékoľvek fyzické vybavenie alebo zariadenie patriace do kategórií energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe II, ktoré sa nachádza v Únii alebo ktoré spája Úniu a tretie krajiny;
2. „úzke miesto energetickej infraštruktúry“ je obmedzenie fyzických tokov v energetickom systéme pre nedostatočnú prenosovú, resp. prepravnú kapacitu, ktoré okrem iného zahŕňa aj chýbajúcu infraštruktúru;
3. „komplexné rozhodnutie“ je dokument vydaný príslušným národným orgánom, ktorý je v písomnej alebo elektronickej podobe k dispozícii realizátorom projektov a ktorý zahŕňa alebo obsahuje záväzné rozhodnutie alebo súbor záväzných rozhodnutí prijatých relevantným orgánom alebo orgánmi členského štátu, okrem súdov alebo tribunálov, ktoré určujú, či realizátor projektu je alebo nie je oprávnený budovať energetickú infraštruktúru na realizáciu projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme tým, že bude mať možnosť začať alebo obstaráť a začať potrebné stavebné práce (ďalej len „fáza pripravenosti na stavbu“) bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie prijaté v rámci správneho odvolacieho konania;

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

4. „projekt“ je jedno alebo viacero vedení, plynovodov, prevádzok, vybavení alebo zariadení patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe II;
5. „projekt spoločného záujmu“ je projekt, ktorý je potrebný na realizáciu prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I a ktorý je na zozname Únie;
6. „projekt vo vzájomnom záujme“ je projekt podporovaný Úniou v spolupráci s treťou krajinou, ktorý podporujú vlády priamo dotknutých krajín, ktorý prispieva k cieľu dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii do roku 2050, je na zozname Únie a patrí do jednej z kategórií elektroenergetickej infraštruktúry stanovených v bode 1 písm. a), d), h) alebo bode 5 prílohy II, a spája elektroenergetický systém Únie s elektrizačnou sústavou tretej krajiny alebo patrí do jednej z kategórií vodíkovej infraštruktúry stanovených v bode 2 písm. a) alebo d) prílohy II alebo patrí do jednej z kategórií infraštruktúry pre CO₂ stanovených v bode 4 písm. a) alebo c) prílohy II;
7. „konkurenčné projekty“ sú projekty, ktoré úplne alebo čiastočne riešia rovnakú identifikovanú potrebu infraštruktúry;
8. „realizátor projektu“ je jedna z týchto možností:
 - a) prevádzkovateľ prenosovej sústavy (ďalej len „PPS“), prevádzkovateľ distribučnej sústavy (ďalej len „PDS“), prevádzkovateľ vodíkovej siete (ďalej len „PVS“) alebo iný prevádzkovateľ alebo investor, ktorý rozvíja projekt zo zoznamu Únie;
 - b) ak je viac než jeden takýto PPS, PDS, PVS, iný prevádzkovateľ alebo investor alebo akákoľvek ich skupina, subjekt s právnou subjektivitou podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, ktorý bol určený zmluvnou úpravou medzi nimi a je spôsobilý prevziať právne záväzky a finančnú zodpovednosť v mene zmluvných strán zmluvnej úpravy;

9. „inteligentná elektrizačná sústava“ je elektrická sieť, a to aj na ostrovoch, ktoré nie sú prepojené alebo sú nedostatočne prepojené s transeurópskymi energetickými sieťami, ktorá umožňuje nákladovo efektívnu integráciu a aktívne riadenie správania a konania všetkých používateľov, ktorí sú k nej pripojení, vrátane výrobcov, spotrebiteľov a výrobcov-spotrebiteľov, s cieľom zabezpečiť ekonomicky efektívny a udržateľný elektroenergetický systém s nízkymi stratami a vysokou úrovňou integrácie obnoviteľných zdrojov energie, bezpečnosti dodávok a bezpečnosti, v rámci ktorej prevádzkovateľ sústavy môže digitálne monitorovať činnosť používateľov, ktorí sú k nej pripojení, a informačné a komunikačné technológie na komunikáciu so súvisiacimi prevádzkovateľmi sústav, výrobcami elektrickej energie, zariadeniami na uskladňovanie energie, a spotrebiteľmi alebo výrobcami-spotrebiteľmi s cieľom udržateľne, nákladovo efektívne a bezpečne prenášať a distribuovať elektrinu;
10. „národný regulačný orgán“ je vnútroštátny regulačný orgán určený v súlade s článkom 76 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 alebo regulačný orgán na národnej úrovni určený v súlade s článkom 57 smernice (EÚ) 2019/944;
11. „príslušný národný regulačný orgán“ je národný regulačný orgán v členských štátoch, v ktorých sa projekty uskutočňujú, a v členských štátoch, ktorým projekt prináša významný pozitívny vplyv;
12. „dotknutý orgán“ je orgán, ktorý je podľa vnútroštátneho práva príslušný vydávať rôzne povolenia a oprávnenia týkajúce sa plánovania, projektovania a výstavby nehnuteľného majetku potrebného na dokončenie projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme vrátane samotnej energetickej infraštruktúry, a orgán príslušný vydávať povolenia a oprávnenia súvisiace s prácami potrebnými na dokončenie projektu;

13. „práce“ sú nákup, dodávka a nasadenie komponentov, systémov a služieb vrátane softvéru, realizácia vývojových prác, prác na zmene účelu a modernizáciu, a stavebných a montážnych prác spojených s projektom, preberanie zariadení a začatie projektu;
14. „štúdie“ sú činnosti vyžadované na prípravu realizácie projektu, ako sú prípravné a mapovacie štúdie, štúdie uskutočniteľnosti, hodnotiace, skúšobné a validačné štúdie vrátane softvéru a všetky ostatné opatrenia technickej podpory vrátane predbežných činností zameraných na vymedzenie a vývoj projektu a rozhodnutie o jeho financovaní, akými sú prieskum v teréne a príprava finančného balíka;
15. „uvedenie do prevádzky“ je proces uvedenia projektu do prevádzky po jeho vybudovaní;
16. „vyhradené vodíkové aktíva“ je vodíková infraštruktúra určená na výlučnú prepravu alebo skladovanie čistého vodíka bez potreby akýchkoľvek ďalších úprav vrátane potrubných sietí alebo zásobníkov, ktoré sú novovybudované, vznikli zmenou účelu z plynárenských aktív, alebo obe možnosti;
17. „zmena účelu“ je technická modernizácia alebo úprava existujúcej plynárenskej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť, aby bola vyhradená na výlučné používanie vodíka;
18. „adaptácia na zmenu klímy“ je proces, ktorým sa dosahuje odolnosť proti potenciálnym nepriaznivým vplyvom zmeny klímy na energetickú infraštruktúru prostredníctvom posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a rizika, a to aj prostredníctvom príslušných adaptačných opatrení;
19. „nesieťové riešenia“ sú investície do energetickej infraštruktúry pre elektrinu, ktoré môžu zvýšiť dostupnú prenosovú kapacitu sústavy alebo zlepšiť efektívnosť prevádzky sústavy nasadením technológií na posilnenie sústavy vrátane digitálnych riešení.

KAPITOLA II

Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme

Článok 3

Zoznam projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme Únie

1. Regionálne skupiny (ďalej len „skupiny“) sa zriaďujú v súlade s postupom uvedeným v oddiele 1 prílohy III. Členstvo v každej skupine sa zakladá na každom prioritnom koridore a oblasti a ich príslušnom geografickom pokrytí, ako sa uvádza v prílohe I. Skupiny sa môžu podľa potreby spájať alebo zasadať v rôznych konfiguráciách. Medziregionálnou konfiguráciou zasadnutí všetkých skupín je skupina TEN-E. Rozhodovacia právomoc v skupinách je obmedzená na členské štáty a Komisiu (spoločne ako „rozhodovací orgán“) a je založená na konsenze.
2. Skupina TEN-E prijme rokovací poriadok s prihliadnutím na ustanovenia uvedené v prílohe III. Tento rokovací poriadok sa vzťahuje na všetky skupiny.
3. Rozhodovací orgán každej skupiny prijme regionálny zoznam projektov vypracovaný v súlade s: postupom uvedeným v oddiele 2 prílohy III; príspevkom každého projektu k vykonávaniu prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I; tým, či spĺňajú kritériá stanovené v článku 4.

Keď rozhodovací orgán skupiny vypracúva svoj regionálny zoznam:

- a) každý jednotlivý návrh projektu si vyžaduje schválenie členských štátov, ktorých územia sa projekt týka; ak členský štát súhlas neudelí, predloží rozhodovaciemu orgánu svoje opodstatnené dôvody;
- b) zohľadní odporúčanie Komisie s cieľom mať zvládnuteľný celkový počet projektov na zozname Únie.

4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 na doplnenie tohto nariadenia zostavením zoznamu Únie s výhradou druhého odseku článku 172 zmluvy.

Zoznam Únie sa vypracúva každé dva roky na základe regionálnych zoznamov prijatých rozhodovacími orgánmi skupín zriadenými podľa oddielu 1 bodu 1 prílohy III v rámci postupu stanoveného v odseku 3 tohto článku.

Komisia prijme delegovaný akt, ktorým sa zostaví prvý zoznam Únie podľa tohto nariadenia, do 30. novembra 2029.

Ak delegovaný akt prijatý Komisiou podľa tohto odseku nemôže nadobudnúť účinnosť z dôvodu námietky vznesenej Európskym parlamentom alebo Radou podľa článku 23 ods. 6, Komisia bezodkladne zvolá skupiny s cieľom vypracovať nové regionálne zoznamy s prihliadnutím na dôvody námietky. Komisia čo najskôr prijme nový delegovaný akt, ktorým sa zostaví zoznam Únie.

5. Pri zostavovaní zoznamu Únie kombináciou regionálnych zoznamov uvedených v odseku 3 Komisia s náležitým prihliadnutím na rokovania skupín:
- a) zabezpečuje, aby doň boli zaradené iba projekty, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v článku 4;
 - b) zabezpečuje medziregionálnu konzistentnosť;
 - c) zohľadňuje stanoviská členských štátov uvedené v oddiele 2 bode 10 prílohy III;
 - d) usiluje sa o zaručenie zvládnutel'ného celkového počtu projektov na zozname Únie.
6. Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry stanovených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a prípadne h) prílohy II k tomuto nariadeniu sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou príslušných regionálnych investičných plánov prijatých podľa článku 34 nariadenia (EÚ) 2019/943 a príslušných národných desaťročných plánov rozvoja siete podľa článku 51 smernice (EÚ) 2019/944 a iných národných plánov infraštruktúry. Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 2 prílohy II, sa podľa potreby stávajú neoddeliteľnou súčasťou desaťročného plánu rozvoja vodíkovej siete podľa článku 55 smernice (EÚ) 2024/1788 a iných národných plánov infraštruktúry. Uvedeným projektom spoločného záujmu a projektom vo vzájomnom záujme sa poskytne čo najvyššia priorita v každom z týchto národných plánov. Tento odsek sa nevzťahuje na konkurenčné projekty alebo na projekty, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov konkrétneho projektu, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III.

7. Projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) a prípadne bode 2 prílohy II a ktoré sú konkurenčnými projektmi alebo projektmi, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov špecifickú pre daný projekt, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III, sa môžu zahrnúť do príslušných regionálnych investičných plánov, národných desaťročných plánov rozvoja siete a prípadne iných národných plánov infraštruktúry ako zvažované projekty.

Článok 4

Kritériá posudzovania projektov v skupinách

1. Projekt spoločného záujmu musí spĺňať tieto všeobecné kritériá:
- a) projekt je potrebný pre aspoň jeden z prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I;
 - b) potenciálne celkové prínosy projektu hodnotené v súlade s príslušnými osobitnými kritériami uvedenými v odseku 3 prevyšujú jeho náklady, a to aj z dlhodobejšieho hľadiska;
 - c) projekt spĺňa niektoré z týchto kritérií:
 - i) zahŕňa najmenej dva členské štáty tým, že priamo alebo nepriamo, cez prepojenie s tretou krajinou, prekračuje hranice dvoch alebo viacerých členských štátov;
 - ii) nachádza sa na území jedného členského štátu, buď vo vnútrozemí alebo na mori vrátane ostrovov, a má významný cezhraničný vplyv v zmysle bodu 1 prílohy IV.

2. Projekt vo vzájomnom záujme spĺňa všetky tieto všeobecné kritériá:
- a) projekt významne prispieva k cieľom uvedeným v článku 1 ods. 1 a k cieľom tretej krajiny, najmä tým, že nebráni tretej krajine postupne vyradovať výrobné zariadenia na fosílné palivá na svoju domácu spotrebu, a k udržateľnosti;
 - b) potenciálne celkové prínosy projektu posúdené v súlade s príslušnými osobitnými kritériami uvedenými v odseku 3, pre Úniu alebo kumulatívne pre Úniu a zmluvnú stranu Energetického spoločenstva alebo krajinu EHP priamo zapojenú do projektu, prevyšujú jeho náklady pre Úniu alebo kumulatívne pre Úniu a zmluvnú stranu Energetického spoločenstva alebo prípadne krajinu EHP, a to aj z dlhodobého hľadiska;
 - c) projekt priamo spája územie aspoň jedného členského štátu s územím tretej krajiny priamym prepojením príslušného členského štátu s prvým miestom pripojenia v elektrickej sieti tretej krajiny alebo prvým miestom pripojenia pre vodík alebo CO₂ v tretej krajine a má významný cezhraničný vplyv, ako sa uvádza v bode 2 prílohy IV;
 - d) pokiaľ ide o časť projektu, ktorá sa nachádza na území členského štátu, projekt je v súlade so smernicami (EÚ) 2019/944 a (EÚ) 2024/1788, ak patrí do kategórií infraštruktúry uvedenej v bodoch 1 a 2 prílohy II k tomuto nariadeniu;
 - e) existuje vysoká úroveň konvergencie politického rámca dotknutej tretej krajiny a sú preukázané mechanizmy presadzovania práva na podporu cieľov politiky Únie najmä s cieľom zaistiť:

- i) dobré fungovanie vnútorného trhu s energiou v Únii;
 - ii) bezpečnosť siete a bezpečnosť dodávok v Únii, okrem iného na základe rôznych zdrojov, spolupráce a solidarity;
 - iii) energetický systém vrátane výroby, prenosu a distribúcie, ktorý prispieva k cieľu klimatickej neutrality v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, ktorý najmä zabráňuje úniku uhlíka;
- f) dotknutá tretia krajina podporuje prioritný štatút projektu, ako sa uvádza v článku 7, a ďalšie investície v tretej krajine potrebné na realizáciu prínosov projektu, ako sa uvádza v písmene b) tohto odseku, a výslovne sa zaväzuje dodržiavať podobný harmonogram urýchleného vykonávania a iné politické a regulačné podporné opatrenia, ktoré sa uplatňujú na projekty spoločného záujmu v Únii.

Pokiaľ ide o projekty na ukladanie oxidu uhličitého patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 4 písm. c) prílohy II, projekt musí byť potrebný na umožnenie cezhraničnej prepravy a ukladania oxidu uhličitého a tretia krajina, v ktorej sa projekt nachádza, musí mať primeraný právny rámec založený na preukázaných účinných mechanizmoch presadzovania s cieľom zabezpečiť, aby sa na projekt uplatňovali normy a záruky, čím sa zabráni akémukoľvek úniku oxidu uhličitého. Pokiaľ ide o klímu, ľudské zdravie a ekosystémy, musí byť zaistená bezpečnosť a účinnosť trvalého ukladania oxidu uhličitého a dosiahnuť aspoň rovnakú úroveň, ako sa stanovuje v práve Únie.

3. Na projekty spoločného záujmu a prípadne projekty vo vzájomnom záujme patriace do špecifických kategórií energetickej infraštruktúry sa vzťahujú tieto osobitné kritériá:
- a) v prípade projektov prenosu, distribúcie a uskladňovania elektriny patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti znížením emisií skleníkových plynov, a to najmä začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prenosom alebo distribúciou vyrobenej energie z obnoviteľných zdrojov do hlavných spotrebiteľských centier a úložísk, a v náležitých prípadoch k zníženiu obmedzenia energie a prispieva aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
 - i) integrácia trhu, a to aj odstránením energetickej izolácie aspoň jedného členského štátu a obmedzením úzkych miest energetickej infraštruktúry; interoperabilita a flexibilita systému;
 - ii) bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom interoperability, systémovej flexibility, fyzickej bezpečnosti a kybernetickej bezpečnosti, vhodných prepojení a bezpečnej a spoľahlivej prevádzky systému;
 - b) v prípade projektov inteligentných elektrizačných sústav patriacich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. g) prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prispieva aspoň k dvom z týchto osobitných kritérií:
 - i) bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom efektívnosti a interoperability prenosu a distribúcie elektriny pri každodennej prevádzke siete, zabránenie preťaženiu a integrácia a zapojenie užívateľov siete;
 - ii) integrácia trhu, a to aj prostredníctvom efektívnej prevádzky sústavy a využívania spojovacích vedení;

- iii) bezpečnosť sietí, flexibilita a kvalita dodávok, a to aj prostredníctvom väčšieho využívania inovácií v oblasti regulácie, flexibilných trhov, kybernetickej bezpečnosti, monitorovania, kontroly systému a korekcie chýb;
 - iv) inteligentná sektorová integrácia, a to buď v energetickom systéme prepájaním rôznych nosičov energie a odvetví energetiky, alebo v širšom zmysle podporou synergií a koordinácie medzi sektormi energetiky, dopravy a telekomunikácií;
- c) v prípade projektov patriacich do kategórie infraštruktúry uvedenej v bode 5 písm. a) a b) prílohy II projekt prispieva k týmto osobitným kritériám:
- i) bezpečnosť dodávok vrátane ochrany aktív pred rizikami a prispievania k opatreniam stanoveným podľa článkov 7 a 11 nariadenia (EÚ) 2019/941 o pripravenosti na riziká v odvetví elektrickej energie;
 - ii) bezpečnosť siete, a to aj prostredníctvom opatrení, ktorými sa uľahčuje vyšší stupeň fyzickej bezpečnosti a kybernetickej bezpečnosti, monitorovanie a ovládanie systému;
- d) v prípade projektov na prepravu a uskladňovanie oxidu uhličitého patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 4 prílohy II projekt významne prispieva k udržateľnosti znižovaním emisií oxidu uhličitého v prepojených priemyselných zariadeniach a prispieva ku všetkým z týchto osobitných kritérií:
- i) predchádzanie emisiám oxidu uhličitého;
 - ii) zvýšenie odolnosti a bezpečnosti dopravy a uskladňovania oxidu uhličitého;
 - iii) efektívne využívanie zdrojov umožnením spojenia viacerých zdrojov oxidu uhličitého a úložísk prostredníctvom spoločnej infraštruktúry a minimalizáciou environmentálnej záťaže a rizík;

- e) v prípade projektov vodíka patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 2 prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti, a to aj znížením emisií skleníkových plynov, zvýšením zavádzania vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, s dôrazom na vodík z obnoviteľných zdrojov s cieľom splniť ciele Únie, najmä v rámci spôsobov konečného použitia, napríklad v odvetviach, ktoré je ťažké dekarbonizovať, a v ktorých nie sú realizovateľné energeticky účinnejšie riešenia, a podporou variabilnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov tým, že ponúkne riešenia v oblasti flexibility, uskladňovania, alebo oboch, a projekt výrazne prispieva aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
- i) integrácia trhu, a to aj prepojením existujúcich alebo vznikajúcich vodíkových sietí členských štátov alebo inakším prispievaním k vzniku únijnej siete na prepravu a uskladňovanie vodíka a zabezpečovaním interoperability prepojených systémov;
 - ii) bezpečnosť dodávok a flexibilita, a to aj prostredníctvom vhodných prepojení a uľahčením bezpečnej a spoľahlivej prevádzky systému;
 - iii) hospodárska súťaž, a to aj umožnením prístupu k viacerým zdrojom dodávok a užívateľom siete na transparentnom a nediskriminačnom základe;
- f) v prípade elektrolyzéro patriacich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 3 prílohy II projekt výrazne prispieva ku všetkým z týchto osobitných kritérií:
- i) udržateľnosť, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvýšením zavádzania vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, najmä z obnoviteľných zdrojov s cieľom splniť ciele Únie, ako aj syntetických palív tohto pôvodu;

- ii) bezpečnosť dodávok, a to aj prispievaním k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke sústavy alebo poskytovaním riešení v oblasti uskladňovania, flexibility alebo oboch, ako je reakcia na strane spotreby a regulačné služby;
- iii) umožnenie služieb v oblasti flexibility, ako je napríklad reakcia na strane spotreby a uskladňovanie, uľahčením inteligentnej integrácie odvetvia energetiky tvorbou prepojení s ostatnými nosičmi energie a odvetviami.

4. V prípade projektov patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v prílohe II sa kritériá stanovené v odseku 3 tohto článku posudzujú v súlade s ukazovateľmi uvedenými v bodoch 3 až 8 prílohy IV.
5. S cieľom uľahčiť posudzovanie všetkých projektov, ktoré by mohli byť spôsobilé ako projekty spoločného záujmu a ktoré by sa mohli zaradiť do regionálneho zoznamu, každá skupina transparentne a objektívne posúdi príspevok každého projektu k realizácii rovnakého prioritného koridoru energetickej infraštruktúry či oblasti. Každá skupina určí svoju metódu posúdenia na základe súhrnného príspevku ku kritériám uvedeným v odseku 3. Výsledkom uvedeného posúdenia je poradie projektov na interné účely skupiny. Regionálny zoznam ani zoznam Únie neobsahujú poradie, pričom toto poradie sa nevyužíva ani na žiadny následný účel okrem prípadu uvedeného v oddiele 2 bode 15 prílohy III.

Aby sa medzi skupinami zabezpečil konzistentný prístup k posudzovaniu, pri posudzovaní projektov každá skupina náležite zohľadňuje:

- a) naliehavosť a príspevok každého navrhovaného projektu s cieľom splniť ciele Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, integráciu trhu, hospodársku súťaž, udržateľnosť a bezpečnosti dodávok;
- b) komplementárnosť každého navrhovaného projektu s inými navrhovanými projektmi vrátane konkurenčných alebo potenciálne konkurenčných projektov;

- c) možné synergie s prioritnými koridormi a tematickými oblasťami identifikovanými v rámci transeurópskych dopravných a telekomunikačných sietí;
- d) v prípade navrhovaných projektov, ktoré sú v čase posudzovania projektmi na zozname Únie, pokrok v ich realizácii a ich súlad s povinnosťami týkajúcimi sa podávania správ a transparentnosti stanovenými v tomto nariadení;
- e) akékoľvek priame alebo nepriame vlastníctvo tretej krajiny ako príjemcu, zainteresovanej strany alebo konečného užívateľa výhod ako realizátora projektu v ktoromkoľvek z navrhovaných projektov.

Pokiaľ ide o inteligentné elektrizačné sústavy patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. g) prílohy II a projekty patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 5 písm. a) a b) prílohy II, zostaví sa poradie tých projektov, ktoré sa týkajú tých istých dvoch členských štátov, a náležite sa zohľadní aj počet používateľov dotknutých projektom, ročná spotreba energie a podiel výroby zo zdrojov, ktorých nasadzovanie nemožno riadiť, v oblasti pokrytej týmito používateľmi.

Článok 5

Realizácia a monitorovanie projektov na zozname Únie

1. Realizátori projektov vypracujú alebo v náležitých prípadoch aktualizujú plán realizácie projektov zo zoznamu Únie do dvoch mesiacov od ich zaradenia do zoznamu Únie na účely uverejnenia na platforme transparentnosti, ako sa stanovuje v článku 26, s harmonogramom, ktorý obsahuje všetky tieto prvky:

- a) štúdie uskutočniteľnosti a projektové štúdie vrátane štúdií posúdenia rizík, pokiaľ ide o prispôsobenie sa zmene klímy a fyzickú a kybernetickú bezpečnosť, pričom sa v náležitých prípadoch vychádza z požiadaviek smerníc (EÚ) 2022/2557 a (EÚ) 2022/2555, ako aj zo súladu s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a so zásadou „výrazne nenarušiť“;
 - b) schválenie národným regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom;
 - c) výstavba a uvedenie do prevádzky;
 - d) postup vydávania povolení uvedený v článku 10 ods. 9 písm. c).
2. PPS, PDS, PVS a iní prevádzkovatelia spolupracujú navzájom a v relevantných prípadoch s realizátormi projektu s cieľom uľahčiť vývoj projektov na zozname Únie vo svojej oblasti.
3. Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) a príslušné skupiny sledujú pokrok dosiahnutý v realizácii projektov na zozname Únie a podľa potreby vydávajú odporúčania na uľahčenie ich realizácie. Skupiny môžu požadovať ďalšie informácie v súlade s odsekmi 4, 5 a 6, zvolávať porady s príslušnými stranami a vyzývať Komisiu, aby overovala informácie poskytované v teréne.
4. Do 31. decembra roku, v ktorom zoznam Únie, do ktorého je projekt zaradený, nadobudne platnosť a začne prinášať účinky, a každý nasledujúci rok predkladajú realizátori projektov príslušnému národnému orgánu uvedenému v článku 8 ods. 1 správu o každom projekte spoločného záujmu a projekte vo vzájomnom záujme, ktorý realizujú.

Uvedená správa zahŕňa tieto podrobné údaje:

- a) v relevantných prípadoch pokrok dosiahnutý pri vývoji, výstavbe a uvedení projektu do prevádzky, ako je stanovené v pláne realizácie uvedenom v odseku 1 tohto článku, najmä pokiaľ ide o postup vydávania povolení a konzultačný postup, ako aj dodržiavanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia, zásady „výrazného nenarušenia“ životného prostredia projektom, prijatých opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy a prijatých zmierňujúcich opatrení vyplývajúcich z rizík posúdených v súvislosti s projektom podľa článku 5 ods. 1 písm. a), a to v náležitých prípadoch na základe požiadaviek smerníc (EÚ) 2022/2557 a (EÚ) 2022/2555;
- b) v relevantných prípadoch oneskorenia v porovnaní s plánom realizácie, príčiny týchto oneskorení a iné ťažkosti, ktoré sa vyskytli;
- c) v relevantných prípadoch revidovaný plán realizácie zameraný na odstránenie oneskorení.

5. Príslušné orgány uvedené v článku 8 ods. 1 predložia do 28. februára každého roka po tom, čo realizátor projektu predložil správu podľa odseku 4 tohto článku, agentúre a relevantnej skupine správu uvedenú v odseku 4 tohto článku doplnenú o informácie o pokroku a v relevantných prípadoch o oneskoreniach pri realizácii a v postupe vydávania povolení pri projektoch zo zoznamu Únie nachádzajúcich sa na ich príslušnom území a o dôvodoch týchto oneskorení. Príspevok príslušných orgánov k správe musí byť jasne označený a vypracovaný bez toho, aby sa zmenil text správy predloženej realizátormi projektu.

6. Agentúra do 30. apríla každého roka, keď by sa mal prijať nový zoznam Únie, predloží skupinám konsolidovanú správu o projektoch zo zoznamu Únie, ktoré podliehajú národným regulačným orgánom, pričom vyhodnotí dosiahnutý pokrok a očakávané zmeny nákladov na projekt a vo vhodných prípadoch vypracuje odporúčania, ako odstrániť oneskorenia a ťažkosti, ktoré sa vyskytli. V tejto konsolidovanej správe sa hodnotí aj vykonávanie článku 3 ods. 6 a 7, pokiaľ ide o projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme.

V riadne odôvodnených prípadoch môže agentúra požiadať príslušné orgány o dodatočné informácie potrebné na plnenie svojich úloh stanovených v tomto odseku.

7. Keď dôjde k oneskoreniu v uvedení projektu zo zoznamu Únie do prevádzky v porovnaní s plánom realizácie z iných ako prevažujúcich dôvodov mimo kontroly realizátora projektu, uplatňujú sa tieto opatrenia:
- a) pokiaľ sú podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov uplatniteľné opatrenia uvedené v článku 55 ods. 7 písm. a), b) alebo c) smernice (EÚ) 2024/1788 a článku 51 ods. 7 písm. a), b) alebo c) smernice (EÚ) 2019/944, národné regulačné orgány zabezpečia realizáciu investície;
 - b) ak opatrenia národných regulačných orgánov podľa písmena a) tohto odseku nie sú uplatniteľné, realizátor projektu si do 12 mesiacov od dátumu uvedenia do prevádzky stanovenom v pláne realizácie zvolí tretiu stranu na financovanie alebo vybudovanie celého projektu alebo jeho časti;
 - c) ak sa nezvolí tretia strana v súlade s písmenom b), členský štát, alebo ak tak určí členský štát, národný regulačný orgán môže do dvoch mesiacov od uplynutia lehoty uvedenej v písmene b) určiť tretiu stranu na financovanie alebo vybudovanie projektu, ktorú realizátor projektu akceptuje;

- d) ak národný orgán neurčí tretiu stranu v súlade s písmenom c) a oneskorenie uvedenia projektu do prevádzky prekročí 26 mesiacov v porovnaní s plánom realizácie, Komisia môže na základe dohody a za plnej spolupráce s dotknutými členskými štátmi uverejniť výzvu na predkladanie návrhov otvorenú pre každú tretiu stranu, ktorá je schopná sa stať realizátorom projektu, na vybudovanie projektu v súlade s dohodnutým harmonogramom;
- e) ak sa uplatňujú opatrenia uvedené v písmene c) alebo d), prevádzkovateľ sústavy, v ktorého oblasti sa investícia nachádza: poskytne realizujúcim prevádzkovateľom, investorom alebo tretej strane všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pričom zohľadní bezpečnostné aspekty; pripojí nové aktíva k prenosovej sústave, alebo v náležitých prípadoch k distribučnej sústave a vo všeobecnosti vyvinie maximálne úsilie na uľahčenie realizácie investície a bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej prevádzky a údržby projektu uvedeného na zozname Únie.

- 8. Projekt na zozname Únie môže byť vyradený zo zoznamu Únie v súlade s postupom stanoveným v článku 3 ods. 4, ak jeho zaradenie do tohto zoznamu vychádzalo z nesprávnych informácií, ktoré boli určujúcim faktorom na zaradenie, alebo ak projekt nie je v súlade s právom Únie.
- 9. Projekty, ktoré už nie sú na zozname Únie, strácajú všetky práva a povinnosti súvisiace so štatútom projektu spoločného záujmu alebo projektu vzájomného záujmu vyplývajúce z tohto nariadenia.

Projekt, ktorý už nie je na zozname Únie, v súvislosti s ktorým však príslušný orgán prijal súbor žiadosti na preskúmanie, si zachováva práva a povinnosti stanovené v kapitole III okrem prípadu, keď bol projekt vyradený zo zoznamu Únie z dôvodov stanovených v odseku 8 tohto článku.

- 10. Týmto článkom nie je dotknutá žiadna finančná pomoc Únie poskytnutá na akýkoľvek projekt na zozname Únie pred jeho vyradením zo zoznamu Únie.

Európski koordinátori

1. Ak projekt spoločného záujmu alebo projekt vo vzájomnom záujme naráža na značné ťažkosti pri realizácii, Komisia môže po dohode s príslušnými členskými štátmi vymenovať európskeho koordinátora na obdobie jedného roka, ktoré sa môže dvakrát predĺžiť.
2. Európsky koordinátor:
 - a) podporuje projekty, pre ktoré bol určený za európskeho koordinátora, a cezhraničný dialóg medzi realizátormi projektu a všetkými dotknutými zainteresovanými stranami;
 - b) vo vhodných prípadoch pomáha všetkým stranám a koordinuje ich pri konzultáciách s dotknutými zainteresovanými stranami, diskusiách o alternatívnych trasách, ak je to vhodné, a pri získavaní potrebných povolení pre projekty;
 - c) vo vhodných prípadoch radí realizátorom projektu v otázkach financovania projektu;
 - d) zabezpečuje, aby príslušné členské štáty poskytovali vhodnú podporu a strategické usmerňovanie pri príprave a realizácii projektov;
 - e) odo dňa svojho určenia každý rok a vo vhodných prípadoch po skončení svojho mandátu predkladá Komisii správu o pokroku projektov a o akýchkoľvek ťažkostiach a prekážkach, ktoré pravdepodobne výrazne oddialia dátum uvedenia projektov do prevádzky. Správa vo vhodných prípadoch obsahuje odporúčania na prekonanie prekážok a ťažkostí.

Komisia odovzdá správu európskeho koordinátora uvedenú v písmene e) prvého pododseku Európskemu parlamentu, Rade a dotknutým skupinám.

3. Európsky koordinátor sa vyberá v rámci verejného, nediskriminačného a transparentného postupu na základe skúseností kandidáta vzhľadom na konkrétne úlohy, ktoré sú mu uložené v súvislosti s dotknutými projektmi.
4. V rozhodnutí o vymenovaní európskeho koordinátora sa ustanoví jeho mandát s uvedením dĺžky trvania mandátu, konkrétnych úloh, zodpovedajúcich lehôt a metodiky, ktorú treba dodržiavať. Koordináčné úsilie musí byť úmerné zložitosti a odhadovaným nákladom na projekty.
5. Príslušné členské štáty plne spolupracujú s európskym koordinátorom pri plnení úloh uvedených v odsekoch 2 a 4.

KAPITOLA III

Vydávanie povolení a účasť verejnosti

Článok 7

Prioritný štatút projektov na zozname Únie

1. V zozname Únie sa na účely každého rozhodnutia vydaného v rámci postupu vydávania povolení stanoví potreba projektov na zozname Únie z hľadiska energetickej politiky a klímy bez ohľadu na presné miesto, smerovanie či technológiu projektu.

Prvý pododsek sa nevzťahuje na konkurenčné projekty alebo na projekty, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov konkrétného projektu, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III.
2. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne spracovanie súboru žiadostí týkajúcich sa projektov na zozname Únie realizátori projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa uvedené súbory vybavovali čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.
3. Projekty na zozname Únie majú štatút najvyššieho možného národného významu, ak takýto štatút vo vnútroštátnom práve existuje, a tak sa k nim aj pristupuje v rámci postupu vydávania povolení, ako aj v súvislosti s environmentálnym posudzovaním, a ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve, aj v rámci územného plánovania a získavania práv prechodu. Tento odsek sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté aspekty národnej obrany.

4. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa projektov na zozname Únie pred akýmikoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi, osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak vnútroštátne právo ustanovuje postupy pre takéto naliehavé prípady, a v rozsahu, v ktorom takéto postupy ustanovujú.
5. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS a článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES, projekty na zozname Únie patriace do kategórií infraštruktúry uvedených v bodoch 3 a 4 prílohy II k tomuto nariadeniu sa považujú za projekty vo verejnom záujme z hľadiska energetickej politiky a môžu sa považovať za projekty nadradeného verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených smerniciach.

Ak sa vyžaduje stanovisko Komisie v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS, Komisia a príslušný národný orgán uvedený v článku 8 tohto nariadenia zabezpečia, aby sa rozhodnutie týkajúce sa projektu nadradeného verejného záujmu prijalo v lehotách stanovených v článku 10 ods. 1 a 2 tohto nariadenia.

Prvý a druhý pododsek sa nevzťahuje na konkurenčné projekty alebo na projekty, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov konkrétného projektu, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III.

6. Kým sa nedosiahne klimatická neutralita, plánovanie, výstavba a prevádzka projektov, ktoré patria do kategórie infraštruktúry uvedenej v bodoch 1 a 2 prílohy II, sa v povoloňovacom konaní považujú za projekty v nadradenom verejnom záujme, ktoré slúžia verejnému zdraviu a bezpečnosti, keď sa budú v jednotlivých prípadoch porovnávať zákonné záujmy na účely článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS, článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES.

Kým sa nedosiahne klimatická neutralita, členské štáty zabezpečia, aby sa v postupe vydávania povolení plánovanie, výstavba a prevádzka projektov, ktoré patria do kategórie infraštruktúry uvedenej v bodoch 1 a 2 prílohy II, považovali za projekty v nadradenom verejnom záujme a aby sa v takom prípade uprednostnili pri porovnávaní iných zákonných záujmov, ako sú záujmy uvedené v prvom pododseku. Členské štáty môžu vylúčiť uplatňovanie tohto predpokladu na účely ochrany kultúrneho dedičstva na základe právnych kritérií, aby sa zabezpečilo harmonizované vykonávanie.

7. Kým sa nedosiahne klimatická neutralita, môžu členské štáty v súvislosti s projektmi na zozname Únie, ktoré patria do kategórií infraštruktúry uvedených v bodoch 1 a 2 prílohy II k tomuto nariadeniu, ktoré sú výslovne zahrnuté do národného plánu rozvoja, ktorý bol predmetom strategického environmentálneho hodnotenia v súlade so smernicou 2001/42, a ak je pravdepodobné, že bude mať významný vplyv na lokality Natura 2000, aj príslušného posúdenia podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43/EHS, pokiaľ je projekt v súlade s posudzovaným národným plánom rozvoja a nepresahuje jeho rámec:

- a) vyňať tieto projekty z posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa článku 2 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ a
- b) vyňať tieto projekty z posudzovania ich vplyvov na lokality Natura 2000 podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43/EHS a z posudzovania ich vplyvov na ochranu druhov podľa článku 12 ods. 1 smernice 92/43/EHS a článku 5 smernice 2009/147/ES.

V prípade projektov, ktoré sa nachádzajú v lokalitách sústavy Natura 2000 a v oblastiach určených v rámci vnútroštátnych systémov ochrany prírody a biodiverzity alebo ich križujú, sa výnimky uvedené v prvom pododseku uplatňujú len v prípade, že neexistujú primerané alternatívy na ich zavedenie, pričom sa zohľadnia ciele lokality a oblastí.

Výnimky uvedené v prvom pododseku sa neuplatňujú na projekty uvedené v bode 1 písm.

c) prílohy II, ktoré sa nachádzajú v lokalitách sústavy Natura 2000 a v oblastiach určených v rámci vnútroštátnych systémov ochrany alebo ich križujú.

8. Ak členské štáty uplatňujú výnimky podľa odseku 7, zabezpečia, aby sa na základe národného plánu rozvoja určili pravidlá účinných zmierňujúcich opatrení, ktoré sa majú prijať pre projekty na zozname Únie patriace do kategórií infraštruktúry uvedených v bodoch 1 a 2 prílohy II, s cieľom zabrániť nepriaznivému vplyvu na životné prostredie, ktorý môže vzniknúť, alebo ak to nie je možné, výrazne ho zmierniť. Členské štáty zabezpečia, aby sa včas uplatňovali vhodné zmierňujúce opatrenia na zabezpečenie súladu s povinnosťami stanovenými v článku 6 ods. 2 smernice 92/43/EHS, článku 5 smernice 2009/147/ES a v článku 4 ods. 1 písm. a) bode i) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES a aby sa zabránilo zhoršeniu a dosiahol dobrý ekologický stav alebo dobrý ekologický potenciál v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. a) smernice 2000/60/ES.

Výsledkom dodržiavania pravidiel uvedených v prvom pododseku tohto odseku a vykonávania príslušných zmierňujúcich opatrení v rámci konkrétnych projektov bude predpoklad, že projekty neporušujú ustanovenia uvedené v danom pododseku bez toho, aby bol dotknutý odsek 10 tohto článku.

9. Členské štáty zabezpečia účasť verejnosti na národnom pláne rozvoja v súlade s článkami 6 a 7 smernice 2001/42/ES vrátane identifikácie verejnosti, ktorá je alebo môže byť ovplyvnená, ako aj členských štátov, ktoré môžu byť ovplyvnené vykonávaním tohto plánu, a projektov na zozname Únie, ktoré patria do kategórií infraštruktúry uvedených v bodoch 1 a 2 prílohy II k tomuto nariadeniu a ktoré sú zahrnuté do tohto plánu.

10. V prípade projektov, na ktoré sa členské štáty rozhodnú uplatniť výnimky podľa odseku 7, príslušné orgány vykonajú preverenie s cieľom identifikovať:
- a) či je pravdepodobné, že projekt povedie k významným nepriaznivým účinkom, ktoré neboli identifikované počas environmentálneho hodnotenia národného plánu rozvoja, ktoré sa uskutočnilo podľa smernice 2001/42/ES a v relevantných prípadoch podľa smernice 92/43/EHS;
 - b) či projekt patrí do rozsahu pôsobnosti článku 7 smernice 2011/92/EÚ a článku 2 Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice z dôvodu pravdepodobnosti významných účinkov na životné prostredie v inom členskom štáte alebo z dôvodu žiadosti členského štátu, ktorý môže byť významne ovplyvnený.

Toto preverenie uvedené v prvom pododseku sa dokončí do 45 dní od oznámenia realizátora projektu uvedeného v článku 10 ods. 5.

11. Ak je pravdepodobné, že projekt na území členského štátu bude mať významné účinky na životné prostredie iných členských štátov, členský štát, v ktorom sa projekt nachádza, zabezpečí uplatňovanie článku 7 smernice 2011/92/EÚ a článkov 2 až 7 Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice.

12. Ak sa v procese preverovania zistí, že projekt s vysokou pravdepodobnosťou spôsobí významné nepredvídané nepriaznivé účinky uvedené v odseku 10 tohto článku, príslušné orgány informujú realizátora projektu, že sa vyžaduje hodnotenie uvedené v odseku 7 písm. a) a b) tohto článku, a zabezpečia, aby sa na základe existujúcich údajov uplatnili vhodné a primerané zmierňujúce opatrenia pre tieto projekty s cieľom zabezpečiť súlad s článkom 12 ods. 1 smernice 92/43/EHS a článkom 5 smernice 2009/147/ES. Ak nie je možné uplatňovať takéto zmierňujúce opatrenia, príslušné orgány zabezpečia, aby realizátori projektu prijali vhodné kompenzačné opatrenia na riešenie týchto účinkov, ktoré, ak nie sú k dispozícii iné primerané kompenzačné opatrenia, môžu mať formu peňažnej kompenzácie v prospech programov ochrany druhov, ak je to povolené podľa vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť alebo zlepšiť stav ochrany dotknutých druhov.
- 12a. Odseky 7 až 12 sa uplatňujú bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov vykonávať postupy vydávania povolení podľa pravidiel, ktoré by viedli k rýchlejšiemu schvaľovaniu projektov na zozname Únie vrátane postupov v súlade s článkom 15e smernice (EÚ) 2018/2001.
13. Pri posudzovaní toho, či v zozname Únie existujú uspokojivé alternatívne riešenia projektov, ktoré patria do kategórií infraštruktúry uvedených v bodoch 1, 2, 3 a 4 prílohy II k tomuto nariadeniu, na účely článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 smernice 92/43/EHS, článku 4 ods. 7 písm. d) smernice 2000/60/ES a článku 9 ods. 1 smernice 2009/147/ES, je podmienka neexistencie uspokojivých alternatív splnená, ak neexistujú uspokojivé alternatívne riešenia schopné dosiahnuť rovnaký cieľ dotknutého projektu, pokiaľ ide o vybudovanie rovnakej kapacity použitím rovnakej technológie v rovnakom alebo podobnom časovom rámci a bez toho, aby to viedlo k výrazne vyšším nákladom.

14. Pri vykonávaní kompenzačných opatrení pri projektoch na zozname Únie, ktoré patria do kategórií infraštruktúry uvedených v bodoch 1, 2, 3 a 4 prílohy II k tomuto nariadeniu na účely článku 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS, môžu členské štáty v prípadoch, keď možno primerane preukázať, že plán alebo projekt by nezvratne neovplyvnil ekologické procesy nevyhnutné na zachovanie štruktúry a funkcií lokality a neohrozila by sa ním celková súdržnosť sústavy Natura 2000, pred zavedením kompenzačných opatrení povoliť, aby sa takéto kompenzačné opatrenia vykonávali súbežne s realizáciou projektu. Členské štáty môžu v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti povoliť, aby sa tieto kompenzačné opatrenia časom upravili v závislosti od toho, či sa očakáva, že významné negatívne účinky vzniknú v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom horizonte.

Článok 8

Organizácia postupu vydávania povolení

1. Každý členský štát v prípade potreby aktualizuje určenie jedného príslušného orgánu, ktorý je zodpovedný za:
 - a) prijatie žiadostí o vydanie povolenia a relevantných dokumentov v elektronickej forme a uľahčenie kontaktu s dotknutými orgánmi s cieľom zabezpečiť, aby realizátor projektu nemusel počas celého procesu konania kontaktovať viac ako jedno kontaktné miesto;
 - c) uľahčovanie a koordinovanie postupu vydávania povolení pre projekty na zozname Únie na svojom území s ostatnými dotknutými orgánmi a určovanie v spolupráci s nimi, aké oprávnenia, povolenia a posúdenia sú potrebné na ukončenie postupu vydania povolenia a dosiahnutie komplexného rozhodnutia v súlade s odsekom 3. To zahŕňa rozsah a úroveň podrobnosti štúdií, hodnotenia a dokumentácie, ktoré majú realizátori projektov vypracovať;

- d) spoluprácu a komunikáciu s príslušnými národnými orgánmi iných členských štátov s cieľom uľahčiť a koordinovať postup vydávania povolení pre projekty na zozname Únie na jeho území a s povoľovacími orgánmi v tretích krajinách, pokiaľ ide o projekty spoločného záujmu, vrátane: zosúladenia verejných konzultácií pri cezhraničných projektoch v súlade s článkom 9 ods. 5; zdieľania informácií o pravdepodobných významných cezhraničných vplyvoch v súlade s článkom 9 ods. 6; zosúladenia harmonogramu a požiadaviek na štúdie, povolenia alebo oprávnenia, ktoré sa majú vykonať, a organizovania konania pred podaním žiadosti v súlade s článkom 10 ods. 9 a
- e) monitorovanie vývoja a meškania projektov na zozname Únie na území, za ktoré je zodpovedný, vrátane prijímania a schvaľovania správ predložených realizátormi projektov v súlade s článkom 5 ods. 4 a podávania správ agentúre a príslušným skupinám o vývoji a meškaní projektov na zozname Únie, ktoré sa nachádzajú na jeho území, v súlade s článkom 5 ods. 5.

V prípade aktualizácie alebo zmeny určeného príslušného národného orgánu oznámia členské štáty túto skutočnosť Komisii ihneď po rozhodnutí o zmene a informujú o tom, kedy táto zmena nadobudne účinnosť.

- 2. Povinnosti príslušného národného orgánu uvedeného v odseku 1 a s nimi súvisiace úlohy možno delegovať na iný orgán pri každom projekte na zozname Únie alebo pri konkrétnej kategórii projektov na zozname Únie alebo pri geografickej oblasti za predpokladu, že:
 - a) príslušný národný orgán informuje Komisiu o uvedenom delegovaní a informácie o tom sprístupní verejnosti, a to aj na webovom sídle uvedenom v článku 9 ods. 7;

- b) za každý projekt alebo kategóriu projektov na zozname Únie zodpovedá iba jeden orgán, ktorý je jediným kontaktným miestom pre realizátorov projektov, pričom preberá všetky povinnosti v postupe vedúcom ku komplexnému rozhodnutiu v zákonnej lehote stanovenej v článku 10 ods. 2 a koordinuje predkladanie všetkých relevantných dokumentov a informácií, a to aj všetkým ostatným príslušným orgánom;
- c) bez ohľadu na delegovanie je príslušný národný orgán naďalej zodpovedný za zhromažďovanie správ predložených realizátormi projektov v súlade s článkom 5 ods. 4 a za podávanie správ agentúre a príslušným skupinám v súlade s článkom 5 ods. 5.

Príslušný národný orgán si takisto môže ponechať zodpovednosť za stanovenie lehôt bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10 ods. 1 a 2.

- 3. Príslušný národný orgán zabezpečí vydanie komplexného rozhodnutia v lehotách stanovených v článku 10 ods. 1 a 2.

Členské štáty si vyberú jednu z týchto schém, pričom zohľadnia, ktorá schéma je najúčinnnejšia vzhľadom na vnútroštátne právne predpisy, špecifiká vnútroštátneho plánovania a postupu vydávania povolení a to, či ju možno realizovať spôsobom, ktorý prispeje k čo najefektívnejšiemu a najrýchlejšiemu vydaniu komplexného rozhodnutia:

- a) integrovaná schéma:
 - i) komplexné rozhodnutie vydáva príslušný národný orgán a je jediným právne záväzným rozhodnutím vyplývajúcim zo zákonného postupu vydávania povolení;
 - ii) ak sa projekt týka iných orgánov, tieto orgány môžu poskytnúť svoje stanovisko v súlade s vnútroštátnym právom ako vstupné informácie pre konanie, ktoré príslušný národný orgán vezme do úvahy;

- b) koordinovaná schéma:
- i) komplexné rozhodnutie zahŕňa viaceré jednotlivé právne záväzné rozhodnutia vydané viacerými dotknutými orgánmi a centrálnu ho koordinuje príslušný národný orgán;
 - ii) príslušný národný orgán môže vytvoriť pracovnú skupinu, v ktorej sú zastúpené všetky dotknuté orgány, na vypracovanie preverenia alebo podrobného harmonogramu pre postup vydávania povolení v súlade s článkom 10 ods. 9 písm. b) a na monitorovanie a koordináciu jeho uplatňovania;
 - iii) príslušný národný orgán po konzultácii s ostatnými dotknutými orgánmi stanoví pre každý jednotlivý prípad primeranú lehotu, v ktorej sa vydajú jednotlivé rozhodnutia, s cieľom minimalizovať trvanie tohto postupu bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10 ods. 1 a 2;
 - iv) príslušný národný orgán môže prijať individuálne rozhodnutie v mene iného dotknutého orgánu na svojom území, ak uvedený národný orgán nerozhodne v rámci stanovenej lehoty a ak toto oneskorenie nemožno primerane zdôvodniť. Príslušný národný orgán môže aj ignorovať individuálne rozhodnutie iného dotknutého orgánu na svojom území, ak sa domnieva, že rozhodnutie nie je dostatočne zdôvodnené, pokiaľ ide o predložené dôkazy, z ktorých daný orgán vychádza;

- c) schéma založená na spolupráci:
- i) komplexné rozhodnutie zahŕňa viaceré jednotlivé právne záväzné rozhodnutia vydané viacerými dotknutými orgánmi a koordinuje ho príslušný národný orgán;
 - ii) príslušný národný orgán môže vytvoriť pracovnú skupinu, v ktorej sú zastúpené všetky dotknuté orgány, na vypracovanie preverenia alebo podrobného harmonogramu pre postup vydávania povolení v súlade s článkom 10 ods. 9 a na monitorovanie a koordináciu jeho uplatňovania;
 - iii) príslušný národný orgán po konzultácii s ostatnými dotknutými orgánmi stanoví pre každý jednotlivý prípad primeranú lehotu, v ktorej sa vydajú jednotlivé rozhodnutia, s cieľom minimalizovať trvanie tohto postupu bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10 ods. 1 a 2;
 - iv) príslušný národný orgán monitoruje dodržiavanie lehôt dotknutými orgánmi a v prípade meškania prijme opatrenia s cieľom minimalizovať trvanie postupu;
 - v) keď si členský štát vyberie schému založenú na spolupráci, informuje Komisiu o dôvodoch tejto voľby.

Dotknuté orgány v súlade so schémou vydávania povolení, ktorú si členské štáty zvolili, buď delegujú potrebné právomoci na príslušný národný orgán, alebo uľahčia spoluprácu a súčinnosť s príslušným národným orgánom s cieľom zabezpečiť vydanie komplexného rozhodnutia v lehotách stanovených v článku 10 ods. 1 a 2.

Ak dotknutý orgán neočakáva, že vydá individuálne rozhodnutie v stanovenej lehote, uvedený orgán o tom bezodkladne informuje príslušný národný orgán, pričom uvedie dôvody oneskorenia. Príslušný národný orgán následne stanoví ďalšiu lehotu, v rámci ktorej sa vydá uvedené individuálne rozhodnutie, a to v súlade s celkovými lehotami stanovenými v článku 10 ods. 1 a 2.

4. Členské štáty môžu na projekty na zozname Únie na pevnine a na mori uplatňovať schémy uvedené v odseku 3.

V prípade projektov na zozname Únie, ktoré sú neoddeliteľne spojené s výrobnými aktivitami, ako sú projekty zahrnuté do kategórií infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. b) alebo h) prílohy II, je príslušný národný orgán zodpovedný za koordináciu postupu vydávania povolení pre príslušný projekt na zozname Únie s vydávaním povolení pre výrobné aktíva tak, aby boli harmonogramy koherentné a aby sa spoločne zameriavali na čo najefektívnejšie a najrýchlejšie vydávanie povolení pre všetky aktíva súvisiace s projektom.

5. Relevantné príslušné národné orgány členských štátov zapojených do projektu na zozname Únie patriaceho do jedného z prioritných koridorov pre sústavy na mori uvedených v oddiele 2 prílohy I spoločne určia medzi sebou jedinečné kontaktné miesto pre realizátorov projektov pre každý projekt, ktoré bude zodpovedné za uľahčenie výmeny informácií medzi príslušnými národnými orgánmi o postupe vydávania povolení pre projekt s cieľom uľahčiť uvedený postup, ako aj vydávanie rozhodnutí relevantnými príslušnými národnými orgánmi.

Ak projekt na zozname Únie nepatrí do jedného z prioritných koridorov sústav na mori uvedených v oddiele 2 prílohy I, ale nachádza sa na území dvoch alebo viacerých členských štátov, ich príslušné národné orgány môžu spoločne určiť spomedzi seba jeden, ktorý bude pôsobiť ako jedinečné kontaktné miesto zodpovedné za uľahčenie výmeny informácií medzi príslušnými národnými orgánmi a ostatnými dotknutými orgánmi o postupe vydávania povolení, ako aj za vydanie konečného komplexného rozhodnutia v spolupráci s ostatnými dotknutými príslušnými národnými orgánmi bez toho, aby boli dotknuté právomoci každého členského štátu vydať vlastné rozhodnutie.

Ak sa spoločne neurčí žiadne jedinečné kontaktné miesto, relevantné príslušné národné orgány prijímajú všetky potrebné kroky, aby medzi sebou zabezpečili efektívnu a účinnú spoluprácu a komunikáciu, čo zahŕňa aj kroky uvedené v článku 10 ods. 9.

Členské štáty sa usilujú zabezpečiť spoločný postup, ktorý uľahčí spoluprácu medzi ich dotknutými príslušnými národnými orgánmi, vytvorí procesné synergie a zosúladí harmonogramy s cieľom uľahčiť postup vydávania povolení pre projekty, najmä pokiaľ ide o posudzovanie vplyvov na životné prostredie a verejné konzultácie požadované podľa článku 9.

Na žiadosť členských štátov plní Komisia úlohu sprostredkovateľa na podporu spolupráce medzi dotknutými príslušnými národnými orgánmi. Komisia uľahčuje dohodu o jednotnom spoločnom postupe tým, že poskytne stanovisko a odporúčania týkajúce sa procesných aspektov.

Transparentnosť a účasť verejnosti

1. Členský štát alebo príslušný národný orgán podľa potreby v spolupráci s ostatnými dotknutými orgánmi [do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] uverejní aktualizovanú príručku postupov pre vydávanie povolení vzťahujúcu sa na projekty na zozname Únie, ktorá obsahuje aspoň informácie uvedené v bode 1 prílohy VI. Príručka nie je právne záväzná, odvoláva sa však na príslušné právne ustanovenia alebo ich cituje. Príslušné národné orgány v relevantných prípadoch spolupracujú a nachádzajú synergie s orgánmi susedných krajín v záujme zosúladenia harmonogramov a uľahčenia postupu pre vydávanie povolení na projekty, a to aj na vypracovanie manuálu postupov.
2. Bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na účasť verejnosti na základe právnych predpisov v oblasti životného prostredia, Aarhuského dohovoru a Dohovoru z Espoo a príslušných právnych predpisov Únie, všetky strany zapojené do postupu vydávania povolení dodržia zásady účasti verejnosti stanovené v bode 3 prílohy VI.
3. V orientačnej lehote troch mesiacov od začatia postupu vydávania povolení podľa článku 10 ods. 5 realizátor projektu vypracuje a príslušnému národnému orgánu predloží koncepciu účasti verejnosti podľa postupu upraveného v príručke uvedenej v odseku 1 tohto článku a v súlade s usmerneniami uvedenými v prílohe VI.

4. Príslušný národný orgán buď požiada o úpravy alebo schváli koncepciu účasti verejnosti do troch mesiacov od doručenia koncepcie, s prihliadnutím na každú formu účasti verejnosti a konzultácií s verejnosťou, a to bez potreby zopakovania, ktoré sa uskutočnia pred začatím postupu vydávania povolenia, pokiaľ takáto účasť verejnosti a konzultácie spĺňajú požiadavky tohto článku.

Ak má realizátor projektu v úmysle vykonať podstatné zmeny v schválenej koncepcii verejnej účasti, informuje o tom príslušný národný orgán. V takom prípade môže príslušný národný orgán požadovať ďalšie úpravy.

5. Ak sa to už nevyžaduje podľa vnútroštátnych právnych predpisov, realizátor projektu uskutoční aspoň jednu verejnú konzultáciu v počiatočnej fáze pred predložením konečnej a úplnej žiadosti o udelenie povolenia príslušnému národnému orgánu podľa článku 10 ods. 10. Verejná konzultácia sa môže uskutočniť v kombinácii s akoukoľvek verejnou konzultáciou po predložení žiadosti o súhlas s výstavbou podľa článku 6 ods. 2 smernice 2011/92/EÚ.
6. Verejná konzultácia požadovaná v predchádzajúcom odseku musí prebehnúť v súlade s minimálnymi požiadavkami stanovenými v bode 5 prílohy VI, musia z nej vyplývať informácie pre zainteresované strany uvedené v bode 3 písm. a) prílohy VI o danom projekte v počiatočnom štádiu a musí pomôcť určiť najvhodnejšiu polohu, trasu alebo technológiu, a to v relevantných prípadoch aj vzhľadom na vhodnú adaptáciu na zmenu klímy a vhodné bezpečnostné aspekty v súvislosti s projektom, všetky dôsledky relevantné podľa práva Únie a vnútroštátneho práva, a príslušné otázky, ktoré bude potrebné v rámci súboru žiadosti riešiť.

7. Bez toho, aby boli dotknuté procesné pravidlá a pravidlá transparentnosti členských štátov, realizátori projektu uverejnia na webovom sídle uvedenom v odseku 10 správu, v ktorej zhrnú výsledky činností súvisiacich s účasťou verejnosti v súvislosti s projektom vrátane všetkých činností, ktoré predchádzali počiatočnej verejnej konzultácii, a vysvetlia, ako sa zohľadnili názory vyjadrené vo verejných konzultáciách, pričom preukážu zmeny vykonané v súvislosti s polohou, trasou a návrhom projektu alebo uvedú dôvody, prečo sa tieto názory nezohľadnili.

Realizátor projektu predloží uvedenú správu spolu so súborom žiadosti príslušnému národnému orgánu. V komplexnom rozhodnutí sa náležite prihliadne na výsledok tejto správy.

8. V prípade cezhraničných projektov s účasťou dvoch alebo viacerých členských štátov sa verejné konzultácie vykonávané podľa odseku 5 uskutočnia v každom z dotknutých členských štátov, ak je to možné, najneskôr s odstupom dvoch mesiacov a prípadne budú spojené.
9. Pri projektoch, ktoré pravdepodobne budú mať značný cezhraničný vplyv v jednom alebo vo viacerých susedných členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje článok 7 smernice 2011/92/EÚ a Dohovor z Espoo, sa príslušným národným orgánom dotknutých susedných členských štátov sprístupnia relevantné informácie. Príslušné národné orgány dotknutých susedných členských štátov uvedú, vo vhodných prípadoch v rámci oznamovacieho postupu, či sa oni alebo niektorý iný dotknutý orgán chcú zúčastniť na príslušných postupoch verejných konzultácií.
10. Realizátor projektu zriadi a pravidelne aktualizuje špecializované projektové webové sídlo s relevantnými informáciami o projekte spoločného záujmu, ktoré je prepojené na webové sídlo Komisie a platformu transparentnosti uvedenú v článku 26 a ktoré spĺňa požiadavky uvedené v bode 6 prílohy VI. Príslušné národné orgány kontrolujú splnenie tejto povinnosti realizátormi projektov a v prípade potreby prijímú opatrenia na zabezpečenie jej dodržiavania.

Dĺžka trvania a vykonávanie postupu vydávania povolení

1. V rámci postupu vydávania povolení sa stanovujú tieto dva postupy:
 - a) dobrovoľné konanie pred podaním žiadosti, ktoré sa vzťahuje na obdobie medzi začiatkom postupu vydávania povolení a doručením predloženého úplného súboru žiadosti príslušnému národnému orgánu, sa uskutoční v maximálnej lehote 24 mesiacov;
 - b) povinné zákonné povoľovacie konanie, ktoré sa vzťahuje na obdobie od dátumu doručenia predloženého úplného súboru žiadosti do dátumu prijatia komplexného rozhodnutia, ktoré neprekročí 18 mesiacov.

Pokiaľ ide o prvý pododsek písm. b), členské štáty môžu, ak je to možné, stanoviť zákonné povoľovacie konanie, ktoré je kratšie ako 18 mesiacov.

2. Príslušný národný orgán zabezpečí, aby celková dĺžka trvania oboch konaní uvedených v odseku 1 neprekročila 42 mesiacov.

Ak sa však príslušný národný orgán domnieva, že jedno alebo obe tieto konania nebudú dokončené v lehotách stanovených v odseku 1, môže pred ich uplynutím od prípadu k prípadu rozhodnúť o predĺžení jednej alebo oboch týchto lehôt. S výnimkou mimoriadnych okolností nesmie príslušný národný orgán predĺžiť kombinované trvanie týchto dvoch konaní spolu o viac ako šesť mesiacov.

Ak príslušný národný orgán predĺži lehoty, informuje dotknutú skupinu o dôvodoch takéhoto predĺženia a predloží jej opatrenia, ktoré sa prijali alebo sa s čo najmenším oneskorením majú prijať na uzavretie postupu vydávania povolení. Skupina môže požiadať, aby príslušný národný orgán pravidelne podával správu o pokroku dosiahnutom v tomto ohľade a uviedol dôvody prípadných oneskorení.

3. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné národné orgány uvedené v článku 8 ods. 1 mali primerané technické, finančné a ľudské zdroje na vydanie komplexného rozhodnutia v lehote uvedenej v článku 10 ods. 2.
4. Členské štáty môžu stanoviť, aby v rámci povoľovacieho konania uvedeného v odseku 1 platilo, že:
 - a) ak príslušné národné orgány neodpovedia v lehote stanovenej v odseku 2, komplexné rozhodnutie sa považuje za schválené;
 - b) ak iné dotknuté orgány neodpovedia v primeranej lehote stanovenej príslušným národným orgánom v súlade s článkom 8 ods. 3, ich osobitné stanovisko, oprávnenie alebo povolenie v rámci konkrétnych priebežných administratívnych krokov sa považujú za udelené alebo kladne vybavené s výnimkou environmentálnych rozhodnutí, pokiaľ sa taká možnosť neposkytuje v ich právnych systémoch. Všetky rozhodnutia sa zverejňujú v súlade s uplatniteľným právom.

5. Pri podávaní žiadosti o začatie postupu vydania povolenia realizátori projektu písomne alebo elektronicky oznámia projekt príslušnému národnému orgánu každého členského štátu, v ktorom sa projekt nachádza, vrátane členských štátov, v ktorých projekt prechádza ich výhradnou hospodárskou zónou, a priložia primerane podrobný opis projektu.

Do jedného mesiaca od doručenia oznámenia príslušný národný orgán v elektronickej forme buď:

- a) vystaví potvrdenie o doručení, alebo
- b) ak sa projekt nepovažuje za dostatočne pripravený na to, aby sa v súvislosti s ním mohol začať postup vydávania povolení, zamietne oznámenie a uvedie dôvody svojho rozhodnutia, a to aj v mene ostatných dotknutých orgánov.

Dátumom potvrdenia o doručení sa začína postup vydania povolenia. Ak sú dotknuté dva alebo viaceré členské štáty, dátum prijatia posledného oznámenia dotknutým príslušným národným orgánom predstavuje dátum začatia postupu vydávania povolení.

Členské štáty môžu zriadiť digitálny portál alebo prepojené portály na správu žiadostí o vydanie povolenia, procesov vydávania povolení, prebiehajúcich rozhodnutí o vydaní povolenia a vydaných rozhodnutí v ľahko prístupnom formáte.

Cez takýto portál alebo portály možno poskytnúť prístup k príslušným environmentálnym a geologickým údajom a rozhodnutiam, ktoré sú k dispozícii na jednotnom digitálnom portáli založenom na geografickom informačnom systéme uvedenom v článku 10 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady [xxxxx]³⁷.

³⁷ [odkaz na nariadenie o urýchlení environmentálnych hodnotení].

6. Príslušné národné orgány zabezpečia urýchlený postup vydávania povolení v súlade s touto kapitolou pre každú kategóriu projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme. Na tento účel príslušné národné orgány prispôsobia svoje požiadavky na začatie postupu vydávania povolení a na prijatie úplného súboru žiadosti v súlade s príslušnou kategóriou projektu, povahou, rozsahom alebo neexistenciou požiadavky na posúdenie vplyvu na životné prostredie alebo akékoľvek iné posúdenie podľa vnútroštátneho práva alebo so skutočnosťou, že môžu vyžadovať menej povolení a schválení na dosiahnutie fázy pripravenosti na stavbu.

Príslušný národný orgán môže v spolupráci s realizátorom projektu a v prípade potreby s inými dotknutými orgánmi alebo inými príslušnými národnými orgánmi iných členských štátov, v ktorých sa projekt nachádza, vrátane prípadov, keď projekt prechádza ich výhradnou hospodárskou zónou, navrhnúť požiadavky na postup vydávania povolení pre určitý projekt a harmonogram verejných konzultácií stanovený v bode 4 prílohy VI vo viacerých fázach za predpokladu, že sa tým nezdrží celkový vývoj projektu a zabezpečí sa zjednodušenie a urýchlenie procesu vydávania povolení. Maximálne lehoty uvedené v odsekoch 1 a 2 platia pre každú z fáz.

Príslušné národné orgány môžu rozhodnúť, že konanie pred podaním žiadosti uvedené v odsekoch 1 a 6 tohto článku nie je potrebné v prípade, že realizátor projektu nepotrebuje toto obdobie na vykonanie štúdií, posúdení a zhromaždenie údajov na skompletizovanie svojho súboru žiadosti o vydanie povolenia.

7. Príslušné národné orgány pri preverovaní na účely stanovenia požiadaviek na postup vydávania povolení zohľadnia všetky štúdie vykonané a povolenia alebo oprávnenia vydané do piatich rokov pred tým, ako projekt vstúpil do procesu vydávania povolenia v súlade s týmto článkom, vrátane posúdení vykonaných na účely zavádzania iných projektov, ktoré sú relevantné a môžu sa opätovne použiť, a nebudú vyžadovať zbytočné alebo duplicitné štúdie, posúdenia, povolenia alebo oprávnenia. Príslušné národné orgány môžu zohľadniť údaje staršie ako päť rokov, pokiaľ takéto údaje považujú za relevantné a potrebné na stanovenie požiadaviek na postup vydávania povolení.
8. V členských štátoch, v ktorých určenie trasy alebo umiestnenia, vykonané výhradne na osobitný účel plánovaného projektu vrátane plánovania osobitných koridorov pre sieťové infraštruktúry, nemôže byť zahrnuté do postupu vydávania povolení, ktorý vedie ku komplexnému rozhodnutiu, sa príslušné rozhodnutie prijme v osobitnej lehote šiestich mesiacov od dátumu predloženia konečnej a úplnej dokumentácie žiadosti realizátorom projektu.
9. Postup pred podaním žiadosti zahŕňa: preverenie a stanovenie rozsahu požadovaných štúdií, správ a dokumentácie, ktoré sa očakávajú od realizátora projektu; vypracovanie podrobného harmonogramu; a overenie návrhu súboru žiadosti v rámci týchto krokov:
 - a) príslušný národný orgán čo najskôr, najneskôr však do troch mesiacov od oznámenia realizátorom projektu uvedeného v odseku 5, určí a oznámi realizátorovi projektu oprávnenia, povolenia a posúdenia potrebné na ukončenie postupu vydania povolenia.

Oznámenie príslušného národného orgánu obsahuje kontrolný zoznam uvedený v bode 1 písm. e) prílohy VI a v relevantných prípadoch sa jeho obsah stanoví v spolupráci s ostatnými dotknutými orgánmi a s príslušnými národnými orgánmi v ostatných členských štátoch, v ktorých sa projekt nachádza, vrátane prípadov, keď projekt prechádza ich výhradnou hospodárskou zónou.

V náležitých prípadoch sa v oznámení podrobne uvedú podmienky, za ktorých sa na projekt vzťahuje výnimka podľa článku 7 ods. 7, a určí (-ia) sa:

- i) či je vysoko pravdepodobné, že projekt povedie k významným nepredvídaným nepriaznivým účinkom vzhľadom na environmentálnu citlivosť geografických oblastí, v ktorých sa plánuje realizovať, ktoré neboli identifikované počas environmentálneho hodnotenia národných plánov rozvoja, ktoré sa uskutočnilo podľa smernice 2001/42/ES a v relevantných prípadoch podľa smernice 92/43/EHS;
- ii) vhodné a primerané zmierňujúce opatrenia alebo peňažné náhrady pre programy na ochranu druhov, ktoré sa vzťahujú na projekt v súlade s článkom 7 ods. 8;
- iii) či niektorá časť projektu môže mať významné účinky na životné prostredie v inom členskom štáte; v takom prípade príslušný národný orgán členského štátu, v ktorom sa projekt nachádza, zabezpečí uplatňovanie článku 7 smernice 2011/92/EÚ a článkov 2 až 7 Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice;

- b) v oznámení sa takisto uvedie, či príslušný národný orgán schvaľuje alebo mení koncepciu účasti verejnosti, ktorú predložil predkladateľ projektu v súlade s článkom 9 ods. 3. Počas preverovania príslušný národný orgán v spolupráci s ostatnými dotknutými orgánmi určí rozsah a úroveň podrobnosti štúdií, správ a dokumentácie vrátane posúdení potrebných na environmentálne povolenie projektu, ktoré má predkladateľ projektu vypracovať a predložiť ako súčasť úplného súboru žiadosti.

Príslušný národný orgán ani žiadny z dotknutých orgánov následne nepožaduje žiadne ďalšie informácie, štúdie, správy alebo posúdenia okrem tých, ktoré boli určené v tomto počiatocnom procese preverovania, s výnimkou prípadov, keď došlo k podstatnej zmene projektu alebo jeho okolitého prostredia. Ak dôjde k takejto podstatnej zmene, príslušný národný orgán si môže od predkladateľa projektu vyžiadať dodatočné informácie na základe primeraného odôvodnenia;

- c) príslušný národný orgán v úzkej spolupráci s realizátorom projektu a ostatnými dotknutými orgánmi a príslušnými národnými orgánmi v ostatných členských štátoch, v ktorých sa projekt nachádza, vrátane prípadov, keď projekt prechádza ich výhradnou hospodárskou zónou, a s prihliadnutím na výsledky činností vykonaných podľa písmena a) tohto odseku vypracuje podrobný harmonogram postupu vydávania povolení v súlade s usmerneniami stanovenými v bode 2 prílohy VI;
- d) po doručení návrhu súboru žiadosti príslušný národný orgán môže vo vlastnom mene alebo v mene iných dotknutých orgánov požiadať realizátora projektu, aby predložil chýbajúce informácie týkajúce sa požadovaných prvkov uvedených v písmene a) v maximálnej lehote 45 dní.

Konanie pred podaním žiadosti zahŕňa podľa potreby vypracovanie všetkých environmentálnych správ realizátormi projektov vrátane dokumentácie a posúdení o adaptácii na zmenu klímy a kybernetickej a fyzickej bezpečnosti.

Príslušný orgán do 45 dní od predloženia chýbajúcich informácií uvedených v prvom pododseku písmene d) prijme na posúdenie úplnú žiadosť v písomnej alebo elektronickej forme alebo na špecializovaných digitálnych platformách, pričom začne zákonné povoľovacie konanie uvedené v odseku 1 písm. b).

10. Realizátor projektu v dobrej viere spolupracuje s príslušnými národnými orgánmi a so všetkými dotknutými orgánmi, aby im poskytol úplné a správne informácie, najmä pokiaľ ide o informácie zistené v procese preverovania.

Realizátor projektu zabezpečí, aby žiadosť bola úplná a vyhovujúca, a vyžiada si k nej stanovisko príslušného národného orgánu čo najskôr počas postupu vydávania povolení.

Realizátor projektu v plnej miere spolupracuje s príslušným národným orgánom s cieľom splniť lehoty stanovené v tomto nariadení. Akékoľvek oneskorenia spôsobené zavinením realizátora projektu v dobrej viere v tomto ohľade sa nezapočítavajú do maximálneho času trvania postupu vydávania povolení.

11. Členské štáty zabezpečia, aby žiadne zmeny vnútroštátneho práva neviedli k predĺženiu akéhokoľvek postupu vydávania povolení, ktorý sa začal pred nadobudnutím účinnosti týchto zmien. S cieľom zachovať urýchlenný postup vydávania povolení pre projekty na zozname Únie príslušné národné orgány primerane upravujú harmonogram stanovený v súlade s týmto článkom ods. 6 písm. b), aby sa v čo najväčšej možnej miere zabezpečilo, že sa neprekročia lehoty postupu vydávania povolení stanovené v tomto článku.
12. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.

Lehotami stanovenými v tomto článku pre ktorékoľvek z povoľovacích konaní nie sú dotknuté žiadne kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.

KAPITOLA IV

Medziodvetvové plánovanie infraštruktúry

Článok 11

Centrálny scenár pre desaťročné plány rozvoja siete

1. Do [dva roky po nadobudnutí účinnosti] a potom aspoň každé štyri roky Komisia vypracuje centrálny scenár a analýzy citlivosti pre odvetvia elektrickej energie, vodíka a plynu, ktorý sa použije pre desaťročné plány rozvoja siete pre celú Úniu uvedené v: článku 48 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článku 60 nariadenia (EÚ) 2024/1789, procese identifikácie potrieb infraštruktúry uvedenom v článku 12 tohto nariadenia, analýze nákladov a prínosov celého energetického systému uvedenej v článku 14 tohto nariadenia a pri cezhraničnom rozdelení nákladov uvedenom v článku 17 tohto nariadenia.
2. Centrálny scenár a analýzy citlivosti musia byť v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy a musia:
 - a) zahŕňať strednodobú a dlhodobú perspektívu aspoň do roku 2050 v súlade s cieľom Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu a zohľadňovať vnútroštátne a regionálne špecifiká;
 - aa) využívať medziodvetvový prístup, zabezpečovať súlad medzi odvetviami elektrickej energie, vodíka a plynu a optimalizovať účinnosť systému;

- b) zohľadňovať najnovšie národné energetické a klimatické plány alebo akýkoľvek iný relevantný dokument národného scenára schválený príslušným členským štátom alebo národným regulačným orgánom;
- c) na účely analýz citlivosti zohľadňovať okrem iného alternatívne štruktúry dodávok a modely dopytu, ako aj existujúce trendy a prognózy.

3. Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (sieť ENTSO pre elektrinu), Európska sieť prevádzkovateľov vodíkových sietí (sieť ENNOH), Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (sieť ENTSO pre plyn) a členské štáty poskytnú na žiadosť Komisie údaje a informácie potrebné na vypracovanie centrálneho scenára uvedeného v odseku 1. To okrem iného zahŕňa údaje o trhu a sieti, ako sú prognózy dopytu a ponuky, charakteristiky výroby energie, výroby vodíka a sietí, zdroje flexibility, predpoklady dovozu, ako aj údaje o klimatických rokoch. Komisia stanoví primeranú lehotu, v ktorej sa majú tieto údaje a informácie poskytnúť, pričom berie do úvahy komplexnosť a naliehavosť požadovaných údajov a informácií. Pokiaľ adresát neposkytne požadované informácie v lehote stanovenej Komisiou alebo poskytne neúplné informácie, Komisia môže rozhodnutím požiadať o poskytnutie informácií. Komisia zabezpečí koordináciu medzi zberom údajov na účely vypracovania centrálneho scenára a analýz citlivosti a inými zbermi údajov, najmä podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999, a opätovne použije zozbierané údaje, ak je to možné, aby sa zabránilo duplicite nahlasovania informácií členskými štátmi. Komisia vo vhodných prípadoch požiada agentúru o overenie údajov, ktoré Komisii predložili prevádzkovatelia sietí alebo sústav, a to aj overením vnútroštátnych údajov u príslušných národných regulačných orgánov.

4. Komisia sa poradí s agentúrou, národnými regulačnými orgánmi, sieťou ENTSO pre elektrinu, sieťou ENNOH, sieťou ENTSO pre plyn, s Európskym subjektom prevádzkovateľov distribučných sústav (subjekt PDS EÚ), členskými štátmi, skupinou TEN-E, ako aj s ďalšími relevantnými zainteresovanými stranami o údajoch zozbieraných na účely vypracovania centrálneho scenára vrátane predpokladov a ich použitia pri vypracúvaní centrálneho scenára. Komisia vyzve členské štáty, aby overili údaje, predpoklady a ich použitie a zvolá zasadnutie skupiny TEN-E s cieľom prediskutovať ich.
5. Komisia predloží návrh centrálneho scenára skupine TEN-E spolu s informáciami o tom, ako boli zohľadnené pripomienky doručené v rámci konzultácií uvedených v odseku 4. Členovia skupiny TEN-E predložia svoje prípadné pripomienky do dvoch mesiacov od doručenia návrhu centrálneho scenára.
6. Komisia prijíma centrálny scenár prostredníctvom vykonávacieho aktu. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 23a ods. 2.
7. Po uverejnení vykonávacieho aktu o centrálnom scenári Komisia uverejní podkladové vstupné a výstupné údaje pre centrálny scenár s výhradou obmedzení podľa vnútroštátneho práva a príslušných dohôd o zachovaní dôvernosti.

8. Komisia minimálne každých 24 mesiacov po prijatí centrálného scenára vypracuje po konzultácii so skupinou TEN-E dodatočné analýzy citlivosti alebo aktualizácie centrálného scenára, ak je to potrebné na základe vývoja trhu alebo politiky. Komisia informuje skupinu TEN-E a môže vykonávací akt uvedený v odseku 6 tohto článku zmeniť s cieľom zahrnúť doň všetky takéto dodatočné analýzy citlivosti alebo aktualizácie centrálného scenára.

Článok 12

Správa o identifikácii potrieb infraštruktúry

1. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH vypracujú správu o identifikácii potrieb infraštruktúry s cieľom identifikovať nedostatky v infraštruktúre, ktoré ovplyvňujú ciele Únie týkajúce sa elektriny a vodíka.
2. Uvedené správy o identifikácii potrieb infraštruktúry musia:
 - a) vychádzať z centrálného scenára vypracovaného Komisiou v súlade s článkom 11 a z jeho analýz citlivosti;
 - b) byť v súlade s metodikou vypracovanou agentúrou podľa odseku 11;
 - c) byť v súlade so zásadami stanovenými v prílohe VII k tomuto nariadeniu;
 - d) zabezpečovať medziodvetvový prístup, ktorým sa zaisťuje súlad medzi odvetvím elektriny a odvetvím vodíka a v príslušných prípadoch aj odvetviami plynu, diaľkového vykurovania a CO₂;
 - e) zväžiť súčasné a budúce požiadavky na rozvoj vnútroštátnej siete.

3. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH zabezpečia transparentnú a štruktúrovanú konzultáciu s príslušnými zainteresovanými stranami o dodatočných údajoch, predpokladoch a ich použití na vypracovanie svojej správy o identifikácii potrieb infraštruktúry.
4. Do šiestich mesiacov od uverejnenia centrálného scenára podľa článku 11 s výnimkou prípadov, keď sa uverejnenie obmedzuje iba na doplnenie analýzy citlivosti, sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH predložia skupine TEN-E svoj príslušný návrh správy o identifikácii potrieb infraštruktúry vrátane posúdenia toho, ako projekty predložené na zaradenie do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu zodpovedajú identifikovaným potrebám. V prípade, že sa uverejnenie obmedzuje iba na doplnenie analýzy citlivosti, môže Komisia požiadať sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH, aby vypracovali novú správu o identifikácii potrieb infraštruktúry v súlade s postupom stanoveným v tomto článku.
5. Do dvoch mesiacov od doručenia návrhu správ o identifikácii potrieb infraštruktúry skupinou TEN-E agentúra posúdi súlad návrhu správ o identifikácii potrieb infraštruktúry vrátane posúdenia, do akej miery projekty predložené na zaradenie do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu zodpovedajú identifikovaným potrebám, s metodikou uvedenou v odseku 11 a zásadami stanovenými v prílohe VII a informuje o tom skupinu TEN-E.
6. Do dvoch mesiacov odo dňa, keď agentúra členov skupiny TEN-E informovala o súlade návrhu správ o identifikácii potrieb infraštruktúry, môžu títo s prihliadnutím na informácie agentúry týkajúce sa súladu predložiť svoje pripomienky a informovať o nich sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH.

7. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH do dvoch mesiacov od doručenia pripomienok členov skupiny TEN-E upraví návrh správ o identifikácii potrieb infraštruktúry, pričom zohľadní pripomienky skupiny TEN-E a agentúry, aby sa zabezpečil úplný súlad s požiadavkami uvedenými v odseku 2, a predložia Komisii konečný návrh správy o identifikácii potrieb infraštruktúry.
8. Komisia môže s náležitým odôvodnením a v primeranej lehote požiadať o aktualizácie a zlepšenia, ak zistí, že konečný návrh správ o identifikácii potrieb infraštruktúry náležite neodráža pripomienky členov skupiny TEN-E, a zabezpečí úplný súlad so zásadami stanovenými v prílohe VII. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH takéto žiadosti v plnom rozsahu vybaví do jedného mesiaca a opätovne predložia Komisii revidovaný konečný návrh správ o identifikácii potrieb infraštruktúry.
9. Komisia predloží konečné správy o identifikácii potrieb infraštruktúry na schválenie rozhodovaciemu orgánu skupiny TEN-E, ktorý rozhodne do jedného mesiaca od doručenia.
10. Do dvoch týždňov od schválenia správ o identifikácii potrieb infraštruktúry podľa odseku 9 ich sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH uverejní na svojich webových sídlach. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH v relevantných prípadoch na žiadosť Komisie aktualizujú správy o identifikácii potrieb infraštruktúry vrátane plánov rozvoja sústav na mori uvedených v článku 15 v súlade s analýzami citlivosti prijatými podľa článku 11 ods. 8.

11. Do [9 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] agentúra po rozsiahlych konzultáciách so zapojením Komisie, členských štátov, siete ENTSO pre elektrinu, siete ENTSO pre plyn a siete ENNOH, subjektu PDS EÚ a ďalších príslušných zainteresovaných strán uverejní záväznú metodiku na identifikáciu potrieb infraštruktúry.
12. Touto metodikou sa zabezpečí, aby správa o identifikácii potrieb infraštruktúry bola v súlade so zásadami stanovenými v prílohe VII.
13. Agentúra v prípade potreby metodiku aktualizuje z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť Komisie.
14. Tento článok sa uplatňuje do 1. januára 2027 s výhradou prechodných ustanovení uvedených v článku 61 nariadenia (EÚ) 2024/1789.

Článok 13

Proces zosúlad'ovania potrieb v elektrizačnej sústave

1. Ak sa v správe o identifikácii potrieb infraštruktúry pre elektrinu dospeje k záveru, že projekty predložené na zaradenie do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu nezodpovedajú v plnej miere potrebám infraštruktúry identifikovaným podľa článku 12, Komisia môže v spolupráci s príslušnými skupinami začať proces identifikácie možných riešení nezosúladených potrieb.

2. Komisia v spolupráci so sieťou ENTSO pre elektrinu, členskými štátmi a agentúrou vyzve prevádzkovateľov sústav v príslušných skupinách, aby do šiestich mesiacov od vyzvania navrhli projekty schopné riešiť nezosúladené potreby. Komisia predloží navrhované projekty na prerokovanie príslušným skupinám zriadeným v súlade s článkom 3. Komisia môže zapojiť ďalšie príslušné zainteresované strany a iné fóra regionálnej spolupráce. Realizátori projektov, ktorí sú schopní riešiť nezosúladené potreby, čo najskôr predložia s výhradou uplatniteľných požiadaviek oprávnenosti projekty na zaradenie do následných národných plánov rozvoja, desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu a zoznamu Únie.
3. Ak sa v rámci procesu podľa odseku 2 neurčia projekty schopné riešiť nezosúladené potreby, Komisia môže vyhlásiť výzvu na predkladanie návrhov, do ktorej sa môže zapojiť akákoľvek tretia strana schopná stať sa realizátorom projektu, aby navrhla projekty schopné riešiť nezosúladené potreby. Realizátori projektov, ktorí sú schopní riešiť nezosúladené potreby, čo najskôr predložia s výhradou uplatniteľných požiadaviek oprávnenosti projekty na zaradenie do následných národných plánov rozvoja, desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu a zoznamu Únie. Každý projekt identifikovaný na základe procesu zosúlad'ovania potrieb podlieha postupu výberu projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme podľa tohto nariadenia.
4. Komisia monitoruje výsledok procesu a pokrok projektov uvedených v odsekoch 2 a 3 a úzko zapája príslušné skupiny zriadené v súlade s článkom 3 a iné príslušné fóra regionálnej spolupráce.

Analýza nákladov a prínosov celého energetického systému

1. V prípade projektov patriacich do kategórií infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) a v bodoch 2, 3 a 5 prílohy II, sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH jednotlivo vypracujú konzistentné metodiky na harmonizovanú analýzu nákladov a prínosov pre celý energetický systém na úrovni Únie a v relevantných prípadoch ich využívajú pri posudzovaní projektov na účely ich zahrnutia do svojich príslušných desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.
2. Metodiky musia:
 - a) byť vypracované v súlade so zásadami stanovenými v prílohe V;
 - b) vychádzať zo spoločných predpokladov, ktoré umožňujú porovnanie projektov;
 - c) byť v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050 a s centrálnym scenárom uvedeným v článku 11, ako aj s pravidlami a ukazovateľmi stanovenými v prílohe IV;
 - d) umožňovať posúdenie balíkov projektov podľa článku 18 a v odvetví elektrickej energie zváženie nesieťových riešení;
 - e) využívať medziodvetvový prístup.
3. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH vypracujú a uverejnia predbežný návrh metodík na účely konzultácií so subjektom PDS EÚ a členskými štátmi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami. Konzultačný postup musí byť otvorený, včasný a transparentný. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH vypracujú a zverejnia správu o konzultačnom postupe.

4. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH uverejnia a predložia členským štátom, Komisii a agentúre svoj návrh metodík. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH uvedú dôvody, ak nezohľadnili alebo len čiastočne zohľadnili pripomienky, ktoré im boli doručené počas konzultačného postupu podľa odseku 3. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH uverejnia a predložia členským štátom, Komisii a agentúre svoje konzistentné návrhy metodík do decembra 2027.
5. Agentúra a členské štáty môžu do troch mesiacov od doručenia návrhu metodík zaslať svoje stanoviská sieti ENTSO pre elektrinu, sieti ENNOH a Komisii. Komisia môže organizovať osobitné zasadnutia skupín, na ktorých sa prerokuje návrh metodík.
6. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH do troch mesiacov od doručenia stanovísk agentúry a členských štátov zmenia svoje metodiky tak, aby v plnej miere zohľadňovali stanoviská agentúry a členských štátov, a predložia ich Komisii na schválenie.
7. Komisia vydá rozhodnutie do troch mesiacov od doručenia príslušných metodík.
8. Ak Komisia návrh metodík zamietne, uvedie dôvody. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH návrh metodiky prepracujú a opätovne ho predložia Komisii na schválenie.
9. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH do dvoch týždňov od schválenia metodík Komisiou uverejnia svoje príslušné metodiky na svojich webových sídlach.

10. Komisia a agentúra môžu požiadať sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH, aby aktualizovali svoje metodiky a stanovili harmonogram. Agentúra môže konať z vlastnej iniciatívy alebo na základe riadne odôvodnenej žiadosti národných regulačných orgánov alebo zainteresovaných strán. Agentúra zverejňuje doručené žiadosti a všetky príslušné dokumenty, ktoré nie sú citlivé z obchodného hľadiska a o ktoré sa žiadosť opiera.
11. Ak o to požiada agentúra alebo Komisia, sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH aktualizujú konzistentné jednotné odvetvové metodiky analýzy nákladov a prínosov v súlade so schvaľovacím postupom podľa odsekov 3 až 9.
12. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH v súvislosti s každým desaťročným plánom rozvoja siete pre celú Úniu uverejnia aktualizované vstupné údaje dôležité pre uplatňovanie metodík vrátane metód výpočtu, sieťových modelov, príslušných údajov o toku elektriny a údajov o trhu. Tieto údaje sa zverejňujú v dostatočne presnej forme s výhradou obmedzení podľa vnútroštátneho práva a príslušných dohôd o ochrane dôverných informácií. Komisia a agentúra zabezpečia dôverné zaobchádzanie s údajmi, ktoré získali ony alebo akákoľvek iná strana, ktorá pre ne vykonáva analytické práce na základe týchto údajov.
13. Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH v rámci desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu vypočítajú a uverejnia výsledky analýz nákladov a prínosov pre všetky projekty, v ktorých preukážu, ako sú prínosy rozdelené medzi jednotlivé krajiny. To zahŕňa výhody pre hostiteľské krajiny aj pre nehostiteľské krajiny, ktoré majú z príslušného projektu prospech.

14. V prípade projektov, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. g) a v bode 4 prílohy II Komisia zabezpečí vypracovanie metodík harmonizovanej analýzy pre celý energetický systém na úrovni Únie. Tieto metodiky musia byť z hľadiska prínosov a nákladov zlučiteľné s metodikami, ktoré vypracovali sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH. Metodiky sa vypracujú transparentným spôsobom vrátane rozsiahlych konzultácií s agentúrou, členskými štátmi a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami.
15. Agentúra od [apríla 2028] a každé dva roky stanoví a zverejní súbor ukazovateľov a zodpovedajúce referenčné hodnoty na porovnanie jednotkových investičných nákladov na porovnateľné projekty v kategóriách infraštruktúry uvedených v prílohe II. Realizátori projektov poskytnú požadované údaje národným regulačným orgánom a agentúre. Uvedené referenčné hodnoty môže sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH použiť na analýzy nákladov a prínosov na účely nasledujúcich desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.

KAPITOLA V

Sústavy na mori pre integráciu energie z obnoviteľných zdrojov

Článok 15

Plánovanie sústav na mori

1. Do [6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti] členské štáty s podporou Komisie v rámci svojich osobitných prioritných koridorov pre sústavy na mori uvedených v oddiele 2 prílohy I a s prihliadnutím na osobitosti a vývoj v každom regióne vrátane spolupráce s relevantnými tretími krajinami aktualizujú nezáväznú dohodu o spolupráci, pokiaľ ide o ciele týkajúce sa výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorá sa má nasadiť v každej morskej oblasti do roku 2030, 2040 a 2050, v súlade s ich národnými energetickými a klimatickými plánmi, a potenciál každej morskej oblasti z hľadiska energie z obnoviteľných zdrojov na mori. Dohoda v príslušných prípadoch zahŕňa ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov vodíka na mori a osobitných technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori.

Ako súčasť nezáväzných dohôd členské štáty s podporou Komisie v rámci svojich osobitných prioritných koridorov sústav na mori, ktoré sú uvedené v oddiele 2 prílohy I, zvažia aj to, či by sa medzi dvoma alebo viacerými členskými štátmi v ich príslušných národných energetických a klimatických plánoch mali stanoviť osobitné cezhraničné ciele, napríklad pre hybridné alebo cezhraničné radiálne projekty, ktoré môžu zahŕňať aj vodík, s cieľom čo najefektívnejšie dosiahnuť ciele v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorá sa má nasadiť v každej morskej oblasti.

Uvedená nezáväzná dohoda sa vypracuje písomne za každú morskú oblasť spojenú s územím členských štátov, a nie je ňou dotknuté právo členských štátov rozvíjať projekty vo svojich pobrežných vodách a vo výhradnej hospodárskej zóne. Komisia poskytne usmernenia pre prácu v skupinách.

2. Do [12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti] a potom každé štyri roky ako súčasť nasledujúceho desaťročného plánu rozvoja siete sieť ENTSO pre elektrinu v relevantných prípadoch za účasti príslušných PPS, siete ENNOH a PVS, ako aj národných regulačných orgánov, členských štátov a Komisie a v súlade s nezáväznou dohodou uvedenou v odseku 1 tohto článku vypracuje a uverejní v podobe samostatnej správy, ktorá je súčasťou desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, strategické plány na vysokej úrovni týkajúce sa rozvoja integrovaných sústav na mori za každú morskú oblasť, v súlade s prioritnými koridormi pre sústavy na mori uvedenými v prílohe I, pričom zohľadní ochranu životného prostredia, námorné priestorové plánovanie a iné spôsoby využívania mora.

Pri vypracúvaní strategických plánov na vysokej úrovni týkajúcich sa rozvoja integrovanej sústavy na mori v rámci harmonogramu stanoveného v odseku 1 sa zväžia nezáväzná dohoda uvedená v odseku 1 na vypracovanie centrálného scenára desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu.

Strategické plány na vysokej úrovni týkajúce sa rozvoja integrovanej sústavy na mori poskytujú všeobecný prehľad, pokiaľ ide o potenciál výrobných kapacít na mori a z toho vyplývajúce potreby týkajúce sa sústavy na mori vrátane potenciálnych potrieb v oblasti spojovacích vedení, hybridných projektov, radiálnych prepojení, posilnenia a vodíkovej infraštruktúry.

3. Strategické plány na vysokej úrovni týkajúce sa rozvoja integrovanej sústavy na mori musia byť v súlade s regionálnymi investičnými plánmi uverejnenými podľa článku 34 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/943 a musia byť začlenené do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu s cieľom zabezpečiť súdržný rozvoj plánovania sústav na pevnine a na mori a potrebné posilnenie.
4. Najneskôr každé štyri roky po prijatí nezáväznej dohody v súlade s odsekom 1 členské štáty aktualizujú svoje nezáväzné dohody uvedené v odseku 1 tohto článku, a to aj vzhľadom na výsledky uplatňovania najnovších analýz nákladov a prínosov a zdieľania nákladov na prioritné koridory sústav na mori, ako aj akékoľvek relevantné analýzy z dobrovoľnej regionálnej spolupráce.

5. Po každej aktualizácii nezáväzných dohôd v súlade s odsekom 4 sieť ENTSO pre elektrinu aktualizuje pre každú morskú oblasť strategický plán na vysokej úrovni týkajúci sa rozvoja integrovanej sústavy na mori v rámci nasledujúceho desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu podľa odseku 2.

Článok 16

Usmernenia k rámcom kooperatívnych investícií do projektov týkajúcich sa energie z obnoviteľných zdrojov na mori

1. Komisia za účasti členských štátov, príslušných PPS, agentúry a národných regulačných orgánov zváži, či je potrebná aktualizácia usmernení k rámcom kooperatívnych investícií do projektov týkajúcich sa energie z obnoviteľných zdrojov na mori, v ktorých sa stanovujú osobitné analýzy nákladov a prínosov a zdieľanie nákladov na zavedenie plánov rozvoja integrovanej sústavy na mori v morských oblastiach uvedených v článku 15 ods. 2 v súlade s nezáväznými dohodami uvedenými v článku 15 ods. 1, a v relevantných prípadoch uverejní aktualizovanú verziu usmernení. Tieto usmernenia musia byť v súlade s článkom 17 ods. 1. Komisia vo vhodných prípadoch svoje usmernenia aktualizuje, pričom zohľadní výsledky ich vykonávania.
2. Sieť ENTSO pre elektrinu v relevantných prípadoch so zapojením príslušných PPS, agentúry, národných regulačných orgánov, Komisie a siete ENNOH aktualizuje výsledky uplatňovania analýzy nákladov a prínosov a zdieľania nákladov na prioritné koridory sústav na mori, a to aj vždy vtedy, keď Komisia uverejní akúkoľvek aktualizáciu usmernení pre osobitné analýzy nákladov a prínosov a zdieľanie nákladov na zavádzanie plánov rozvoja integrovaných sústav na mori v morských oblastiach uvedených v článku 15 ods. 2 v súlade s nezáväznými dohodami uvedenými v článku 15 ods. 1.

KAPITOLA VI

Regulačný rámec

Článok 17

Umožnenie investícií s cezhraničným vplyvom

1. Efektívne vynaložené investičné náklady (okrem nákladov na údržbu) týkajúce sa projektu spoločného záujmu, ktorý patrí do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) a v bode 2 a 5 prílohy II, ak patria do právomoci národných regulačných orgánov v každom dotknutom členskom štáte, znášajú príslušní PPS, PVS, iní prevádzkovatelia alebo realizátori projektov prenosovej/prepravnej infraštruktúry členských štátov, pre ktoré má projekt čistý pozitívny vplyv, a pokiaľ nie sú kryté z poplatkov za preťaženie alebo iných poplatkov, zaplatia ich užívatelia siete v poplatkoch za prístup do siete v uvedených členských štátoch.
2. Ustanovenia tohto článku sa uplatňujú na projekt spoločného záujmu patriaci do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v článku 27 a bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) a bode 2 a 5 prílohy II, ak aspoň jeden realizátor projektu požiada príslušné národné orgány, aby sa uplatňovali na náklady na projekt.

Na projekty patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. g) prílohy II sa môžu vzťahovať ustanovenia tohto článku, ak aspoň jeden realizátor projektu požiada príslušné národné orgány o jeho uplatňovanie.

Ak má projekt niekoľko realizátorov projektu, príslušné národné regulačné orgány bezodkladne požiadajú všetkých realizátorov projektu, aby spoločne predložili investičnú žiadosť v súlade s odsekom 4.

3. V prípade projektu spoločného záujmu, na ktorý sa uplatňuje odsek 1, realizátori projektu pravidelne informujú všetky príslušné národné regulačné orgány o pokroku v uvedenom projekte a o určení súvisiacich nákladov a vplyve, a to najmenej raz ročne od zaradenia projektu do zoznamu Únie až do uvedenia projektu do prevádzky.
4. Hneď ako takýto projekt spoločného záujmu dosiahne dostatočnú pripravenosť a odhadovaný začiatok fázy výstavby je v nasledujúcich 36 mesiacoch, realizátori projektu po konzultácii s PPS alebo PVS z členských štátov, ktoré z neho získajú výrazný čistý pozitívny vplyv, predložia investičnú žiadosť. Uvedená investičná žiadosť obsahuje žiadosť o cezhraničné rozdelenie nákladov a predloží sa všetkým dotknutým príslušným národným regulačným orgánom spolu s týmito dokumentmi:
 - a) aktuálna analýza nákladov a prínosov za daný projekt, ktorá je v súlade s centrálnym scenárom uvedeným v článku 11 a so všetkými analýzami citlivosti uvedenými v článku 11, a metodika harmonizovanej analýzy nákladov a prínosov za celý energetický systém uvedená v článku 14, v ktorej sa zohľadňujú prínosy presahujúce hranice členských štátov, na ktorých území sa projekt nachádza;
 - b) podnikateľský plán hodnotiaci finančnú životaschopnosť projektu vrátane zvoleného riešenia financovania a v prípade projektu spoločného záujmu patriaceho do kategórie uvedenej v bode 3 prílohy II vrátane výsledkov testovania trhu;
 - c) odôvodnený návrh na cezhraničné rozdelenie nákladov, ak sa na tom realizátori projektu dohodnú.

Ak projekt realizuje viacero realizátorov projektu, predložia investičnú žiadosť spoločne.

Príslušné národné regulačné orgány po doručení bezodkladne zašlú agentúre kópiu každej investičnej žiadosti na informačné účely.

Príslušné národné regulačné orgány a agentúra zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.

5. Do šiestich mesiacov odo dňa, keď bola poslednému z príslušných národných regulačných orgánov doručená investičná žiadosť, uvedené orgány po konzultácii s dotknutými realizátormi projektov prijímú spoločné koordinované rozhodnutia o rozdelení efektívne vynaložených investičných nákladov, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy v súvislosti s projektom, ako aj o ich začlenení do poplatkov, alebo o zamietnutí investičnej žiadosti ako celku alebo jej časti, ak sa v spoločnej analýze príslušných národných regulačných orgánov dospeje k záveru, že projekt alebo jeho časť neposkytuje významný čistý prínos v žiadnom členskom štáte príslušných národných regulačných orgánov.

Príslušné národné regulačné orgány zahrnú do poplatkov príslušné efektívne vynaložené investičné náklady, ako sa vymedzuje v odporúčaní uvedenom v odseku 14, v súlade s rozdelením investičných nákladov, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy v súvislosti s projektom.

Pokiaľ ide o projekty nachádzajúce sa na území ich členského štátu, príslušné národné regulačné orgány následne vo vhodných prípadoch posúdia, či by v dôsledku zahrnutia investičných nákladov do poplatkov mohli vzniknúť akékoľvek problémy s cenovou dostupnosťou.

6. Pri rozdeľovaní nákladov príslušné národné regulačné orgány zohľadnia:
- a) skutočné alebo odhadované poplatky za preťaženie alebo iné poplatky;
 - b) skutočné alebo odhadované príjmy pochádzajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav zriadeného podľa článku 49 nariadenia (EÚ) 2019/943.

Pri cezhraničnom rozdelení nákladov sa zohľadňujú hospodárske, sociálne a environmentálne náklady a prínosy projektov v dotknutých členských štátoch a potreba zabezpečiť stabilný rámec financovania pre rozvoj projektov spoločného záujmu a zároveň minimalizovať potrebu finančnej podpory. Pri cezhraničnom rozdeľovaní nákladov sa príslušné národné regulačné orgány po konzultácii s dotknutými PPS alebo PVS snažia o vzájomnú dohodu, okrem iného založenú na informáciách uvedených v odseku 4 prvom pododseku písm. a) a b) tohto článku. Ich posúdenie vychádza z centrálného scenára a akýchkoľvek analýz citlivosti uvedených v článku 11, čo umožní dôkladnú analýzu prínosu projektu spoločného záujmu k energetickej politike Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok.

7. Pri rozdeľovaní nákladov príslušné národné regulačné orgány uplatňujú tieto všeobecné zásady:
- a) ak sa na základe informácií, ktoré poskytl sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH podľa článku 14 ods. 13, ukáže, že aspoň 10 % odhadovaných čistých prínosov projektu vznikne v členskom štáte, tento členský štát a príslušný národný regulačný orgán sa zúčastňujú na procese cezhraničného rozdelenia nákladov na účely analýzy a konzultácií bez toho, aby boli dotknuté náklady, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy, a pokiaľ členské štáty, v ktorých sa projekt posudzuje, nerozhodnú inak;

- b) vo vhodných prípadoch sa pri rozdelení nákladov medzi členské štáty vychádza z rozloženia čistých prínosov, pričom sa zabezpečí, aby sa v kľúči rozdelenia nákladov zohľadňovalo uvedené rozloženie;
- c) pri cezhraničnom rozdelení nákladov sa vychádza z dohody o rozdelení nákladov *ex ante*, ktorej cieľom je zabezpečiť investičnú istotu, pričom táto dohoda musí byť transparentná a predvídateľná a v cezhraničnom rozdelení nákladov môže byť obsiahnutá možnosť úprav *ex post* za predpokladu, že takéto úpravy sú výslovne vymedzené v rozhodnutí o rozdelení nákladov a jasne ohraničené, a to aj pokiaľ ide o časové rámce, okolnosti a kategórie zahrnutých nákladov.

Ak projekt spoločného záujmu zmierňuje negatívne externality, ako sú kruhové toky, a uvedený projekt spoločného záujmu sa v členskom štáte realizuje pri zdroji negatívnej externality, takéto zmiernenie sa nepovažuje za cezhraničný prínos, a preto netvorí základ rozdelenia nákladov medzi PPS členských štátov postihnutých uvedenými negatívnymi externalitami.

- 8. Príslušné národné regulačné orgány na základe cezhraničného rozdelenia nákladov uvedeného v odseku 5 tohto článku, pri stanovovaní alebo schvaľovaní poplatkov v súlade s článkom 78 ods. 1 smernice 2024/1788 a článkom 59 ods. 1 písm. a) smernice (EÚ) 2019/944 zohľadňujú skutočné náklady, ktoré vynaložil PPS, PVS alebo iný realizátor projektu v dôsledku investícií, pokiaľ tieto náklady zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa.

9. Príslušné národné regulačné orgány bezodkladne oznámia rozhodnutie o rozdelení nákladov agentúre spolu so všetkými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú. V rozhodnutí o rozdelení nákladov sa uvedú najmä podrobné dôvody rozdelenia nákladov medzi členské štáty vrátane týchto prvkov:

- a) hodnotenie zisteného vplyvu na každý z dotknutých členských štátov vrátane vplyvov týkajúcich sa sieťových poplatkov;
- b) hodnotenie podnikateľského plánu uvedeného v odseku 4 prvom pododseku písm. b);
- c) regionálne alebo celoúnijné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácie, ktoré by projekt vytvoril;
- d) výsledok konzultácie s dotknutými realizátormi projektov.

Rozhodnutie o rozdelení nákladov sa zverejní na webových sídlach príslušných národných regulačných orgánov a poskytne sa agentúre a Komisii.

Do [*do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti*] agentúra zriadi centrálny register všetkých nedôverných verzií rozhodnutí o cezhraničnom rozdelení nákladov prijatých národnými regulačnými orgánmi a umiestni ho na svojom webovom sídle.

10. Ak príslušné národné regulačné orgány nedosiahnu dohodu o investičnej žiadosti do šiestich mesiacov odo dňa, keď bola žiadosť doručená poslednému z príslušných národných regulačných orgánov, ihneď o tom informujú agentúru.

V takom prípade alebo na spoločnú žiadosť príslušných národných regulačných orgánov agentúra do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola investičná žiadosť postúpená, prijme rozhodnutie o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov uvedených v odseku 5.

Agentúra sa pred prijatím takéhoto rozhodnutia poradí s príslušnými národnými regulačnými orgánmi a realizátormi projektu. Trojmesačná lehota uvedená v druhom pododseku sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak agentúra potrebuje získať doplňujúce informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií.

Posúdenie agentúry vychádza z centrálného scenára vypracovaného podľa článku 11 a z akýchkoľvek analýz citlivosti, čo umožní dôkladnú analýzu prínosu projektu spoločného záujmu k cieľom energetickej politiky Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok.

Agentúra vo svojom rozhodnutí o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov ponechá určenie spôsobu, akým sa investičné náklady zahrnú do poplatkov v súlade s určeným cezhraničným rozdelením nákladov, na príslušné národné orgány v okamihu vykonania uvedeného rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom.

Rozhodnutie o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov sa zverejní. Uplatňuje sa článok 25 ods. 3 a články 28 a 29 nariadenia (EÚ) 2019/942.

11. Agentúra ihneď zašle Komisii kópiu všetkých rozhodnutí o rozdelení nákladov spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa každého rozhodnutia. Agentúra zverejňuje nedôverné verzie všetkých rozhodnutí na svojom webovom sídle. Tieto informácie sa môžu predložiť v súhrnnej podobe. Agentúra a Komisia zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.
12. Rozhodnutia o rozdelení nákladov nemajú vplyv na právo PPS žiadať a právo národných regulačných orgánov schvaľovať poplatky za prístup k sieťam v súlade s nariadeniami (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 a smernicami (EÚ) 2019/944 a (EÚ) 2024/1788.

13. Tento článok sa nevzťahuje na projekty spoločného záujmu, ktoré využívajú jednu alebo viaceré z týchto možností:
- a) výnimku z článkov 31, 32, 33 a článku 78 ods. 7 smernice (EÚ) 2024/1788 podľa článku 78 nariadenia (EÚ) 2024/1789;
 - b) výnimku z článku 19 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo článku 6, článku 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 podľa článku 63 nariadenia (EÚ) 2019/943;
 - c) odchýlenie od pravidiel oddelenia alebo prístupu tretích strán podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009³⁸ alebo článku 64 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článku 66 smernice (EÚ) 2019/944.
14. Agentúra do [šesť mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme odporúčanie na identifikáciu osvedčených postupov pri vybavovaní žiadostí o investície pre projekty spoločného záujmu v súlade so zásadami uvedenými v odseku 7 tohto článku.

Toto odporúčanie agentúra podľa potreby pravidelne aktualizuje. Zohľadnia sa v ňom odvetvové špecifiká a zabezpečí súlad so zásadami cezhraničného zdieľania nákladov, pokiaľ ide o sústavy pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, ako sa uvádza v článku 16 ods. 1. Pri prijímaní alebo aktualizácii odporúčania agentúra uskutoční rozsiahly konzultačný proces, do ktorého sa zapoja všetky príslušné zainteresované strany. Toto odporúčanie musí obsahovať aj nezáväzný vzor cezhraničného rozdelenia nákladov, ktorým sa má uľahčiť práca národných regulačných orgánov.

³⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

15. Projekty vo vzájomnom záujme získajú cezhraničné rozdelenie nákladov podľa rovnakých pravidiel a podmienok uvedených v tomto článku, vzhľadom na výhody, ktoré prinášajú Únii. Vystavujú ho koordinovaným spôsobom príslušné národné regulačné orgány benefitujúcich členských štátov.
16. Tento článok sa primerane uplatňuje na balíky projektov podľa článku 18.

Článok 18

Umožnenie združovania projektov energetickej infraštruktúry na účely zdieľania nákladov

1. Realizátori projektov môžu združiť dva projekty alebo viac projektov na zozname Únie s cieľom uľahčiť diskusie o zdieľaní nákladov medzi príslušnými členskými štátmi, prípadne tretími krajinami, a rozhodnutia o cezhraničnom rozdelení nákladov medzi dotknutými regulačnými orgánmi členských štátov a vo vhodných prípadoch medzi regulačnými orgánmi členských štátov a tretích krajín.
2. Komisia môže vyzvať realizátorov projektov, aby predložili príslušným skupinám na prerokovanie návrh jedného alebo viacerých balíkov dvoch alebo viacerých projektov na zozname Únie spolu s odôvodnením takéhoto združenia a jeho očakávané výhody. Balík projektov môže zahŕňať projekty v rôznych štádiách pokroku za predpokladu, že ich začlenením do balíka nedôjde k oneskoreniu realizácie najpokročilejších projektov. Analýzy nákladov a prínosov a návrhy na cezhraničné zdieľanie nákladov v súvislosti s balíkmi, ktoré realizátori projektov predkladajú príslušným skupinám, sa posudzujú prostredníctvom regionálne koordinovaného procesu medzi regulačnými orgánmi ako základ pre aktuálnu analýzu nákladov a prínosov a návrh na cezhraničné rozdelenie nákladov uvedený v odseku 5 tohto článku.

3. Po rokovaníach v skupinách môže Komisia požiadať sieť ENTSO pre elektrinu alebo sieť ENNOH o spoločnú analýzu nákladov a prínosov za navrhované balíky dvoch alebo viacerých projektov na zozname Únie. Spoločná analýza nákladov a prínosov musí byť v súlade s centrálnym scenárom a analýzami citlivosti uvedenými v článku 11 a metodikou vypracovanou podľa článku 14. Sieť ENTSO pre elektrinu alebo sieť ENNOH predložia spoločnú analýzu nákladov a prínosov do dvoch mesiacov žiadosti Komisie.
4. Príslušné členské štáty za účasti príslušných národných regulačných orgánov a s podporou Komisie dospejú k rozhodnutiu, pokiaľ ide o balíky projektov a vo vhodných prípadoch vyzvú realizátorov projektov, aby do balíka projektov doplnili ďalšie alebo z neho niektoré vypustili, ak to uľahčí diskusie o zdieľaní nákladov, za predpokladu, že počet projektov na zozname Únie zahrnutých v balíku zostane zvládnutelný.
5. Príslušné členské štáty môžu rozhodnúť o schválení balíkov a vyzvať realizátorov projektov, aby predložili spoločnú investičnú žiadosť podľa článku 17 ods. 4. Toto rozhodnutie sa oznámi príslušným skupinám a Komisii. Na účely článku 17 ods. 4 sa do investičnej žiadosti zahrnie len jedna aktuálna analýza nákladov a prínosov a jeden návrh na cezhraničné rozdelenie nákladov s cieľom uľahčiť prípadnú žiadosť o finančnú pomoc Únie podľa článku 21 alebo iných relevantných podporných mechanizmov.

6. Členské štáty, ktoré vykonávajú balíky projektov uvedené v tomto článku pozostávajúce z projektov spoločného záujmu uvedených v prílohe II bode 2 písm. a), môžu spoločne povoliť prevádzkovateľom vodíkových sietí uplatňovať rozdelenie nákladov v čase, ako sa stanovuje v článku 5 ods. 3 nariadenia 2024/1789, na takéto balíky projektov podľa spoločnej metodiky pod podmienkou schválenia príslušnými regulačnými orgánmi. Komisia do [šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vykoná posúdenie účinnosti existujúcich opatrení na podporu znižovania rizika projektov cezhraničnej vodíkovej infraštruktúry a ich rozvoja, pričom zmapuje možné alternatívne opatrenia vrátane finančných záruk na úrovni Únie. Komisia konzultuje o relevantnej práci agentúry a ďalších príslušných zainteresovaných strán a zohľadňuje ju.

Príjmy z preťaženia na projekty v oblasti elektriny na zozname Únie

1. Od [1. januára 2028], PPS prideľujú 10 % ročných príjmov z preťaženia, ktoré neboli vynaložené na garantovanie skutočnej dostupnosti pridelenej kapacity podľa článku 19 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2019/943 a na kompenzácie pre prevádzkovateľov zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori podľa článku 19 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) 2019/943, na sieťové investície do projektov na zozname Únie, ktoré sú relevantné pre zníženie preťaženia spojovacích vedení podľa článku 19 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2019/943. Podiel pridelených ročných príjmov z preťaženia sa od [1. januára 2031] zvyšuje o 5 percentuálnych bodov ročne, až kým nedosiahne 25 %. Nie sú tým dotknuté právomoci národných regulačných orgánov, pokiaľ ide o využívanie príjmov z preťaženia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2019/943.

Tento článok sa nevzťahuje na príjem z preťaženia vyplývajúci z vnútorných hraníc ponukových oblastí v rámci členského štátu ani na príjem z preťaženia získaný pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.

2. Ak finančné prostriedky uvedené v odseku 1 tohto článku nemožno prideliť na projekty na zozname Únie, PPS ich umiestnia na osobitný interný účet podľa článku 19 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/943, kým ich nebude možné použiť buď na financovanie projektov na zozname Únie, ktoré sú relevantné pre zníženie preťaženia spojovacích vedení, alebo v prípade, že na zozname Únie nie sú k dispozícii dostatočne pripravené projekty, na financovanie alternatívnych projektov, ktoré sledujú rovnaký cieľ a sú zahrnuté do desaťročného plánu rozvoja siete, alebo kým PPS na základe najnovšej schválenej správy ENTSO-E o identifikácii potrieb infraštruktúry podľa článku 12 nepreukázu, že na hraniciach dotknutého členského štátu nie je potrebná ďalšia cezhraničná kapacita na zníženie preťaženia spojovacích vedení, a v tom prípade možno finančné prostriedky použiť na iné účely podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2019/943. PPS to v náležitých prípadoch preukázu vo svojich správach podľa článku 19 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2019/943.
- 2a. Suma finančných prostriedkov, ktoré sa majú prideliť v súlade s ods. 1 tohto článku, sa vypočítava každoročne v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 19 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2019/943. Finančné prostriedky uložené na samostatnom internom účte uvedenom v odseku 2 tohto článku musia byť identifikovateľné a prenášajú sa z jedného kalendárneho roka do nasledujúceho v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 19 ods. 4 nariadenia 2019/943.
- 2b. Ak sa finančné prostriedky pridelené po 1. januári 2031 nevynaložili na projekty na zozname Únie alebo alternatívne projekty, ktoré sledujú rovnaký cieľ a sú zahrnuté do desaťročného plánu rozvoja siete podľa odseku 2, finančné prostriedky vyčlenené v danom kalendárnom roku sa na konci ôsmeho kalendárneho roka po vyčlenení sprístupnia na použitie v súlade s článkom 19 nariadenia 2019/943. V prípade finančných prostriedkov pridelených podľa odseku 2 pred 1. januárom 2031 sa osemročné obdobie na ich uvoľnenie začína 1. januára 2031.

3. Použitie finančných prostriedkov uvedených v odseku 1:

- a) rieši medzeru vo financovaní projektov na zozname Únie, ktoré sa nachádzajú v členskom štáte, kde sa príjem z preťaženia získava, pričom sa náležite zohľadňuje očakávané financovanie prostredníctvom taríf. Finančné prostriedky sa môžu použiť aj na riešenie medzery vo financovaní projektov na zozname Únie, ktoré sa nachádzajú za hranicami uvedeného členského štátu a majú pre tento členský štát významný prínos v súlade s rozhodnutím o cezhraničnom rozdelení nákladov daného projektu pod podmienkou súhlasu regulačného orgánu dotknutého členského štátu, ako aj na úhradu investícií pokrývajúcich náklady na projekty, ktoré mali predtým štatút projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme, boli dokončené a už nie sú na zozname Únie, pokiaľ sa na pokrytie súvisiacich investičných nákladov naďalej uplatňuje príjem z preťaženia.
- b) sa transparentne uvedie v správach PPS podľa článku 19 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2019/943, ako aj v žiadostiach o rozhodnutia o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 17 ods. 4 písm. c) tohto nariadenia;
- c) zabezpečuje proporcionalitu, transparentnosť a nediskrimináciu;
- d) neohrozuje plnenie prioritných cieľov podľa článku 19 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943;
- e) nebráni realizátorom projektov v tom, aby požiadali o finančnú pomoc Únie.

4. Komisia môže prijať vykonávací akt, v ktorom stanoví vykonávacie pravidlá s cieľom podrobnejšie upresniť použitie finančných prostriedkov uvedených v odseku 1 tohto článku a podmienky, za ktorých možno na základe najnovšej schválenej správy ENTSO-E o identifikácii potrieb infraštruktúry podľa článku 12, ako sa stanovuje v odseku 3, preukázať, že na hraniciach dotknutého členského štátu nie je potrebná ďalšia cezhraničná kapacita na zníženie preťaženia spojovacích vedení podľa odseku 2 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 23a ods. 2. .
5. Agentúra do [6 mesiacov] od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia aktualizuje metodiku používania príjmov z preťaženia podľa článku 19 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2019/943 výlučne na účely tohto článku. Aktualizovaná metodika je v súlade s odsekmi 1, 2, 2a a 3 tohto článku a s vykonávacími aktmi prijatými podľa odseku 4 tohto článku.

Článok 20

Regulačné stimuly

1. Ak realizátor projektu znáša väčšie riziká pri rozvoji, výstavbe, prevádzke alebo údržbe projektu spoločného záujmu patriaceho do právomoci národných regulačných orgánov v porovnaní s rizikami obvykle spôsobenými porovnateľným projektom infraštruktúry, môžu národné regulačné orgány, alebo ak tak stanovil členský štát, iný príslušný orgán udeliť pre uvedený projekt vhodné stimuly v súlade s nariadeniami (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2024/1789 a smernicami (EÚ) 2019/944 a (EÚ) 2024/1788.

Prvý pododsek sa neuplatňuje, ak projekt spoločného záujmu využíva jednu alebo viaceré z týchto možností:

- a) výnimku z článkov 31, 32 a 33 a článku 78 ods. 7 a 9 smernice (EÚ) 2024/1788 podľa článku 78 nariadenia (EÚ) 2024/1789;
- b) výnimku z článku 19 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo článku 6, článku 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 podľa článku 63 nariadenia (EÚ) 2019/943;
- c) výnimku podľa článku 36 smernice 2009/73/ES;
- d) odchýlenie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009.

2. Národné regulačné orgány v prípade rozhodnutia o udelení stimulov uvedených v odseku 1 tohto článku zohľadnia výsledky analýzy nákladov a prínosov v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 14, a najmä pozitívne externality projektu pre región alebo celú Úniu. Národné regulačné orgány pri porovnávaní s alternatívou s menším rizikom ďalej analyzujú špecifické riziká znášané realizátormi projektov, prijaté zmierňovacie opatrenia a dôvody rizikového profilu so zreteľom na čistý pozitívny vplyv projektu. Medzi oprávnené riziká patria najmä riziká spojené s novými prenosovými technológiami tak na pevnine, ako aj na mori, riziká spojené s nedostatočnou návratnosťou nákladov a riziká súvisiace s vývojom.

3. Pri rozhodnutí o udelení stimulov sa zohľadní špecifický charakter znášaného rizika a môžu sa ním udeliť stimuly, ktoré okrem iného zahŕňajú jedno alebo viaceré z týchto opatrení:
- a) pravidlá pre anticipačné investície;
 - b) pravidlá uznávania efektívne vynaložených nákladov pred uvedením projektu do prevádzky;
 - c) pravidlá zabezpečenia ďalšej návratnosti kapitálu investovaného do projektu;
 - d) iné opatrenia, ktoré sa považujú za potrebné a vhodné.

KAPITOLA VII

Financovanie

Článok 21

Oprávnenosť projektov na finančnú pomoc Únie podľa nariadenia (EÚ) 2021/1153

1. Projekty spoločného záujmu patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v článku 27 a v prílohe II sú oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na štúdie a finančných nástrojov.
2. Projekty spoločného záujmu patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v článku 27 a v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) a bode 2 a 5 prílohy II a v kompetencii národných regulačných orgánov sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú všetky z týchto kritérií:
 - a) analýza nákladov a prínosov pre konkrétny projekt vypracovaná podľa článku 17 ods. 4 písm. a) preukáže významné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia;
 - b) pre projekt bolo vydané rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 17;
 - c) projekt nemôže byť financovaný trhom alebo prostredníctvom regulačného rámca v súlade s podnikateľským plánom a inými posúdeniami, najmä tými, ktoré vykonávajú potenciálni investori, veritelia alebo národný regulačný orgán, pričom sa pri posudzovaní potreby finančnej pomoci Únie v súvislosti s projektom zohľadní každé rozhodnutie o stimuloch a dôvodoch uvedené v článku 20 ods. 2.

3. Projekty spoločného záujmu realizované v súlade s postupom uvedeným v článku 5 ods. 7 písm. d) sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú kritériá stanovené v odseku 2 tohto článku.
4. Projekty spoločného záujmu patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v prílohe II okrem tých, ktoré sú uvedené v odseku 2, s výnimkou kategórie infraštruktúry stanovenej v bode 3 uvedenej prílohy, sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú všetky tieto kritériá:
 - a) analýza nákladov a prínosov pre konkrétny projekt vypracovaná realizátorom projektu na základe príslušnej metodiky analýzy nákladov a prínosov vypracovanej v súlade s článkom 14 preukáže významné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia;
 - b) projekt nemôže byť financovaný trhom v súlade s podnikateľským plánom vypracovaným realizátorom projektu a inými posúdeniami, najmä posúdeniami vykonanými potenciálnymi investormi, veriteľmi alebo národným regulačným orgánom;
 - c) projekt získal hodnotenie, ktoré vykonal príslušný národný orgán alebo prípadne národný regulačný orgán po konzultácii s PPS alebo príslušnými PDS z členských štátov, v ktorých má projekt významný čistý pozitívny vplyv, a ktoré jasne preukazuje významné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia, ktoré projekt vytvára, a obsahuje ich hodnotenie a poskytuje jasné dôkazy o ich nedostatočnej komerčnej životaschopnosti v súlade s analýzou nákladov a prínosov, podnikateľským plánom a posúdeniami vykonanými realizátorom projektu a potenciálnymi investormi alebo veriteľmi a v náležitých prípadoch národným regulačným orgánom.

5. Hodnotenie uvedené v odseku 4 písm. c) tohto článku vychádza zo scenára stanoveného podľa článku 11 a všetkých existujúcich analýz jeho citlivosti a zahŕňa presné hodnotenie a posúdenie efektívne vynaložených nákladov, presný opis prínosov projektu vrátane ich cezhraničného rozdelenia za jednotlivé členské štáty alebo tretie krajiny vrátane nehostiteľských krajín, opis cezhraničného rozdelenia nákladov a všetkých zdrojov financovania relevantných pre projekt a už istých.
6. Tento článok sa primerane uplatňuje na projekty vo vzájomnom záujme a balíky projektov podľa článku 18.

Projekty vo vzájomnom záujme sú oprávnené na finančnú pomoc Únie za podmienok stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1153. Pokiaľ ide o granty na práce, projekty vo vzájomnom záujme sú oprávnené na finančnú pomoc Únie za predpokladu, že spĺňajú kritériá stanovené v odseku 2 prípadne 4 tohto článku, a ak projekt prispieva k celkovým cieľom politiky Únie v oblasti energetiky a klímy.

Článok 22

Návod na používanie kritérií na udeľovanie finančnej pomoci Únie

Osobitné kritériá stanovené v článku 4 ods. 3 tohto nariadenia a parametre stanovené v článku 4 ods. 5 tohto nariadenia sa uplatňujú na účely stanovenia kritérií na udeľovanie finančnej pomoci Únie v nariadení (EÚ) 2021/1153. Na projekty spoločného záujmu, na ktoré sa vzťahuje článok 27 tohto nariadenia, sa okrem požiadaviek uvedených v článku 21 ods. 2 uplatňujú kritériá integrácie trhu, bezpečnosti dodávok, hospodárskej súťaže a udržateľnosti.

KAPITOLA VIII

Záverečné ustanovenia

Článok 23

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 ods. 4 sa Komisii udeľuje na obdobie siedmich rokov od 23. júna 2027. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto sedemročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 ods. 4 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 ods. 4 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 23a

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 24

Podávanie správ a hodnotenie

1. Komisia do 30. júna 2032 zverejní správu o realizácii projektov na zozname Únie a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade. V uvedenej správe poskytne hodnotenie:
 - a) pokroku dosiahnutého v plánovaní, rozvoji, výstavbe a uvádzaní do prevádzky projektov na zozname Únie a v relevantných prípadoch oneskorenia v realizácii a iných vzniknutých ťažkostí;

- b) finančných prostriedkov vyčlenených a vyplatených Úniou na projekty na zozname Únie v porovnaní s celkovou hodnotou financovaných projektov na zozname Únie;
- c) pokroku dosiahnutého z hľadiska integrácie obnoviteľných zdrojov energie vrátane obnoviteľných zdrojov energie na mori a zníženia emisií skleníkových plynov prostredníctvom plánovania, rozvoja, výstavby a uvádzania do prevádzky projektov na zozname Únie;
- d) pre odvetvia elektrickej energie a vodíka, vývoja úrovne prepojenia medzi členskými štátmi a zodpovedajúci vývoj cien energie;
- e) postupu vydávania povolení a účasti verejnosti, najmä:
 - i) priemernej a maximálnej celkovej dĺžky trvania postupov vydávania povolení na projekty na zozname Únie vrátane trvania každého kroku konania pred podaním žiadosti v porovnaní s harmonogramom predpokladaným v pôvodných hlavných míľnikoch uvedených v článku 10 ods. 9;
 - ii) najlepších a inovačných postupov, pokiaľ ide o účasť zainteresovaných strán;
 - iii) najlepších a inovačných postupov, pokiaľ ide o zmiernenie vplyvov na životné prostredie vrátane adaptácie na zmenu klímy počas postupov vydávania povolení a realizácie projektov;
 - iv) účinnosti schém stanovených v článku 8 ods. 3 vzhľadom na súlad s lehotami stanovenými v článku 10 ods. 1 a 2;
 - v) rýchlosti digitalizácie povoľovacích konaní;

- f) regulačného zaobchádzania, najmä:
 - i) počtu projektov spoločného záujmu alebo balíkov projektov, ku ktorým bolo vydané rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 17;
 - ii) počtu a typu projektov spoločného záujmu, ktoré dostali konkrétne stimuly podľa článku 20;
- g) účinnosti tohto nariadenia pri prispievaní k plneniu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy a k dosiahnutiu klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050.
- h) zlepšenia odolnosti cezhraničnej energetickej infraštruktúry z hľadiska fyzickej a kybernetickej bezpečnosti;
- i) zavádzanie nesieťových riešení z hľadiska počtu projektov a príslušného zvýšenia kapacity siete.
- j) použitia pridelených finančných prostriedkov podľa článku 19 ods. 1 vrátane súladu s článkom 19 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2019/943 a použitia finančných prostriedkov na projekty, ktorými sa zmiernujú systémové vplyvy preťaženia na nepriamo zasiahnuté členské štáty, na základe správ regulačných orgánov agentúry ACER podľa článku 19 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2019/943.

2. Komisia do 31. decembra 2032 zverejní správu o realizácii projektov na zozname Únie z kategórie uvedenej v ods. 5 prílohy II k tomuto nariadeniu a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade. V uvedenej správe poskytne hodnotenie:

- a) počtu projektov, ich úrovne pripravenosti a ich príspevku k zlepšeniu fyzickej a kybernetickej bezpečnosti a odolnosti cezhraničnej energetickej infraštruktúry;
- b) vplyvu novej kategórie na rozpočet a opatrení, ktoré Komisia prijala s cieľom zabezpečiť, aby finančné prostriedky pridelené na projekty v tejto kategórii nepresiahli päť percent dostupných finančných prostriedkov.

Článok 25

Preskúmanie

Komisia do 30. júna 2033 vykoná preskúmanie tohto nariadenia na základe výsledkov podávania správ a hodnotenia podľa článku 24 tohto nariadenia, ako aj monitorovania, podávania správ a hodnotenia uskutočňovaných podľa článkov 22 a 23 nariadenia (EÚ) 2021/1153.

Článok 26

Informovanosť a propagácia

Komisia prostredníctvom internetu zriadi a udržiava platformu transparentnosti ľahko prístupnú širokej verejnosti. Platformu pravidelne aktualizuje informáciami zo správ uvedených v článku 5 ods. 4, z webového sídla uvedeného v článku 9 ods. 7 a priamymi informáciami od realizátorov projektov, pokiaľ ide o projekty, ktoré už nie sú na zozname Únie. Platforma musí obsahovať tieto informácie:

- a) všeobecné, aktualizované informácie vrátane zemepisných informácií ku každému projektu na zozname Únie;
- b) plán realizácie stanovený v článku 5 ods. 1 pre každý projekt na zozname Únie a predložený spôsobom, ktorý kedykoľvek umožňuje posúdiť pokrok v jeho realizácii;
- c) hlavné očakávané prínosy a príspevok k cieľom uvedeným v článku 1 ods. 1 a náklady na projekty s výnimkou akýchkoľvek citlivých obchodných informácií;
- d) zoznam Únie;
- e) finančné prostriedky, ktoré Únia vyčlenila a vyplatila na každý projekt na zozname Únie;
- f) odkazy na vnútroštátnu príručku postupov uvedenú v článku 9;
- g) informácie a aktualizácie stavu projektov, ktoré boli na zozname Únie, ale už v ňom nie sú.

Článok 27

Výnimka pre Cyprus a Maltu týkajúca sa prepojení

1. V prípade Cypru a Malty, ktoré nie sú prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou, sa uplatňuje výnimka z článku 3, článku 4 ods. 1 písm. a) a b), článku 4 ods. 5 a z príloh I, II a III. Jedno prepojenie za každý z týchto členských štátov si zachová svoj štatút projektu spoločného záujmu podľa tohto nariadenia so všetkými príslušnými právami a povinnosťami, ak toto prepojenie:

- a) bolo k 23. júnu 2022 v štádiu prípravy alebo plánovania;
- b) dostalo štatút projektu spoločného záujmu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013³⁹;
- c) je nevyhnutné na zabezpečenie trvalého prepojenia týchto členských štátov s transeurópskou plynárenskou sieťou.

Uvedené projekty musia zabezpečiť budúcu možnosť prístupu na nové trhy s energiou vrátane vodíka.

2. Realizátori projektov poskytnú dostatočné dôkazy o tom, ako prepojenia uvedené v odseku 1 umožnia prístup na nové trhy s energiou vrátane vodíka v súlade s celkovými cieľmi politiky Únie v oblasti energetiky a klímy. Tieto dôkazy musia obsahovať posúdenie dopytu a ponuky, pokiaľ ide o vodík z obnoviteľných alebo nízkouhlíkových zdrojov, ako aj výpočet zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré umožní daný projekt.

Komisia pravidelne overuje toto posúdenie a uvedený výpočet, ako aj včasnú realizáciu projektu.

³⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

3. Okrem osobitných kritérií finančnej pomoci Únie stanovených v článku 21 sa prepojenia uvedené v odseku 1 navrhnu s cieľom zabezpečiť prístup na budúce trhy s energiou vrátane vodíka, nesmú viesť k predĺženiu životnosti aktív zemného plynu, nesmú oddialiť dekarbonizáciu hospodárstva ani zavádzanie čistých zdrojov energie a ich súvisiacej infraštruktúry, musia zabezpečiť súlad a komplementárnosť s národným energetickým a klimatickým plánom a prispievať k jeho vykonávaniu a musia zabezpečiť cezhraničnú interoperabilitu susediacich sietí. Akákoľvek oprávnenosť na finančnú pomoc Únie podľa článku 21 sa skončí 31. decembra 2031.
4. V každej žiadosti o finančnú pomoc Únie na práce sa musí jasne preukázať cieľ premeniť aktívum na špecializované vodíkové aktívum do roku 2036, ak to trhové podmienky umožňujú, a to prostredníctvom plánu s presným harmonogramom.
5. Výnimka stanovená v odseku 1 sa uplatňuje dovtedy, kým Cyprus alebo Malta nebudú priamo prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou alebo do 31. decembra 2033, podľa toho, čo nastane skôr.

Zmeny nariadenia (EÚ) 2019/942

Nariadenie (EÚ) 2019/942 sa mení takto:

1. V článku 3 ods. 2 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Na žiadosť agentúry ACER regulačné orgány, sieť ENTSO pre elektrinu, sieť ENTSO pre plyn, sieť ENNOH, regionálne koordinačné centrá, subjekt PDS EÚ, prevádzkovatelia prenosových sústav/prepravných sietí, prevádzkovatelia vodíkových sietí, nominovaní organizátori trhu s elektrinou a subjekty zriadené prevádzkovateľmi prepravných sietí zemného plynu, prevádzkovateľmi sietí pre LNG, prevádzkovateľmi zásobníkov zemného plynu alebo prevádzkovateľmi zásobníkov vodíka alebo prevádzkovateľmi vodíkových terminálov poskytnú agentúre ACER informácie na rovnakej úrovni podrobnosti potrebnej na výkon jej úloh podľa tohto nariadenia okrem prípadov, keď už agentúra ACER o takéto informácie požiadala a tieto informácie jej boli poskytnuté.“

2. V článku 11 sa písmená c) a d) nahrádzajú takto:

„c) plní povinnosti stanovené v článkoch 5, 11, 12, 14, 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...* [nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx] a v oddiele 2 bode 8 prílohy III k uvedenému nariadeniu;

d) prijíma rozhodnutia o investičných žiadostiach vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov podľa článku 17 ods. 9 nariadenia (EÚ) .../...[nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx].

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... [nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx] (Ú. v. EÚ..., ELI: ...):“.

Zmeny nariadenia (EÚ) 2019/943

Článok 48 nariadenia (EÚ) 2019/943 sa nahrádza takto:

„Článok 48

Desaťročný plán rozvoja sústavy

1. Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu uvedený v článku 30 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia vychádza z centrálneho scenára a vo vhodných prípadoch z jeho analýz citlivosti a zo správy o identifikácii systémových potrieb podľa článkov 11 a 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...* [*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*] a zahŕňa modelovanie integrovanej sústavy a posúdenie odolnosti systému. Príslušné vstupné parametre pre modelovanie centrálneho scenára a vo vhodných prípadoch jeho analýz citlivosti, ako sú predpoklady týkajúce sa cien palív a uhlíka alebo inštalácie obnoviteľných zdrojov energie, a predpoklady pre posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni vypracované podľa článku 23 tohto nariadenia by mali byť v čo najväčšej miere konzistentné.

Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu najmä:

- a) vychádza z projektov cezhraničného významu zahrnutých do národných desaťročných plánov rozvoja sústavy a národných investičných plánov s prihliadnutím na regionálne investičné plány uvedené v článku 34 ods. 1 tohto nariadenia a vychádza z aspektov plánovania siete na úrovni Únie v zmysle nariadenia (EÚ) .../...[*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*]; podlieha analýze nákladov a prínosov s použitím metodiky stanovenej v článku 14 uvedeného nariadenia;

- b) zvažuje alternatívy k rozšíreniu siete, ako sú napríklad niesieťové riešenia podľa nariadenia (EÚ) .../...[*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*] alebo nefosílna flexibilita;
- c) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné prepojenia, aj z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sústavy a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článkoch 44 a 51 smernice (EÚ) 2019/944;
- d) identifikuje investičné medzery, najmä pokiaľ ide o cezhraničné kapacity.

So zreteľom na druhý pododsek písm. d) môže byť k plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu priložený prehľad prekážok zvyšovania cezhraničnej kapacity sústavy vyplývajúcich z odlišných schvaľovacích konaní alebo postupov.

2. Agentúra ACER vypracuje stanovisko k národným desaťročným plánom rozvoja sústavy s cieľom posúdiť ich súlad s plánom rozvoja sústavy pre celú Úniu vrátane súladu s požiadavkami článku 3 ods. 6 a 7 nariadenia (EÚ) .../...[*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*]. Ak agentúra ACER zistí nesúlad medzi národným desaťročným plánom rozvoja sústavy a plánom rozvoja sústavy pre celú Úniu, do dvoch mesiacov od ich doručenia odporučí podľa potreby zmeniť národný plán rozvoja sústavy alebo plán rozvoja sústavy pre celú Úniu. Ak je takýto národný plán rozvoja sústavy vypracovaný v súlade s článkom 40a smernice (EÚ) 2019/944, agentúra ACER odporučí regulačnému orgánu, alebo ak tak stanovil členský štát, inému príslušnému orgánu zmeniť národný desaťročný plán rozvoja sústavy v súlade s článkom 40a ods. 7 uvedenej smernice a informuje o tom Komisiu.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... [nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx] (Ú. v. EÚ..., ELI: ...):“.

Zmeny nariadenia (EÚ) 2024/1789

Nariadenie (EÚ) 2024/1789 sa mení takto:

1. Článok 60 sa nahrádza takto:

„Článok 60

Plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu

1. Plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu vychádza z centrálného scenára a zo správy o identifikácii systémových potrieb podľa článkov 11 a 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...* [*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*] a zahŕňa modelovanie integrovanej vodíkovej siete, výhľad primeranosti dodávok v Európe a posúdenie odolnosti systému.

Plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu najmä:

- a) vychádza z národných plánov rozvoja vodíkovej prepravnej siete v zmysle článku 55 smernice (EÚ) 2024/1788, a z celoúniijných aspektov plánovania siete v zmysle nariadenia (EÚ) .../... [*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*];
- b) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné prepojenia, z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sietí a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článku 55 ods. 7 smernice (EÚ) 2024/1788;
- c) identifikuje investičné medzery, najmä pokiaľ ide o potrebné cezhraničné kapacity, na realizáciu prioritných koridorov pre vodík a elektrolyzéry v zmysle bodu 3 prílohy I k nariadeniu (EÚ) .../... [*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*].

Pokiaľ ide o druhý pododsek písm. c), k plánu rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu možno priložiť preskúmanie prekážok pre zvýšenie cezhraničnej kapacity siete, ktoré vyplývajú z odlišných schvaľovacích konaní alebo postupov. K takémuto preskúmaniu sa môže vo vhodných prípadoch priložiť komplexný plán na odstránenie takýchto prekážok a urýchlenie realizácie prioritných koridorov pre vodík a elektrolyzéry.

2. Agentúra ACER vypracuje v relevantných prípadoch stanovisko k národným plánom rozvoja vodíkovej prepravnej siete s cieľom posúdiť ich súlad s plánom rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu vrátane súladu s požiadavkami článku 3 ods. 6 a 7 nariadenia (EÚ) .../...[*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*]. Ak agentúra ACER zistí nesúlad medzi národným plánom rozvoja vodíkovej prepravnej siete a plánom rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu, najneskôr dva mesiace od doručenia národného plánu rozvoja vodíkovej prepravnej siete odporučí zmeniť národný plán rozvoja vodíkovej prepravnej siete alebo prípadne plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu.
3. Pri vypracúvaní plánu rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu sieť ENNOH spolupracuje so sieťou ENTSO pre elektrinu a sieťou ENTSO pre plyn, najmä pri vypracúvaní analýzy nákladov a prínosov pre energetický systém v zmysle článku 14 nariadenia (EÚ) .../...[*nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx*] a pri identifikácii nedostatkov v infraštruktúre v zmysle článku 13 uvedeného nariadenia.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... [nariadenie o TEN-E podľa návrhu COM(2025) xxxx] (Ú. v. EÚ..., ELI: ...)*.

2. Článok 61 sa nahrádza takto:

„Článok 61

Integrované plánovanie sietí na úrovni Únie

1. Počas prechodného obdobia do 1. januára 2027 ENTSO pre plyn vypracuje plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu na rok 2026 s plným zapojením prevádzkovateľov vodíkových prepravných sietí a spolu s ENNOH hneď po jeho zriadení. Plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu na rok 2026 pozostáva z dvoch samostatných kapitol, jednej pre vodík a jednej pre zemný plyn. ENTSO pre plyn bezodkladne odovzdá ENNOH všetky informácie vrátane údajov a analýz, ktoré zhromaždila počas prípravy plánov rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu do 1. januára 2027.
2. ENNOH vypracuje plán rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu na rok 2028 podľa tohto článku a článku 60.
3. ENNOH úzko spolupracuje s ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn na vypracovaní integrovaných plánov rozvoja siete pre celú Úniu podľa článkov 32 a 60 tohto nariadenia a článku 30 nariadenia (EÚ) 2019/943.
4. V prípade, že je potrebné prijať rozhodnutia na zabezpečenie efektívnosti systému v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 naprieč energetickými nosičmi, Komisia zabezpečí, aby ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn a ENNOH úzko spolupracovali.
5. Sieť ENNOH, sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENTSO pre plyn spolupracujú účinným, inkluzívnym a transparentným spôsobom, uľahčujú prijímanie rozhodnutí na základe konsenzu a vypracujú potrebné pracovné dojednania s cieľom umožniť takúto spoluprácu a zabezpečiť svoje spravodlivé zastúpenie.

Sieť ENNOH spolu so sieťou ENTSO pre elektrinu a sieťou ENTSO pre plyn môžu zriadiť pracovné skupiny na plnenie svojich povinností podľa prvého pododseku písm. a), b) a d) a zabezpečiť, aby odvetvia vodíka, elektriny a plynu boli v pracovných skupinách zastúpené spravodlivo a rovnako.

Článok 31

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na poskytovanie, pokračovanie ani úpravu finančnej pomoci udelenej Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013⁴⁰ a nariadenia (EÚ) 2021/1153.
2. Akýkoľvek proces vypracovania metodiky analýzy nákladov a prínosov, ktorý začala sieť ENTSO pre elektrinu alebo sieť ENNOH v súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) 2022/869 pred [dátum nadobudnutia účinnosti/začiatku uplatňovania tohto nariadenia], pokračuje podľa článku 14 tohto nariadenia.

Všetky kroky vykonané podľa článku 11 nariadenia (EÚ) 2022/869 sa považujú za vykonané podľa príslušných ustanovení článku 14 tohto nariadenia.

Akákoľvek metodika analýzy nákladov a prínosov pre celý energetický systém schválená Komisiou podľa článku 11 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2022/869 sa považuje za schválenú podľa článku 14 ods. 7 tohto nariadenia a zostáva v platnosti, kým sa nenahradí novou metodikou analýzy nákladov a prínosov pre celý energetický systém vypracovanou podľa článku 14 tohto nariadenia.

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>).

3. Spoločné scenáre, ktoré vypracúva sieť ENTSO pre elektrinu, sieť ENTSO pre plyn a sieť ENNOH podľa článku 12 nariadenia (EÚ) 2022/869, budú naďalej vypracúvané a schvaľované Komisiou v súlade s postupom stanoveným v uvedenom článku. Tieto spoločné scenáre sa po schválení Komisiou považujú za centrálné referenčné scenáre podľa článku 11 tohto nariadenia a zostávajú v platnosti, kým sa nenahradia novými centrálnymi referenčnými scenármi vypracovanými podľa článku 11 tohto nariadenia.
4. Príloha VII k nariadeniu (EÚ) 2022/869, v ktorej sa stanovuje [] zoznam projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme Únie, ako aj články [] nariadenia (EÚ) 2022/869 a prílohy [] k uvedenému nariadeniu sa naďalej uplatňujú na projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme uvedené v [] zozname Únie, kým sa nezačne uplatňovať delegovaný akt uvedený v článku 3 ods. 4 tohto nariadenia, ktorým sa stanovuje prvý zoznam Únie.

Článok 32

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) 2022/869 sa zrušuje. Odkazy na nariadenie (EÚ) 2022/869 sa považujú za odkazy na toto nariadenie.

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

PRIORITNÉ KORIDORY A OBLASTI ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

(podľa článku 1 ods. 1)

Toto nariadenie sa vzťahuje na tieto prioritné koridory a oblasti transeurópskej energetickej infraštruktúry:

1. PRIORITNÉ KORIDORY PRE ELEKTRINU

- 1) Severojužné prepojenia elektrických sietí v západnej Európe (NSI West Electricity): prepojenia medzi členskými štátmi regiónu a s oblasťou Stredozemia vrátane Pyrenejského polostrova, a to najmä s cieľom integrovať elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie a posilniť vnútorné infraštruktúry elektrizačných sústav, aby sa podporila integrácia trhu v regióne a ukončila izolácia Írska, zvýšila bezpečnosť dodávok a bezpečnosť siete a aby sa zabezpečilo potrebné predĺženie sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov na pevnine a posilnenie vnútroštátnej sústavy potrebné na zaistenie primeranej a spoľahlivej prenosovej sústavy a na dodávanie elektriny vyrobenej na mori vnútrozemským členským štátom.

Dotknuté členské štáty: Belgicko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Rakúsko a Portugalsko.

- 2) Severojužné prepojenia elektrických sietí v stredovýchodnej a juhovýchodnej Európe (NSI East Electricity): prepojenia a vnútorné vedenia v smere sever – juh a východ – západ, aby sa dokončil vnútorný trh, začlenila výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ukončila izolácia Cypru, zvýšila bezpečnosť dodávok a bezpečnosť siete a aby sa zabezpečilo potrebné predĺženie sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov na pevninu a posilnenie vnútroštátnej sústavy potrebné na zaistenie primeranej a spoľahlivej prenosovej sústavy a na dodávanie elektriny vyrobenej na mori vnútrozemským členským štátom.

Dotknuté členské štáty: Bulharsko, Česko, Nemecko, Chorvátsko, Grécko, Cyprus, Taliansko, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

- 3) Plán prepojenia baltského trhu s energiou v odvetví elektriny (BEMIP Electricity): prepojenia medzi členskými štátmi a vnútorné vedenia v Pobaltí s cieľom podporiť integráciu trhu a zároveň začleniť rastúci podiel energie z obnoviteľných zdrojov v regióne a zvýšiť bezpečnosť dodávok a bezpečnosť siete.

Dotknuté členské štáty: Dánsko, Nemecko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Fínsko a Švédsko.

2. PRIORITNÉ KORIDORY PRE SÚSTAVY NA MORI

- 4) Morské prenosové a distribučné sústavy v oblasti Severného mora (NSOG): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných a vo vhodných prípadoch aj vodíkových sústav na mori a súvisiace spojovacie vedenia v Severnom mori, Írskom mori, Keltskom mori, Lamanšskom prielive a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uskladňovania alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov a na zvýšenie bezpečnosti dodávok a bezpečnosti siete.

Dotknuté členské štáty: Belgicko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Francúzsko, Luxembursko, Holandsko a Švédsko.

- 5) Elektrizračné sústavy na mori v rámci plánu prepojenia baltského trhu s energiou (BEMIP offshore): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori a vo vhodných prípadoch aj rozvoj vodíkových sústav na mori a súvisiace spojovacie vedenia v Baltskom mori a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne na prepravu vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uskladňovania alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov a na zvýšenie bezpečnosti dodávok a bezpečnosti siete.

Dotknuté členské štáty: Dánsko, Nemecko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Fínsko a Švédsko.

- 6) Elektrizračné sústavy na mori na juhu a západe (SW offshore): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori a vo vhodných prípadoch aj rozvoj vodíkových sústav na mori a súvisiace spojovacie vedenia v Stredozemnom mori vrátane Cádizského zálivu a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne na prepravu vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uskladňovania alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov a na zvýšenie bezpečnosti dodávok a bezpečnosti siete.

Dotknuté členské štáty: Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Malta a Portugalsko.

- 7) Elektrizračné sústavy na mori na juhu a východe (SE offshore): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori a vo vhodných prípadoch aj rozvoj vodíkových sústav na mori a súvisiace spojovacie vedenia v Stredozemnom mori, Čiernom mori a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne na prepravu vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uskladňovania alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov a na zvýšenie bezpečnosti dodávok a bezpečnosti siete.

Dotknuté členské štáty: Bulharsko, Chorvátsko, Grécko, Taliansko, Cyprus, Rumunsko a Slovinsko.

- 8) Elektrizračné sústavy na mori v Atlantickom oceáne: rozvoj elektrizračných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizračných sústav na mori a súvisiace spojovacie vedenia vo vodách severného Atlantického oceánu na prenos elektriny z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier jej spotreby a uskladňovania a na zvýšenie cezhraničnej výmeny elektriny a na zvýšenie bezpečnosti dodávok a bezpečnosti siete.

Dotknuté členské štáty: Írsko, Španielsko, Francúzsko a Portugalsko.

3. PRIORITNÉ KORIDORY PRE VODÍK A ELEKTROLYZÉRY

- 9) Prepojenia vodíkových sietí v západnej Európe (HI West): vodíková infraštruktúra a zmena účelu využitia plynovej infraštruktúry, umožnenie vzniku integrovanej vodíkovej opornej štruktúry, ktorá priamo alebo nepriamo (prostredníctvom prepojenia s treťou krajinou) spája krajiny regiónu a rieši ich špecifické infraštruktúrne potreby v oblasti vodíka, pričom prispieva k vzniku celoúnijnej siete na prepravu vodíka v Únii.

Elektrolyzéry: podpora zavádzania riešení premeny elektriny na plyn, ktorých cieľom je umožniť zníženie emisií skleníkových plynov a prispieť k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke systému a inteligentnej integrácii energetického systému v Únii.

Dotknuté členské štáty: Belgicko, Česko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Rakúsko a Portugalsko.

- 10) Prepojenia vodíkových sietí v stredovýchodnej a juhovýchodnej Európe (HI East): vodíková infraštruktúra a zmena účelu využitia plynovej infraštruktúry, umožnenie vzniku integrovanej vodíkovej opornej štruktúry, ktorá priamo alebo nepriamo (prostredníctvom prepojenia s treťou krajinou) spája krajiny regiónu a rieši ich špecifické infraštruktúrne potreby v oblasti vodíka, pričom prispieva k vzniku celoúnijnej siete na prepravu vodíka v Únii.

Elektrolyzéry: podpora zavádzania riešení premeny elektriny na plyn, ktorých cieľom je umožniť zníženie emisií skleníkových plynov a prispieť k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke systému a inteligentnej integrácii energetického systému v Únii.

Dotknuté členské štáty: Bulharsko, Česko, Nemecko, Grécko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

- 11) Plán prepojenia baltského trhu s energiou v odvetví vodíka (BEMIP Hydrogen): vodíková infraštruktúra a zmena účelu využitia plynovej infraštruktúry, umožnenie vzniku integrovanej vodíkovej opornej štruktúry, ktorá priamo alebo nepriamo (prostredníctvom prepojenia s treťou krajinou) spája krajiny regiónu a rieši ich špecifické infraštruktúrne potreby v oblasti vodíka, pričom prispieva k vzniku celoúnijnej siete na prepravu vodíka v Únii.

Elektrolyzéry: podpora zavádzania riešení premeny elektriny na plyn, ktorých cieľom je umožniť zníženie emisií skleníkových plynov a prispieť k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke systému a inteligentnej integrácii energetického systému v Únii.

Dotknuté členské štáty: Dánsko, Nemecko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Fínsko a Švédsko.

4. PRIORITNÉ TEMATICKÉ OBLASTI

- 12) Zavádzanie inteligentných elektrizačných sústav: zavedenie inteligentných sieťových technológií v celej Únii s cieľom efektívne integrovať správanie a činnosti všetkých užívateľov pripojených do elektrizačnej sústavy, najmä výrobu veľkých objemov elektriny z obnoviteľných alebo distribuovaných zdrojov energie a reakciu na strane spotreby, uskladňovanie energie, elektrické vozidlá a iné zdroje flexibility, a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, zníženie energetickej izolácie, podpora inovačných a iných riešení zahŕňajúcich aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a významný príspevok k udržateľnosti ostrovného energetického systému a energetického systému Únie.

Dotknuté členské štáty: všetky.

- 13) Cezhraničná sieť pre oxid uhličitý: rozvoj infraštruktúry na prepravu a uskladňovanie oxidu uhličitého medzi členskými štátmi a so susednými tretími krajinami s ohľadom na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého zachyteného z priemyselných zariadení na účely trvalého geologického ukladania, ako aj využívania oxidu uhličitého na syntetické palivové plyny, čo vedie k trvalej neutralizácii oxidu uhličitého.

Dotknuté členské štáty: všetky.

PRÍLOHA II

KATEGÓRIE ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Kategórie energetickej infraštruktúry rozvíjané s cieľom realizovať priority energetickej infraštruktúry stanovené v prílohe I sú tieto:

- 1) pokiaľ ide o elektrinu:
 - a) nadzemné prenosové vedenia vysokého a veľmi vysokého napätia, ktoré sú cezhraničné alebo v rámci územia členského štátu vrátane výhradnej hospodárskej zóny, ak sú určené pre napätie 220 kV alebo viac, a podzemné a podmorské prenosové káble, ak sú určené pre napätie 150 kV alebo viac. V prípade členských štátov a malých izolovaných sústav s celkovou prenosovou sústavou s nižším napätím sa tieto prahové hodnoty napätia rovnajú najvyššej úrovni napätia v ich príslušných elektrizačných sústavách;
 - b) každé zariadenie alebo vybavenie, ktoré patrí do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v písmene a) a umožňuje prenos elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori z lokalít výroby elektriny na mori (energetická infraštruktúra pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov na mori);
 - c) individuálne alebo zoskupené zariadenia na uskladňovanie energie používané na trvalé alebo dočasné uskladňovanie energie v nadzemnej alebo podzemnej infraštruktúre alebo geologických úložiskách, pokiaľ sú priamo prepojené s vysokonapäťovými prenosovými alebo distribučnými vedeniami.

- d) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systémov uvedených v písmenách a), b) a c) vrátane vybavenia alebo zariadení na účely ochrany, odolnosti, monitorovania, ovládania a digitalizácie na všetkých napäťových úrovniach a v rozvodniach;
- f) každé vybavenie alebo zariadenie, ktoré je nevyhnutné pre existujúce prvky siete vysokého a veľmi vysokého napätia na bezpečnú a efektívnu prevádzku systémov a ktoré predstavuje vybavenie alebo zariadenie na monitorovanie, ovládanie a digitalizáciu;
- g) inteligentné elektrizačné sústavy: každé zariadenie alebo vybavenie, digitálne systémy a komponenty integrujúce informačné a komunikačné technológie (IKT) prostredníctvom operačných digitálnych platforiem, kontrolných systémov a snímacích technológií na úrovni prenosovej sústavy aj na úrovni distribučnej sústavy vysokého napätia a veľmi vysokého napätia, ktoré sa zameriavajú na zabezpečenie efektívnejšej a inteligentnejšej prenosovej a distribučnej elektrickej siete, zvýšenej kapacity na integráciu nových foriem výroby, uskladňovania a spotreby energie a uľahčenie nových obchodných modelov a trhových štruktúr vrátane investícií na ostrovoch a do ostrovných systémov s cieľom znížiť energetickú izoláciu, podporovať inovačné a iné riešenia zahŕňajúce aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy a na jej cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a významne prispieť k udržateľnosti ostrovného energetického systému a energetického systému Únie;

- h) sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov: každé vybavenie alebo zariadenie, ktoré patrí do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v písmene a) a ktoré má dvojakú funkciu: prepojenie a systém pre pripojenie sústav na mori z lokalít výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori do dvoch alebo viacerých členských štátov a tretej krajiny vrátane predĺženia tohto zariadenia na pevnine až po prvú rozvodňu v prenosovej sústave na pevnine, ako aj každé príslušné zariadenie alebo vybavenie na mori nevyhnutné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov a potrebné rozvodne, ak zároveň zabezpečujú interoperabilitu technológií a okrem iného aj kompatibilitu na rozhraní rôznych technológií;

2) pokiaľ ide o vodík:

- a) potrubia na prepravu vodíka, najmä vysokotlakové, vrátane plynárenskej infraštruktúry so zmeneným účelom, ktoré umožňujú prístup viacerým užívateľom siete na transparentnom a nediskriminačnom základe;
- b) zásobníky, ktoré sú napojené na vysokotlakové vodíkové potrubia uvedené v písmene a);
- c) zariadenia na príjem, uskladňovanie a spätné splynovanie alebo dekompresiu skvapalneného vodíka alebo vodíka, ktorý je súčasťou iných chemických látok, s cieľom vtlačiť v príslušných prípadoch vodík do siete;
- d) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vodíkoveho systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc.

Ktorékoľvek zo zariadení uvedených v písmenách a) až d) môže byť novovybudovaným zariadením alebo zariadením prebudovaným zo zemného plynu na vodík, alebo môže byť kombináciou oboch;

3) pokiaľ ide o elektrolyzéry:

a) elektrolyzéry, ktoré:

i) majú kapacitu najmenej 150 MW zabezpečenú jedným elektrolyzérom alebo súpravou elektrolyzéro, ktoré tvoria jeden koordinovaný projekt, a

ii) výroba spĺňa podmienky na označenie ako nízkouhlíkový vodík v súlade so smernicou (EÚ) 2024/1788 v prípade nízkouhlíkového vodíka alebo paliva z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 a

iii) majú sieťovú funkciu pre elektrickú aj vodíkovú sieť, najmä s ohľadom na celkovú flexibilitu systému a celkovú systémovú efektívnosť oboch sietí;

b) súvisiace vybavenie vrátane potrubných pripojení k sieti;

4) pokiaľ ide o oxid uhličitý:

a) špecializované potrubia okrem potrubí ťažobnej siete používané na prepravu oxidu uhličitého z viac ako jedného zdroja na účely trvalého geologického uloženia oxidu uhličitého podľa smernice 2009/31/ES;

b) pevné zariadenia na skvapalňovanie a dočasné uloženie oxidu uhličitého a konvertory oxidu uhličitého so zreteľom na jeho ďalšiu prepravu potrubím a vo vyhradených druhoch dopravy, ako sú lode, nákladné člny, nákladné vozidlá a vlaky;

- c) bez toho, aby bol dotknutý akýkoľvek zákaz geologického ukladania oxidu uhličitého v členskom štáte, povrchové a vtláčacie zariadenia spojené s infraštruktúrou v rámci geologickej jednotky, ktorá sa v súlade so smernicou 2009/31/ES používa na trvalé geologické ukladanie oxidu uhličitého, ak nezahŕňajú používanie oxidu uhličitého na zvýšenie výťažnosti uhl'ovodíkov a sú potrebné na umožnenie cezhraničnej prepravy a ukladania oxidu uhličitého;
 - d) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na náležitú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku daného systému vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov.
- 5) Pokiaľ ide o bezpečnosť, odolnosť a opravy existujúcej elektrickej infraštruktúry:
- (a) každé vybavenie alebo zariadenie vrátane súvisiacich prác nevyhnutne potrebných na jeho sprevádzkovanie, ktoré je osobitne navrhnuté na zabezpečenie ochrany a odolnosti existujúcich kritických prvkov siete podľa nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo spojovacích vedení medzi Maltou a Talianskom, alebo spojovacích vedení medzi aspoň jedným členským štátom a zmluvnou stranou Energetického spoločenstva alebo treťou krajinou, je k nim priamo fyzicky pripojené a je nevyhnutné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systémov;
 - (b) každý kritický komponent alebo zariadenie vrátane súvisiacich prác, ktoré sú osobitne určené na núdzovú nápravu škôd vyplývajúcich z úmyselnej rušivej udalosti, alebo regionálne núdzové rezervy takýchto kritických komponentov na existujúcich kritických prvkoch siete podľa nariadenia (EÚ) 2019/943, ktoré boli predtým financované z Nástroja na prepájanie Európy alebo ktoré sú podmorskými infraštruktúrami ako súčasť cezhraničnej kritickej vysokonapäťovej elektrickej siete vedúcimi cez medzinárodné vody a s kapacitou aspoň 350 MW, alebo na spojovacích vedeniach medzi Maltou a Talianskom alebo na spojovacích vedeniach medzi aspoň jedným členským štátom a zmluvnou stranou Energetického spoločenstva alebo treťou krajinou za predpokladu, že takýto komponent:

- i) je určený na rýchle použitie s cieľom zabezpečiť kontinuitu prevádzky a včasné obnovenie prenosovej kapacity;
- ii) je určený na to, aby po svojom použití dočasne alebo trvalo tvoril súčasť opravenej infraštruktúry;
- iii) sa poskytuje na účely núdzových opráv a nie je primárne určený na bežnú údržbu, plánovanú výmenu alebo pravidelnú modernizáciu infraštruktúry;
- iv) nepredstavuje komponenty, vybavenie alebo materiál čisto logistickej povahy a
- v) je nevyhnutný na bezpečnú, zabezpečenú a účinnú prevádzku systémov.

V nadväznosti na úmyselné rušivé udalosti Komisia vo vhodných prípadoch a ak je to potrebné na zaistenie bezpečnej, zabezpečenej a účinnej prevádzky systému alebo včasnej obnovy prenosovej kapacity posúdi, či by sa podpora takýchto opráv mala poskytovať v rámci Nástroja na prepájanie Európy. Financovanie opravy uvedených kritických prvkov siete musí byť výnimočné a poskytuje sa len vtedy, ak nie je k dispozícii dostatočné alternatívne financovanie. V tomto prípade sa do troch mesiacov vyhlási samostatná výzva na predkladanie projektov spoločného záujmu v oblasti opráv a projekty týkajúce sa opráv musia mať možnosť požiadať o štatút projektu spoločného záujmu. Keď táto osobitná výzva vedie k projektu spoločného záujmu, ktorý potrebuje financovanie z Nástroja na prepájanie Európy, do troch mesiacov sa vyhlási osobitná výzva na financovanie z uvedeného nástroja.

PRÍLOHA III

REGIONÁLNE ZOZNAMY PROJEKTOV

1. PRAVIDLÁ PRE SKUPINY

- 1) Pokiaľ ide o energetickú infraštruktúru, ktorá patrí do právomoci národných regulačných orgánov, každá skupina sa skladá zo zástupcov členských štátov, národných regulačných orgánov, PPS, ako aj Komisie, agentúry, subjektu PDS EÚ a buď siete ENTSO pre elektrinu alebo siete ENNOH.

V prípade ostatných kategórií energetickej infraštruktúry sa každá skupina skladá z Komisie a zo zástupcov členských štátov a realizátorov projektov, ktorých sa týka každá z príslušných priorít stanovených v prílohe I.

- 2) V závislosti od počtu kandidátskych projektov na zaradenie do zoznamu Únie, nedostatkov v regionálnej infraštruktúre a vývoja na trhu sa skupiny a rozhodovacie orgány skupín môžu podľa potreby rozdeliť, zlúčiť alebo stretnúť v rôznych zloženiach, aby prediskutovali otázky spoločné pre všetky skupiny prostredníctvom skupiny TEN-E alebo týkajúce sa výlučne konkrétnych regiónov. Tieto záležitosti môžu zahŕňať otázky relevantné pre medziregionálnu konzistentnosť alebo určitý počet navrhovaných projektov zahrnutých do návrhov regionálnych zoznamov, pri ktorom hrozí, že sa stane nezvládnuteľným.
- 3) Každá skupina si zorganizuje prácu v súlade s úsilím o regionálnu spoluprácu podľa článkov 31 a 65 nariadenia (EÚ) 2024/1789, článku 80 smernice (EÚ) 2024/1788, článku 34 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článku 61 smernice (EÚ) 2019/944 a inými existujúcimi štruktúrami regionálnej spolupráce.
- 4) Každá skupina, s ohľadom na účely implementácie príslušných prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry určených v prílohe I, pozve realizátora projektu, ktorý je potenciálne oprávnený, aby bol vybratý ako projekt spoločného záujmu alebo projekt vo vzájomnom záujme, ako aj zástupcov národných orgánov verejnej správy, regulačných orgánov, občianskej spoločnosti a PPS z tretích krajín.

- 5) V prípade prioritných koridorov energetickej infraštruktúry stanovených v oddiele 2 prílohy I každá skupina podľa potreby prizve zástupcov vnútrozemských členských štátov, príslušných orgánov, národných regulačných orgánov a PPS.
- 6) Každá skupina podľa potreby pozve na zasadnutia organizácie zastupujúce príslušné zainteresované strany vrátane zástupcov z tretích krajín – a v prípade potreby priamo zainteresované strany – vrátane výrobcov, prevádzkovateľov distribučných sústav/sietí, dodávateľov, spotrebiteľov, zástupcov miestneho obyvateľstva a organizácií na ochranu životného prostredia so sídlom v Únii, aby poskytli svoje špecifické odborné znalosti. Každá skupina usporiada vypočutia alebo konzultácie, ak sú relevantné pre splnenie jej úloh.
- 7) Pokiaľ ide o zasadnutia skupín, Komisia uverejní na platforme prístupnej zainteresovaným stranám interné pravidlá, aktualizovaný zoznam členských organizácií, pravidelne aktualizované informácie o pracovnom pokroku, programy zasadnutí, ako aj zápisnice zo zasadnutí, ak sú k dispozícii. Rokovania rozhodovacích orgánov skupín a poradie projektov v súlade s článkom 4 ods. 5 sú dôverné. Všetky rozhodnutia týkajúce sa fungovania a práce skupín sa prijímajú konsenzom medzi členskými štátmi a Komisiou.
- 8) Komisia, agentúra a skupiny sa usilujú o konzistentnosť medzi skupinami. Komisia a agentúra v relevantných prípadoch zabezpečia na tento účel výmenu informácií o všetkej činnosti medziregionálneho záujmu medzi príslušnými skupinami.
- 9) Účasť národných regulačných orgánov a agentúry v skupinách nesmie ohroziť plnenie ich cieľov a povinností, ktoré im vyplývajú z tohto nariadenia alebo nariadenia (EÚ) 2019/942, článkov 77, 78 a 79 smernice (EÚ) 2024/1788 a článkov 58, 59 a 60 smernice (EÚ) 2019/944.

2. POSTUP ZOSTAVOVANIA REGIONÁLNYCH ZOZNAMOV

- 1) Realizátori projektu potenciálne oprávneného na výber ako projekt na zozname Únie, ktorí chcú získať uvedený štatút, predložia skupine žiadosť o výber projektu do zoznamu Únie, ktorá obsahuje:
 - a) posúdenie ich projektov s ohľadom na ich príspevok k splneniu priorít stanovených v prílohe I;
 - b) uvedenie príslušnej kategórie projektu stanovenej v prílohe II;
 - c) analýzu plnenia príslušných kritérií stanovených v článku 4;
 - d) pokiaľ ide o projekty, ktoré dosiahli dostatočné štádium pripravenosti, analýzu nákladov a prínosov, ktorá je v súlade s metodikami podľa článku 14 a ktorú pre kategórie energetickej infraštruktúry týkajúce sa elektriny, na ktoré sa vzťahuje bod 1 písm. a), b), c), d), f) a h) prílohy II, vodíka, na ktoré sa vzťahuje bod 2 prílohy II, a elektrolyzérov, na ktoré sa vzťahuje bod 3 prílohy II, vykonala sieť ENTSO pre elektrinu, prípadne sieť ENNOH, a to v rámci desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu;
 - e) informácie o ich konečných užívateľoch výhod a ich vnútornej vlastnickej štruktúry, ktoré Komisia a členovia rozhodovacieho orgánu na vysokej úrovni na riadne odôvodnenú žiadosť realizátorov projektu považujú za dôverné, ak ide o obchodné tajomstvo/obchodné informácie;

f) v prípade projektov vo vzájomnom záujme nezáväznú dohodu týkajúcu sa projektu medzi vládami priamo dotknutých krajín alebo ich podporné listy, v ktorých vyjadrujú výslovnú podporu projektu a v prípade tretej krajiny potvrdzujú svoj výslovný záväzok dodržiavať podobný harmonogram urýchlenej realizácie a iné politické a regulačné podporné opatrenia, aké sa uplatňujú na projekty spoločného záujmu v Únii podľa článku 4 ods. 2 písm. f), a v prípade kategórií energetickej infraštruktúry týkajúcich sa elektriny, na ktoré sa vzťahuje bod 1 písm. a), d) alebo h), predbežnú štúdiu bezpečnosti a stability siete od prevádzkovateľov prenosových sústav potvrdzujúcu, že projekt možno plne integrovať do elektrických sietí dotknutých krajín;

g) všetky ostatné príslušné informácie pre hodnotenie projektu.

- 2) Projekty na zozname Únie, ktoré získali regulačné schválenie alebo konečné investičné rozhodnutie poskytujúce dostatočnú záruku výstavby projektu, alebo projekty, ktorých výstavba prebieha a ktoré vykazujú dostatočný pokrok vo svojej výročnej správe požadovanej podľa článku 5, zostávajú na zozname Únie a nemusia sa za ne opätovne predkladať informácie podľa písmen a) až f) bodu 1, okrem prípadu, ak členský štát, ktorého územia sa projekt týka, neschváli zaradenie projektu podľa článku 3 ods. 3 písm. a). Všetci príjemcovia zabezpečia dôvernú povahu citlivých obchodných informácií.

- 3) Navrhované projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme v oblasti prenosu a uskladňovania elektriny, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a prípadne h) prílohy II k tomuto nariadeniu, sú súčasťou najnovšieho dostupného desaťročného plánu rozvoja elektrizačnej sústavy pre celú Úniu, ktorý vypracovala sieť ENTSO pre elektrinu podľa článku 30 nariadenia (EÚ) 2019/943. Navrhované projekty spoločného záujmu v oblasti prenosu elektriny, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bodoch 1 písm. b) a h) prílohy II k tomuto nariadeniu, sú v súlade s rozvojom integrovanej siete na mori a posilneniami sústavy podľa článku 15 ods. 2 tohto nariadenia.
- 4) Navrhované projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme v oblasti vodíka, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bodoch 2 a 3 prílohy II k tomuto nariadeniu, sú súčasťou najnovšieho dostupného desaťročného plánu rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu, ktorý vypracovala sieť ENNOH podľa článku 60 nariadenia (EÚ) 2024/1789.
- 5) Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH vydajú do 30. júna 2027 a následne pre všetky desaťročné plány rozvoja siete pre celú Úniu aktualizované usmernenia na začlenenie projektov do svojich desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu uvedených v bodoch 3 a 4 s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie a transparentnosť procesu. V prípade všetkých projektov na zozname Únie, ktorý je v tom čase platný, sa v usmerneniach stanoví zjednodušený proces zaradenia do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu, pričom sa zohľadní dokumentácia a údaje, ktoré už boli predložené počas predchádzajúcich procesov desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, pokiaľ dokumentácia a údaje, ktoré už boli predložené, sú stále platné.
- Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH pred uverejnením konečných usmernení konzultujú s Komisiou a agentúrou svoje príslušné návrhy usmernení na začlenenie projektov do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu a náležite zohľadnia odporúčania Komisie a agentúry.

- 6) Sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH predložia skupine TEN-E informácie o tom, ako uplatnili usmernenia na posúdenie začlenenia do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.
- 7) Navrhované projekty na prepravu a skladovanie oxidu uhličitého patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 4 prílohy II sa predložia ako súčasť plánu vypracovaného najmenej dvoma členskými štátmi na účely rozvoja cezhraničnej infraštruktúry na prepravu a ukladanie oxidu uhličitého, ktorý Komisii predkladajú dotknuté členské štáty alebo nimi určené subjekty.
- 8) Národné regulačné orgány a agentúra v prípade projektov, ktoré patria do ich právomoci, s prihliadnutím na regionálnu spoluprácu podľa článku 80 smernice (EÚ) 2024/1788 a článku 61 smernice (EÚ) 2019/944 kontrolujú dôsledné uplatňovanie kritérií a metodiky analýzy nákladov a prínosov pre jednotlivé projekty podľa článku 14 tohto nariadenia a hodnotia cezhraničný význam projektov a pokrok dosiahnutý v prípade projektov na zozname Únie, pričom zohľadňujú správy predložené podľa článku 5 ods. 4 tohto nariadenia. Svoje hodnotenie predkladajú skupine. Komisia zabezpečí, aby sa kritériá a metodiky uvedené v článku 4 tohto nariadenia a v prílohe IV uplatňovali harmonizovaným spôsobom s cieľom zaručiť konzistentnosť vo všetkých regionálnych skupinách.
- 9) V prípade všetkých projektov, na ktoré sa nevzťahuje bod 8 tejto prílohy, Komisia vyhodnotí uplatňovanie kritérií stanovených v článku 4 tohto nariadenia. Komisia takisto zohľadní potenciál budúceho rozšírenia o ďalšie členské štáty. Komisia predkladá svoje hodnotenie skupine. V prípade projektov, ktoré žiadajú o štatút projektu vo vzájomnom záujme, sa zástupcovia tretích krajín a regulačné orgány vyzvú na predloženie posúdenia.

- 10) Každý členský štát v prípade, že sa navrhovaný projekt nevzťahuje na jeho územie, ale môže mať naň potenciálny jasný pozitívny vplyv alebo potenciálny významný účinok – napr. na životné prostredie alebo na fungovanie energetickej infraštruktúry na jeho území –, môže predložiť skupine svoje stanovisko, v ktorom uvedie svoje obavy.
- 11) Skupina na požiadanie členského štátu skupiny preskúma opodstatnené dôvody, ktoré členský štát predložil v súlade s článkom 3 ods. 3 a ktoré ho vedú k tomu, aby neschválil projekt, ktorý sa vzťahuje na jeho územie.
- 12) Skupina posúdi, či sa v prípade stanovenia potrieb regionálnej infraštruktúry a každého z kandidátskych projektov uplatňuje zásada prvoradosti energetickej efektívnosti. Skupina považuje za prioritné riešenia, ako sú sieťové riešenia, riadenie strany dopytu, nefosílna flexibilita, riešenia trhového režimu, zavádzanie digitálnych riešení a obnova budov, ak sú tieto riešenia považované za nákladovo efektívnejšie z hľadiska celého systému než výstavba novej infraštruktúry na strane ponuky.
- 13) Skupina sa schádza, aby preskúmala navrhované projekty na základe transparentného hodnotenia projektov a podľa kritérií stanovených v článku 4 a zostavila ich poradie, pričom zohľadňuje hodnotenie národných regulačných orgánov alebo hodnotenie Komisie v prípade projektov, ktoré nepatria do právomoci národných regulačných orgánov.

- 14) Rozhodovací orgán každej skupiny prijme konečný zoznam navrhovaných projektov najneskôr dva mesiace pred dátumom prijatia zoznamu Únie *článok 22*, pričom dodrží ustanovenia uvedené v článku 3 ods. 3, ktoré sú založené na návrhu skupín, a zohľadní hodnotenie národných regulačných orgánov a agentúry a hodnotenie Komisie v prípade projektov, ktoré nepatria do právomoci národných regulačných orgánov navrhnutých v súlade s bodom 9, a poradenstvo Komisie zamerané na zvládnutelný celkový počet projektov na zozname Únie, najmä na vnútroštátnych hraniciach, v súvislosti s konkurenčnými alebo potenciálne konkurenčnými projektmi. Rozhodovacie orgány skupín predkladajú konečné zoznamy Komisii spolu so všetkými stanoviskami, ako sa uvádza v bode 10.
- 15) Ak by na základe návrhov zoznamov celkový počet navrhovaných projektov na zozname Únie prekročil zvládnutelnú hranicu, Komisia každej dotknutej skupine poradí nezahrnúť do zoznamu projekty, ktoré príslušná skupina zaradila najnižšie v rámci poradia stanoveného v súlade s článkom 4 ods. 5

PRÍLOHA IV

PRAVIDLÁ A UKAZOVATELE TÝKAJÚCE SA KRITÉRIÍ PRE PROJEKTY

- 1) Projekt spoločného záujmu so značným cezhraničným vplyvom je projekt na území členského štátu a musí spĺňať tieto podmienky:
 - a) pokiaľ ide o projekty prenosu elektriny, na ktoré sa vzťahuje bod 1 písm. a), b) a d) prílohy II, projekt zvyšuje čistú prenosovú kapacitu v porovnaní so situáciou bez uvedenia projektu do prevádzky najmenej o 400 megawattov (MW) na hranici daného členského štátu s jedným alebo viacerými inými členskými štátmi alebo najmenej o 50 % čistej prenosovej kapacity na hranici daného členského štátu s ktorýmkoľvek iným členským štátom; ;
 - aa) pokiaľ ide o projekty prenosu elektriny, na ktoré sa vzťahuje bod 1 písm. f) prílohy II, projekt zvyšuje čistú prenosovú kapacitu na hranici daného členského štátu s inými členskými štátmi najmenej o 200 megawattov (MW) v porovnaní so situáciou bez uvedenia projektu do prevádzky;
 - b) pokiaľ ide o projekty akéhokoľvek zariadenia alebo vybavenia, na ktoré sa vzťahuje bod 5 písm. a) prílohy II, musia sa realizovať na existujúcich kritických prvkoch siete v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 69 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo na spojovacích vedeniach medzi Maltou a Talianskom, musia byť zahrnuté ako súčasť opatrení vymedzených v plánoch rizikovej pripravenosti vypracovaných členskými štátmi podľa nariadenia o rizikovej pripravenosti na riešenie rizík pre energetickú bezpečnosť a musí sa nimi zvýšiť energetická bezpečnosť aspoň v dvoch členských štátoch;

- bb) pokiaľ ide o projekty týkajúce sa akéhokoľvek zariadenia alebo vybavenia, na ktoré sa vzťahuje bod 5 písm. b) prílohy II, riešia sa nimi riziká pre energetickú bezpečnosť, zapájajú sa do nich aspoň dvaja prevádzkovatelia prenosových sústav z najmenej dvoch členských štátov a zvyšuje sa nimi energetická bezpečnosť aspoň v dvoch členských štátoch, ako sa uvádza v plánoch rizikovej pripravenosti vypracovaných členskými štátmi podľa nariadenia o rizikovej pripravenosti;
- c) v prípade projektov uskladňovania elektriny, na ktoré sa vzťahuje bod 1 písm. c) prílohy II, projekt zabezpečuje inštalovanú kapacitu najmenej 225 MW a má uskladňovaciu kapacitu, ktorá umožňuje čistú ročnú výrobu elektriny v objeme 250 gigawatthodín/rok;
- d) v prípade projektov inteligentných elektrizačných sústav, na ktoré sa vzťahuje bod 1 písm. g) prílohy II, je projekt navrhnutý pre zariadenie a vybavenie na úrovni veľmi vysokého napätia a vysokého napätia a zahŕňa PPS, PPS a PDS alebo PDS z najmenej dvoch členských štátov. Projekt môže zahŕňať len PDS za predpokladu, že pochádzajú aspoň z dvoch členských štátov, a za predpokladu, že je zabezpečená interoperabilita. Projekt musí spĺňať najmenej dve z týchto kritérií: zahŕňa 50 000 užívateľov, výrobcov, spotrebiteľov alebo výrobcov-spotrebiteľov elektrickej energie, zachytáva oblasť spotreby v objeme najmenej 300 gigawatthodín/rok, aspoň 20 % spotreby elektrickej energie spojennej s projektom pochádza z variabilných obnoviteľných zdrojov, alebo projekt znižuje energetickú izoláciu neprepojených sústav v jednom alebo viacerých členských štátoch. Projekt nemusí zahŕňať fyzickú spoločnú hranicu. V prípade projektov týkajúcich sa malých izolovaných sústav v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 42 smernice (EÚ) 2019/944 vrátane ostrovov sa tieto úrovne napätia rovnajú najvyššej úrovni napätia v príslušnej elektrizačnej sústave;

- e) pokiaľ ide o prepravu vodíka, projekt umožňuje prepravu vodíka cez hranice dotknutého členského štátu alebo zvyšuje existujúcu cezhraničnú kapacitu prepravy vodíka na hranici medzi dvoma členskými štátmi najmenej o 10 % v porovnaní so situáciou pred uvedením projektu do prevádzky a projekt dostatočne preukazuje, že je podstatnou súčasťou plánovanej cezhraničnej vodíkovej siete, a poskytuje dostatočný dôkaz o existujúcich plánoch a spolupráci so susednými krajinami a s prevádzkovateľmi sietí alebo, v prípade projektov znižujúcich energetickú izoláciu neprepojených sústav v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, cieľom projektu je priamo alebo nepriamo zásobovať aspoň dva členské štáty;
- f) v prípade zariadení na skladovanie alebo príjem vodíka uvedených v bode 2 prílohy II je cieľom projektu priamo alebo nepriamo zásobovať aspoň dva členské štáty;
- g) v prípade elektrolyzérov projekt zabezpečuje najmenej 150 MW inštalovaného výkonu, ktorý poskytuje jeden elektrolyzátor alebo súbor elektrolyzátorov, ktoré tvoria jeden koordinovaný projekt, a prináša priamy alebo nepriamy úžitok najmenej dvom členským štátom;
- h) v prípade prenosu elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori je projekt navrhnutý tak, aby sa elektrina prepravovala z lokalít výroby elektriny na mori s výkonom aspoň 500 MW, a umožňuje prenos elektriny do sústav konkrétneho členského štátu na pevnine alebo na mori, čím sa zvýši objem elektriny z obnoviteľných zdrojov dostupnej na vnútornom trhu. Projekt sa realizuje najmä v oblastiach s nízkou penetráciou elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori a preukáže významný pozitívny vplyv na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy a jej cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050;
- i) v prípade projektov oxidu uhličitého sa projekt využíva na prepravu a – v príslušných prípadoch – na ukladanie oxidu uhličitého pochádzajúceho aspoň z dvoch členských štátov.

- 2) Projekt vo vzájomnom záujme s významným cezhraničným vplyvom spĺňa tieto podmienky:
- a) v prípade projektov vo vzájomnom záujme týkajúcich sa kategórie uvedenej v bode 1 písm. a), d) a h) prílohy II projekt zvyšuje čistú prenosovú kapacitu na hranici daného členského štátu s treťou krajinou a prináša významné výhody aspoň dvom krajinám, ktorých sa projekt priamo alebo nepriamo týka;
 - b) v prípade projektov vo vzájomnom záujme v kategórii uvedenej v bode 2 písm. a) prílohy II projekt v oblasti vodíka umožňuje prepravu vodíka cez hranice členského štátu s treťou krajinou a preukázateľne prináša významné prínosy aspoň dvom krajinám, ktorých sa projekt priamo alebo nepriamo týka;
 - c) v prípade projektov vo vzájomnom záujme v kategórii uvedenej v bode 4 prílohy II sa projekt môže využiť na prepravu a ukladanie oxidu uhličitého aspoň v dvoch členských štátoch a jednej tretej krajine.
 - d) pokiaľ ide o projekty vo vzájomnom záujme súvisiace s kategóriou uvedenou v bode 5 prílohy II, musia sa realizovať na existujúcich spojovacích vedeniach medzi Úniou a zmluvnými stranami Energetického spoločenstva alebo tretími krajinami, musia zvýšiť energetickú bezpečnosť aspoň v jednom členskom štáte a jednej zmluvnej strane Energetického spoločenstva alebo tretej krajine, musia byť zahrnuté do plánov rizikovej pripravenosti vypracovaných dotknutými členskými štátmi podľa nariadenia o rizikovej pripravenosti a musia do nich byť zapojení aspoň dvaja prevádzkovatelia prenosových sústav aspoň z jedného členského štátu a jednej zmluvnej strany Energetického spoločenstva alebo tretej krajiny.

- 3) Pokiaľ ide o projekty, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a h) prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) zníženie emisií skleníkových plynov najmä prenosom elektriny vyrobenej z variabilných obnoviteľných zdrojov energie do hlavných centier spotreby a úložísk meraný podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja siete pre celú Úniu, a to najmä:
 - i) v prípade prenosu elektriny podľa bodu 1 písm. a), b), d), f) a h) prílohy II odhadom objemu výrobnnej kapacity z obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkových zdrojov energie (podľa technológie, v MW), ktorá je pripojená a prenášaná zásluhou projektu, v porovnaní s objemom plánovanej celkovej výrobnnej kapacity z uvedených druhov obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov energie v dotknutom členskom štáte v súlade s národnými energetickými a klimatickými plánmi, ktoré predložili členské štáty v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1999, ako aj posúdením zníženia výroby elektriny z variabilných obnoviteľných zdrojov, ktorému sa zabránilo;
 - ii) alebo v prípade uskladnenia energie podľa bodu 1 písm. c) prílohy II porovnaním novej kapacity, ktorú prináša projekt, s celkovou existujúcou kapacitou pre rovnakú skladovaciu technológiu v oblasti analýzy stanovenej v prílohe V;

- b) integrácia trhu, hospodárska súťaž a flexibilita systému merané podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja siete pre celú Úniu, a to najmä:
- i) v prípade cezhraničných projektov vrátane reinvestičných projektov výpočtom vplyvu na prenosovú kapacitu sústavy v oboch smeroch toku elektriny meranú z hľadiska objemu elektriny (v MW) a ich príspevku k dosiahnutiu cieľa prepojenosti a v prípade projektov s významným cezhraničným vplyvom výpočtom vplyvu na prenosovú kapacitu sústavy na hraniciach medzi príslušnými členskými štátmi, medzi príslušnými členskými štátmi a tretou krajinou alebo v príslušných členských štátoch a vplyvu na vyrovnanie dopytu a ponuky a na prevádzku siete v príslušných členských štátoch;
 - ii) pre oblasť analýzy stanovenej v prílohe V posúdením vplyvu z hľadiska celosystémových nákladov na výrobu a prenos a vývoja a zblížovania trhových cien zabezpečovaného projektom podľa rôznych scenárov plánovania, najmä s prihliadnutím na zmeny spôsobené na základe hodnotového poradia;
- c) bezpečnosť dodávok, interoperabilita a bezpečná prevádzka sústavy merané podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja siete pre celú Úniu, najmä posúdením vplyvu projektu na očakávaný výpadok zaťaženia pre oblasť analýzy, ako je to stanovené v prílohe V, pokiaľ ide o primeranosť výroby a prenosu pre súbor charakteristických období zaťaženia, s prihliadnutím na očakávané zmeny v extrémnych výkyvoch počasia súvisiacich s klímou a ich vplyv na odolnosť infraštruktúry. V príslušných prípadoch sa zmeria vplyv projektu na nezávislú a spoľahlivú kontrolu fungovania systému a služieb;

- d) náležite sa zohľadní špecifická situácia okrajových a ostrovných členských štátov s obmedzenými fyzickými možnosťami spojenia s inými členskými štátmi EÚ meraná podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja elektrizačnej sústavy pre celú Úniu.
- 4) Pokiaľ ide o projekty, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. g) prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) úroveň udržateľnosti meraná posúdením rozsahu schopnosti sústav pripájať a prenášať energiu z variabilných obnoviteľných zdrojov;
 - b) bezpečnosť dodávok meraná posúdením úrovne strát v distribučných sústavách, prenosových sústavách alebo v oboch, percentuálneho využitia (t. j. priemerného zaťaženia) komponentov elektrickej siete, dostupnosti sieťových komponentov (v súvislosti s plánovanou a neplánovanou údržbou) a jej vplyvu na výkonnosť sústavy a trvanie a frekvenciu prerušení vrátane narušení súvisiacich s klímou;
 - c) integrácia trhov meraná posúdením využívania inovácií v rámci prevádzky sústavy, prepojenia a zníženia energetickej izolácie, ako aj úrovne integrácie iných odvetví a uľahčenia nových obchodných modelov a trhových štruktúr;
 - d) bezpečnosť siete, flexibilita a kvalita dodávok merané posúdením inovačného prístupu k flexibilitě sústavy, kybernetickej bezpečnosti, efektívnej prevádzkyschopnosti medzi úrovňou PPS a PDS, schopnosti zahrnúť opatrenia reakcie na strane spotreby, uskladňovania, energetickej efektívnosti, nákladovo efektívne využívanie digitálnych nástrojov a IKT na účely monitorovania a kontroly, stability elektrizačnej sústavy a kvality napätia.

- 5) Pokiaľ ide o projekty, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 5 písm. a) a b) prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) bezpečnosť dodávok meraná percentuálnym využitím (t. j. priemerným zaťažením) komponentov elektrickej siete, dostupnosťou sieťových komponentov a jej vplyvom na výkonnosť sústavy, trvaním a frekvenciou prerušení vrátane narušení súvisiacich s klímou;
 - b) bezpečnosť siete meraná posúdením schopnosti predchádzať závažným incidentom prostredníctvom opatrení fyzickej a kybernetickej bezpečnosti.
- 6) Pokiaľ ide o vodík, ktorý patrí do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 2 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) udržateľnosť meraná ako príspevok projektu k zníženiu emisií skleníkových plynov v rôznych aplikáciách konečného použitia v odvetviach náročných na znižovanie emisií, ako je priemysel alebo doprava; flexibilita a možnosti sezónneho uskladňovania elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov; alebo integrácia obnoviteľného a nízkouhlíkového vodíka s cieľom zohľadniť potreby trhu a podporiť obnoviteľný vodík s cieľom splniť ciele Únie;
 - b) integrácia trhov a interoperabilita merané výpočtom pridanej hodnoty projektu z hľadiska integrácie trhových oblastí a cenovej konvergencie, ako aj celkovej flexibility systému;
 - c) bezpečnosť dodávok a flexibilita merané výpočtom pridanej hodnoty projektu z hľadiska odolnosti, rozmanitosti a flexibility dodávok vodíka;
 - d) hospodárska súťaž meraná posúdením príspevku projektu k diverzifikácii dodávok vrátane uľahčenia prístupu k domácim zdrojom dodávok vodíka.

- 7) Pokiaľ ide o projekty týkajúce sa elektrolyzéro, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 3 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) udržateľnosť meraná znížením emisií skleníkových plynov a posúdením podielu vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, najmä z obnoviteľných zdrojov, ktorý spĺňa kritériá vymedzené v bode 3 písm. a) bode ii) prílohy II, integrovaného do siete, alebo na základe odhadu miery využitia syntetických palív tohto pôvodu s cieľom splniť ciele Únie;
 - b) bezpečnosť dodávok meraná posúdením jej prínosu k bezpečnosti, stabilite a efektívnosti prevádzky siete, a to aj prostredníctvom posúdenia zníženia výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktorému sa zabránilo;
 - c) umožnenie služieb v oblasti flexibility, ako je napríklad reakcia na strane spotreby a uskladňovanie, a to uľahčením inteligentnej integrácie odvetvia energetiky tvorbou prepojení s ostatnými nosičmi energie a odvetviami, ktoré sa meria posúdením úspor nákladov umožnených v prepojených energetických odvetviach a systémoch, ako sú plynárenské, vodíkové, elektroenergetické a vykurovacie siete a odvetvia dopravy a priemyslu.
- 8) Pokiaľ ide o infraštruktúru pre oxid uhličitý, ktorá patrí do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 4 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:

- a) udržateľnosť meraná posúdením celkového očakávaného zníženia emisií skleníkových plynov počas životného cyklu projektu a absencie životaschopných alternatívnych technologických riešení, ako je okrem iného energetická efektívnosť, elektrifikácia, s cieľom dosiahnuť rovnakú úroveň zníženia emisií skleníkových plynov ako množstvo oxidu uhličitého, ktoré sa má zachytiť v prepojených priemyselných zariadeniach pri porovnateľných nákladoch v porovnateľnom časovom rámci, pričom sa v náležitých prípadoch zohľadňujú emisie skleníkových plynov z energie potrebnej na zachytávanie, prepravu a ukladanie oxidu uhličitého, a to s prihliadnutím na infraštruktúru, v prípade potreby vrátane ďalších potenciálnych budúcich využití;
- b) odolnosť a bezpečnosť merané posúdením bezpečnosti infraštruktúry;
- c) zmiernenie environmentálnej záťaže a rizík trvalou neutralizáciou oxidu uhličitého.

PRÍLOHA V

ANALÝZA NÁKLADOV A VÝNOSOV CELÉHO ENERGETICKÉHO SYSTÉMU

Metodiky analýzy nákladov a prínosov, ktoré vypracovali sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH, musia byť navzájom konzistentné a zároveň zohľadňovať odvetvové špecifiká. Metodiky harmonizovanej a transparentnej analýzy nákladov a prínosov v celom energetickom systéme pre projekty na zozname Únie musia byť jednotné pre všetky kategórie infraštruktúry, pokiaľ nie sú odôvodnené osobitné rozdiely. Náklady sa v rámci nich chápu v širšom zmysle, vrátane externalít, so zreteľom na ciele Únie oblasti klímy a energetiky a jej cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, pričom tieto metodiky musia byť v súlade s týmito zásadami:

- 1) oblasť pre analýzu jednotlivého projektu zahŕňa všetky členské štáty a tretie krajiny, na území ktorých sa projekt nachádza, všetky priamo susediace členské štáty a všetky ostatné členské štáty, v ktorých má projekt významný vplyv. Na tento účel sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH spolupracujú so všetkými príslušnými prevádzkovateľmi sústav/sietí v príslušných tretích krajinách. V prípade projektov, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 3 prílohy II, sieť ENTSO pre elektrinu a sieť ENNOH spolupracujú s realizátorom projektu, a to aj vtedy, keď nie je prevádzkovateľom sústavy;
- 2) každá analýza nákladov a prínosov zahŕňa v relevantných prípadoch analýzy citlivosti týkajúce sa vstupného dátového súboru, a to vrátane nákladov na výrobu/tážbu a skleníkové plyny, ako aj predpokladaný vývoj dopytu a ponuky, a to aj so zreteľom na obnoviteľné zdroje energie, a vrátane ich flexibility, ako aj dostupnosť skladovania, dátum uvedenia do prevádzky rôznych projektov v tej istej oblasti analýzy, vplyvy na klímu a iné príslušné parametre;
- 3) metodiky stanovujú analýzu, ktorá sa má uskutočniť, na základe príslušného súboru medziodvetvových vstupných údajov, a to tým, že sa určí vplyv spojený s každým projektom a bez neho, a začlenia sa do nich relevantné vzájomné závislosti s ostatnými projektmi;

- 4) metodiky poskytujú usmernenia pre rozvoj a používanie energetickej siete a modelovanie trhu potrebné na analýzu nákladov a prínosov. Modelovanie umožní úplné posúdenie ekonomických prínosov vrátane integrácie trhu, bezpečnosti dodávok, odolnosti a hospodárskej súťaže, ako aj eliminácie energetickej izolácie, sociálnych, environmentálnych a klimatických vplyvov vrátane medziodvetvových vplyvov. Metodika musí byť úplne transparentná a zahŕňať podrobnosti o tom, prečo sa vypočítavajú jednotlivé prínosy a náklady, čo je obsahom tohto výpočtu a ako sa tento výpočet vykonáva;
- 5) metodiky zahŕňajú vysvetlenie, ako sa zásada prvoradosti energetickej efektívnosti uplatňuje vo všetkých krokoch desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu;
- 6) metodiky vysvetľujú, že projekt nebude brániť rozvoju a zavádzaniu energie z obnoviteľných zdrojov;
- 7) metodikami sa zabezpečí, aby boli identifikované členské štáty, na ktoré má projekt čistý pozitívny vplyv, príjemcovia, členské štáty, na ktoré má projekt čistý záporný vplyv, a platitelia nákladov, pričom môže ísť o iné členské štáty, než sú tie, na ktorých území sa infraštruktúra stavia;

- 8) metodikami sa zohľadnia aspoň kapitálové výdavky, prevádzkové náklady a náklady na údržbu, ako aj náklady, ktoré vznikli súvisiacej sústave/sieti počas technického životného cyklu projektu ako celku, ako náklady na vyradenie z prevádzky a nakladanie s odpadom vrátane externých nákladov. Metodiky poskytujú usmernenia týkajúce sa diskontných sadzieb, technickej životnosti a zostatkovej hodnoty, ktoré sa majú použiť na výpočet nákladov a prínosov. Okrem toho zahŕňajú povinnú metodiku výpočtu pomeru prínosov k nákladom a čistej súčasnej hodnoty, ako aj diferenciáciu prínosov podľa úrovne spoľahlivosti ich metód odhadu. Zohľadnia sa aj metódy výpočtu vplyvov projektov na klímu a životné prostredie a ich príspevok k cieľom Únie v oblasti energetiky, ako je penetrácia energie z obnoviteľných zdrojov, energetická efektívnosť a ciele v oblasti prepojenosti;
- 9) metodikami sa zabezpečí, aby sa posúdili opatrenia adaptácie na zmenu klímy prijaté pre každý projekt a aby odrážali náklady na emisie skleníkových plynov a aby posúdenie bolo spoľahlivé a konzistentné s inými politikami Únie s cieľom umožniť porovnanie s inými riešeniami, ktoré si nevyžadujú nové infraštruktúry.

PRÍLOHA VI

USMERNENIA PRE TRANSPARENTNOSŤ A ÚČASŤ VEREJNOSTI

- 1) Príručka postupov uvedená v článku 9 ods. 1 obsahuje prinajmenšom:
 - a) špecifikácie príslušných právnych predpisov, na ktorých sú založené rozhodnutia a stanoviská týkajúce sa rôznych druhov príslušných projektov spoločného záujmu, vrátane environmentálnych právnych predpisov;
 - b) zoznam príslušných rozhodnutí a stanovísk, ktoré treba získať;
 - c) názvy a kontaktné údaje príslušného orgánu, iných dotknutých orgánov a hlavných dotknutých zúčastnených strán;
 - d) pracovný postup opisujúci každú etapu procesu vrátane orientačného harmonogramu a stručného prehľadu rozhodovacieho procesu v súvislosti s rôznymi druhmi príslušných projektov spoločného záujmu;
 - e) informácie o rozsahu, štruktúre a úrovni podrobností dokumentov predkladaných so žiadosťou o rozhodnutia vrátane kontrolného zoznamu;
 - f) etapy a prostriedky pre účasť verejnosti na procese;

- g) spôsob, ktorým príslušný orgán, iné dotknuté orgány a realizátor projektu preukážu, že názory vyjadrené v rámci verejnej konzultácie boli zohľadnené, napríklad preukázaním toho, aké zmeny boli vykonané v súvislosti s lokalitou a návrhom projektu, alebo uvedením dôvodov, prečo sa tieto názory nezohľadnili;
- h) v čo najväčšej miere preklady jej obsahu do angličtiny a jazykov príslušných susedných členských štátov, ktoré sa vykonajú v koordinácii s nimi.

2) V podrobnom harmonograme uvedenom v článku 10 ods. 8 sa stanovujú prinajmenšom:

- a) rozhodnutia a stanoviská, ktoré sa majú získať;
- b) dotknuté orgány, zúčastnené strany a verejnosť;
- c) jednotlivé etapy postupu a dĺžka ich trvania;
- d) hlavné míľniky, ktoré treba dosiahnuť, a ich lehoty vzhľadom na prijatie komplexného rozhodnutia;
- e) zdroje plánované orgánmi a prípadné potreby ďalších zdrojov.

3) Bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na verejné konzultácie podľa právnych predpisov v oblasti životného prostredia, a s prihliadnutím na vnútroštátne administratívne postupy sa na zvýšenie účasti verejnosti na postupe vydávania povolení a na zabezpečenie predbežného informovania a dialógu s verejnosťou uplatňujú tieto zásady:

- a) zainteresované strany dotknuté projektom spoločného záujmu vrátane príslušných národných, regionálnych a miestnych orgánov, majiteľov pozemkov a občanov, ktorí žijú v blízkosti projektu, širokej verejnosti a ich združení, organizácií alebo skupín sa v počiatočnej etape, inkluzívnym spôsobom, keď ešte možno vziať do úvahy prípadné obavy verejnosti, podrobne informujú a vedú sa s nimi konzultácie, a to otvoreným a transparentným spôsobom. Príslušný orgán v relevantných prípadoch aktívne podporuje činnosti vykonávané realizátorom projektu;
- b) príslušné orgány zabezpečia, aby podľa možnosti došlo k zoskupeniu postupov verejných konzultácií o projektoch spoločného záujmu vrátane verejných konzultácií, ktoré sa už vyžadujú podľa vnútroštátneho práva. Každá verejná konzultácia zahŕňa všetky témy týkajúce sa konkrétnej etapy postupu, pričom jedna téma týkajúca sa konkrétnej etapy postupu nie je predmetom viac ako jednej verejnej konzultácie; jedna verejná konzultácia sa však môže uskutočniť vo viacerých geografických lokalitách. Témy, ktoré sú predmetom verejnej konzultácie, sa jednoznačne uvedú v oznámení o verejnej konzultácii;
- c) pripomienky a námietky sú prípustné len od začiatku verejnej konzultácie do uplynutia jej lehoty;
- d) realizátori projektov zabezpečia, aby konzultácie prebiehali v období, ktoré umožňuje otvorené a inkluzívne zapojenie verejnosti.

- 4) Koncepcia účasti verejnosti zahŕňa prinajmenšom informácie o:
- a) dotknutých a oslovených zúčastnených stranách;
 - b) predpokladaných opatreniach vrátane navrhovaných všeobecných lokalít a termínov vyčlenených zasadnutí;
 - c) harmonograme;
 - d) ľudských zdrojoch pridelených na rôzne úlohy.
- 5) V súvislosti s verejnou konzultáciou, ktorá sa má uskutočniť pred predložením súboru žiadosti, príslušné strany prinajmenšom:
- a) uverejnia v elektronickej a v relevantných prípadoch v tlačenej podobe informačný leták v rozsahu maximálne 15 strán s jasným a stručným prehľadom obsahujúcim opis, účel a predbežný harmonogram vývojových krokov projektu, údaje o národnom pláne rozvoja sústavy/siete, zvažovaných alternatívnych trasách, typoch a charakteristikách potenciálneho vplyvu vrátane vplyvu cezhraničného charakteru a prípadných zmierňujúcich opatrení, pričom takýto informačný leták sa má uverejniť pred začiatkom konzultácie a má obsahovať zoznam webových adries webového sídla projektu spoločného záujmu uvedeného v článku 9 ods. 7, platformu transparentnosti uvedenú v článku 23 a príručku postupov uvedenú v bode 1 tejto prílohy;
 - b) uverejnia informácie o konzultácii na webovom sídle projektu spoločného záujmu uvedenom v článku 9 ods. 7, na informačných tabuliach úradov miestnej správy a aspoň v jednom alebo v náležitých prípadoch v dvoch miestnych médiách;

- c) písomne alebo elektronicky prizvú príslušné dotknuté zainteresované strany, združenia, organizácie a skupiny na špecializované zasadnutia, počas ktorých sa obavy prerokujú.
- 6) Na webovom sídle projektu uvedenom v článku 9 ods. 7 sa uverejnia prinajmenšom tieto informácie:
- a) dátum poslednej aktualizácie webového sídla projektu;
 - b) preklady obsahu sídla do angličtiny a všetkých jazykov členských štátov, ktorých sa projekt týka alebo na ktoré má projekt významný cezhraničný vplyv v súlade s bodom 1 prílohy IV;
 - c) informačný leták uvedený v bode 5, ktorý je aktualizovaný o najnovšie údaje o projekte;
 - d) netechnické a pravidelne aktualizované zhrnutie, ktoré odráža súčasný stav projektu vrátane geografických informácií a ktoré v prípade aktualizácií jasne uvádza zmeny oproti predchádzajúcim verziám;
 - e) plán realizácie stanovený v článku 5 ods. 1, ktorý je aktualizovaný o najnovšie údaje o projekte;
 - f) finančné prostriedky, ktoré Únia vyčlenila a vyplatila na daný projekt;
 - g) plánovanie projektu a verejných konzultácií s jasným uvedením termínov a miest verejných konzultácií a vypočutí a predpokladaných tém relevantných pre tieto vypočutia;
 - h) kontaktné údaje na účely získania dodatočných informácií alebo dokumentov;
 - i) kontaktné údaje s ohľadom na pripomienky a námietky doručené počas verejných konzultácií.

PRÍLOHA VII

SPRÁVY O IDENTIFIKÁCII POTRIEB INFRAŠTRUKTÚRY

Rámcovou metodikou vypracovanou agentúrou ACER na identifikáciu potrieb infraštruktúry siete ENTSO pre elektrinu a siete ENNOH sa zabezpečí, aby správy o identifikácii potrieb infraštruktúry uvedené v článku 12 splňali tieto zásady:

- 1) Vychádzajú z centrálneho scenára podľa článku 11 tohto nariadenia a v relevantných prípadoch sa doplnia o ďalšie posúdenie s použitím analýz citlivosti centrálneho scenára.
- 2) Riadia sa medziodvetvovým a integrovaným prístupom, pričom sa zohľadnia vzájomné väzby medzi odvetviami elektriny, vodíka a plynu a v náležitých prípadoch aj odvetviami diaľkového vykurovania a CO₂.
- 3) Zabezpečia, aby sa potreby identifikovali prostredníctvom analýzy najefektívnejšieho spoločného prínosu riešení elektrizačnej sústavy a vodíkovej siete vrátane nesieťových riešení, nefosílnej flexibility alebo iných alternatív k rozšíreniu sústavy/siete s cieľom dosiahnuť optimálnu energetickú sieť na dosiahnutie zámerov a cieľov v oblasti energetiky a klímy. Optimálna energetická sieť by zároveň mala zaistiť bezpečnosť dodávok a mala by viesť k vyššej integrácii trhov a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu prostredníctvom zvýšenia cenovej konvergenencie medzi príslušnými trhmi a ponukovými oblasťami a vyššej úrovne prepojenia elektrických sietí.
- 4) Zaoberajú sa strednodobým a dlhodobým časovým horizontom zosúladeným s časovým rámcom scenára založeným na realistickej východiskovej sieti pre každý časový horizont, pričom sa v nich určia potreby na hraniciach členských štátov a na vnútroštátnej úrovni, ak majú cezhraničný význam, a zároveň sa v nich zohľadní vývoj infraštruktúry v tretích krajinách v súlade s prioritami politiky EÚ.

- 5) Odrážajú európsku perspektívu tým, že sa v nich najprv identifikujú cezhraničné potreby, ktoré vedú k identifikácii možných potrieb posilnenia infraštruktúry na vnútroštátnej úrovni.
- 6) Sú dostatočne podrobné a detailné na riadne posúdenie súčasných a budúcich obmedzení siete a umožnenie následnej identifikácie potrieb infraštruktúry na regionálnej aj národnej úrovni. Takisto obsahujú jasné informácie o potrebných investíciách na odstránenie nedostatkov v infraštruktúre, ako aj o kumulatívnych prínosoch týchto investícií pre energetický systém.
- 7) V oblasti elektriny sa v nich zväži infraštruktúra a niesieťové riešenia s náležitým zohľadnením potenciálu a využitia nefosílnej flexibility vrátane uskladňovania, čo by viedlo k optimalizácii energetického systému. K zosúladeniu potrieb s projektmi predloženými na zaradenie do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu sa pripojí vysvetlenie, ako sa zohľadnili niesieťové riešenia, nefosílna flexibilita alebo iné alternatívy rozšírenia sústavy/siete.
- 8) Sú výsledkom transparentného procesu založeného na spoľahlivých nástrojoch a údajoch, ktorý si vyžaduje aktuálne a overené predpoklady nákladov. V tejto súvislosti sa v nich používajú jasné a vyčísliteľné kritériá na vytvorenie východiskovej siete. Kľúčové relevantné zainteresované strany budú zapojené do poskytovania vstupov, ako aj do overovania výsledkov prostredníctvom konzultačného procesu štruktúrovaného tak, aby bolo možné zohľadniť pripomienky.
- 9) Poskytnú sa v nich konkrétne a vyčíslené výsledky, ktoré umožnia zmerať rozsah potenciálnych nedostatkov v infraštruktúre na konkrétnych miestach, pričom sa budú týkať niesieťovej aj novej infraštruktúry. Na tento účel by identifikované potreby mali účastníkom trhu indikovať hlavné nedostatky v cezhraničnej prenosovej infraštruktúre vrátane vnútornej infraštruktúry s významným cezhraničným vplyvom, ktoré je potrebné riešiť.